

avienus

A-1432

hoff

lander

718

1131

BMC

V 294

SIC

b5

meuca

avienus opera

Victor Pisani

Handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and difficult to decipher but appears to be organized in a list or table format.

X
X

8
1

Fragmentū arati phænomenon per germanicum in latinū conuerſi cum cōmento nuper in ſicilia repertum.

a
a
 Ratus quidem athenodori patris filius fuit: ma-
 tris autem de litophilæ. genere uero de ſalona ci-
 licia. nomīaſ autem ciuitas de ſolone lindiū. fra-
 tres habuit lemen quoq; & calliodā & athinodo-
 rū: quem ait euphranor in deſcriptione ingenio
 furtū reſcribere apud zoilū accuſationes. permāſit aut apud
 antigonum regē macedonū trāſeūte regno in ipſum. Nam
 poſt alexandri obitum obtinuit macedoniā Arideus qui co-
 gnominatus eſt philippus. iſto autem deſūcto ſucceſſit ſeleu-
 cus uictor: quem interfecit prolemæus fulminalis cognomi-
 natus: Saluatoris & euridicis filius: qui regnauit i macedonia
 perempto aut illo a gallatis ſibi elegerūt macedones oſthenē:
 poſt quē regnauit eis antigonus philippi: cū eſſet puer deme-
 trius obſes. poſt demetrium aut antigonus geniculofus quē
 frequētabat perſeus ſtoicus & antigoras Rodius: qui thebai
 den fecit: & alexāder ætholus: ut ipſe ait Antigono: apud quē
 hieronymus erat aſſiſtēs quidem regi. primū uero illic carmē
 expoſuit apud pana arcadienſē. idē ipſe in iuuenē ſcripſit ea
 quæ uidentur. Frequētabat aut aratus zenonē ſtoicum phi-
 loſophum & ſcripſit ad eūdē epistolam. didicit aut apud eum
 odysſeam ut Gecrauſtius iquit quaſi præſidēs ab imperatore
 & iliaden ſcripſiſſe ad ſe homerum & ei direxiſſe. uitiatū aut
 illum a cōpluribus factus eſt multum litteratus uir: ſicut teſta-
 tur callimachus aſſiſtens ei ab infantia propter paxiphanem
 mitilenum. Doxiteus autem peluſinus cum quo apud diodo-
 rū uenire inquit eū apud antipatrem & apud atiochum ſeleu-
 cium pmāſiſſe ad eum tēpore ſufficiente: earum quoq; ſubmi-
 niſtratione accepit ab atigono: qui dedit illi eudoxiū conſcri-
 ptū annuens adhærere illi. unde quidam de melioribus recē-
 ſitoribus putauerunt non mathematicum eſſe aratum. ſuſce-
 pit enim nihil aliud: quorū eudoxio uidetur facere illum in
 conſcriptum reponi. Huic autem conſcientie habetur & hyp-
 parchus bythineus in quibus eum apud eudoxum & aratum
 probat hoc declaraffe. conſentit autem ei & dionyſius arati &
 homeri de mathematicis: ſicut ait non ponimus illos medicos
h

esse qui medicinales scriberent uirtutes: neq; mathematicos
ponamus aliquid mirum dixisse quibus eudoxius uim mode
ratus erat. Scire enim magnum loqui peritiæ mathematicæ re
perimus aut illum & super

cælum circulis quinque distinguitur quorum duo extre
mi maxime frigidi australis humillim⁹ & aquilonus
excelsissimus. His utrinque proximi duo paraleli uocā
tur ut ita dixerim æque distantes. ideo tropicus unus solsticia
lis. alter hybernus p quem sol transitū tenens octauam partē ca
pricorni solstitiū hybernū facit. alter æstiuus p quem sol octa
uam ptem cancri solstitiū æstiuū facit. Medius est æquino
ctialis qui octauā partem arietis æquinoctiū uernū facit: octa
ua libræ autumale cōstituunt. Vt circuli in cælo ita zonæ in
terra uocantur uti habitabilis si fra frigidus est circulus ob rigo
rem quod ab his longissime sol abest: sub quo quidam habita
re putant cecropum & æthiopiæ maximam partem. itē pluri
mas insulas maris rubri aliosq; uertices eminentiasq; terrarū
nostris āpliores sub tropicis habitare nulli dubiū est. Noster
solsticialis æstiuus est excelsus atq; arduus. diuisi aut sunt a
nobis circulo æquinoctiali qui āritones nominantur & uidentur
humiles atq; depressi. qui ātipodes infra sūt: qd' ut esse uideat
efficiunt flexus obliquitatesq; terrarū: quas āritones & antisto
che & antiscepe inhabitare dicunt. incipit aut signifer non ab
extremo circulo nec ad extremū extēditur: sed ab intimo tro
pico australi brumaliq; eodē per æquinoctialem ad sūmū sol
stitalialem: eundemq; æstiualem per mediū in his longitudo la
titudinisq; porrectus obliquæ circuli signiferi partes. ccclxv.
signa. xii. partiū singula tricenarium: Quorum quædam mino
ra: quædam ampliora & populo canophora dicuntur: Sed cō
pēsatio quinque partib⁹ creditur applicari ut sint omnes signi
feri partes. ccclxv. Horum incipientia ab ariete. alia sunt mas
culorum naturalibus: alia foeminarum. item quartum quoq;
eorum aut tropicum: aut solidum: aut de forme. incipiet diu
meratio ab ariete quod signum tropicorum duo sunt æquino

ctialia. aries & libra duo: solstitialia: capricon^o & cancer: Tro-
picis maxima solida anteposita his deformia.

h
Ic est stellarum ordo utrorumq; circulorum septērio-
nes duplices ad austrum uertuntē figura auersis cau-
dis inuicē sibi aduersātes. in^t q̄s obliquus dilabit^r dra-
co. Sub unⁱ nāq; pede ē serpētari^o: cui^o serpētarii pedes attin-
gūt frontē scorpionis. a latere autē retro stat custos. sub pedi-
b^o qdē ei^o uirgo hñs igneā i manib^o spicā. Retrorsus uero uesti-
giis ei^o adiacēs leo. medio æstiuo solstitio cācer & gemini. Ge-
nua at agitatoris caput gemī attīgūt. pedes at ei^o tauri corni-
b^o iungūt: cui^o heduli desup obtinēt locū septentriōis. habet
at septērio a dextris iuxta coronā desup serpentem i manib^o

serpentarii & eum qui in geniculo stat: & sinistro pede septentrionalis draconis uerticem calcans unū brachiū libre: alterū dans coronæ. Nam ad minoris septentrionis ultimus pes cephei continetur cygnum manu dextra apprehendēs: sup cui⁹ alas equus extendit pedē: & sup equū aqrius extollit: iuxta quā capricornus est. Sub aqrii pedib⁹ piscis magn⁹ austrinus cōstituta ante cepheū cassiepiā: & a dorso agitatoris p̄seus pedem extendit sup persei caput cassiepiā pedib⁹ p̄perare uidet̄. Inter cygnū igit̄ & eū q̄ in geniculo stat lyra cōstituit̄. In quorū medio desup ab oriēte delphin⁹ cognoscit̄: sub cui⁹ cauda est aquila in pximo habēs serpentariū. Sed iam de aquilonio circulo dictum est. nunc ad australem ordinem properemus.

Ubi aculeo scorpionis sacrariū cōstitutū ē: sub corpore eius anteriora centauri uident̄ in quo est bestia. cōspicit̄ & sagittarii pes summus ex alia pte sub australi circulo p̄pe centauri mēbra hydræ cauda: & coruus ad genua uirginis urna ē posita a sinistris orionis: qui & incola fluiuius q̄ & padus: necnō & eridan⁹ sub pedib⁹ orionis: q̄ & incola dicit̄ lepus: splendida effigie cōspicit̄. retrorsū uero a pedibus eius canis splēdida refulget. post cuius caudā nauis cōstituta est: ad tauri pedem protendit manū orion pedibus gemini appropinquat anticani sup caput arietis nō longe ab andromedæ pedibus triangulus positus est. Sub ariete & piscib⁹ cetus. connexio uero piscium communem habet stellam.

Germanici cæsaris arati phænomena.

Bioue principium magno deduxit aratus
 a Carminis: at nobis genitor tu maximus auctor
 Te ueneror: tibi sacra fero. doctiq; laboris
 Primitias p̄b at ipse deum rectorq; satorq;
 Quantum etenim possint anni certissima signa
 Qua sol ardentem cancrum rapidissimus ambit
 Diuersasq; secat metas gelidi capricorni
 Queue aries & libra æquant diuortia lucis
 Si non parta quies te præside puppibus æquor
 Cultoriq; daret terras procul arua silerent
 Nunc uocat audaces in cœlum tollere uultus
 Syderaq; & uarios cognoscere motus

Naui ta quid caueat quid uitet doctus arator
Quando ratem uentis : aut credat semina terris
Hæc ego dum lætis cogor prædicere musis
Pax tua tuq; assis nato numenq; secundes
Quæritur cur a ioue incepit & non a musis ut homero cõue-
niens: magis hoc æstimauit principium phænominis uti iouem
inuocaret quod ipsorum carminum origo est iuppiter.
nõ solus autem ita cæpisse uidetur aratus. sed & crates. comi-
cus a uesta incipiens & profari carmina sophron in mimo: qui
nuncius inscribit a uesta incipiens omnes inuocât iouem oĩ-
um principem. Sed quæritur cuius iouis meminerit: utrũ ne fabu-
losi: an naturalis. Et philosophi quidẽ plurimi naturalis aiunt
eũ iouis meminisse. Sed crates ait iouem dictũ coelum. Inuo-
catum uero merito: quia in aere & ethere sũt sydera: & home-
rum dixisse iouem in aliqua parte coelũ: & ipse aratus: cũ dicit
herodotus iouem dictum æra & crates quidem eiusdẽ e opi-
nionis: testẽq; esse philonem comicum dicit qui. hoc aut con-
stat & ipsum dicere. Nã q̃a nihil aliud est uox q̃ percussus aer:
uidetur conuenienter dixisse: quæ rei præstat autoritatẽ ple-
nas ioue uias referens: & omnis hominũ conuentus. nihil eo-
rum quæ in terra sunt sine aere est. ratione etiã cuius oĩs usũ
desideramus. Nam cuncti mortales ostẽdunt usum suspirio:
& cum uiuimus aere indigemus At q̃ ait dextra monstrat ad
auguria pertinet auium. propter quod & stoici iouem esse af-
firmant: qui per materiam manat spũs: & similis e nostre aĩæ
Senodotus autẽ ætholus & diodorus aiunt: nec ad fabulosi
iouis sufficere eiusmodi opinionẽ: esse enĩ talẽ causam iouis:
& conuenire omnes uias eo confertas: quas tanq̃ loco eius de-
scribit. Dicendo autẽ etiam genus ostendit aĩæ immortalita-
tem: Bene propterea q̃ ait nouerat enim uirtuti aliquid æmu-
lum futurum. Deo igit aduersus delicata lenem esse e: quo-
niã omnium parẽs affirmat: & nõ solũ hominũ. sed etiã deorũ.

Aetera quæ toto fulgent uaga sydera mundo

c Indefessa trahit proprio cum pondere coelum

Axis: stat motus semper uestigia seruat

Libratasq; tenet terras: & cardine firmo

Orbem agit extremum: geminus determinat axem

Quem grai dixere polon. pars merfa sub undas

Oceani: pars celsa sub horrifero aquilone
Axem cretææ dextra leuaq; tuentur
Sive arcti seu romanæ cognomîs ursæ
Plaustrum uel facies stellarum proxima uera
Tres temore rotisq; micant: sublimè quaternæ
Si melius dixisse feras obuersa resurgent
Ora feris caput alterius super horrida terga
Alterius lucet: pronas rapit orbis in ipsos
Decliuis humeros: ueteris si gratia formæ
Cresia uos tellus aluit: moderator olympi
Donauit cœlo: m̄ritum custodia fecit
Quod fidei comites prima î cunabula magni
Fuderunt ionis attonitæ cum furta parentis
Aerea pulsantes mendaci cymbala dextra
Vagitus pueri patrias ne tâgeret auras
Dicta exercere domine famuli coribantes
Hic iouis altrices helyce cynosuraq; fulgent
Dat grais helyce cursus maioribus astris
Phœnicas cynosura regit. sed candida tota
Et liquido splendore helyce nitet haud prius ulla
Cum sol oceano fulgentia condidit ora
Stella micat cœlo septem qua cresia flâmis
Certior est cynosura tamen fulcantibus æquor
Quippe breuis totâ fido se cardine uertit
Sidoniamq; ratem nunquam spectata fefellit
Has inter medias abrupti luminis instar
Immanis serpens sinuosa uolumina torquet
Hinc atq; hinc superatq; illas mirabile monstrû
Cauda helycen superat tendit simul ad cynosuram
Squammigero lapsu qua desinit ultima cauda
Haccaput est helyces. flexu compræhenditur alto
Serpentis. cynosure ille explicat amplius orbis
Sublatuq; retro maiorem respicit arcton
Ardent ingentes oculi caua tempora claris
Ornantur flammis: mento sedet unicus ignis
Tempus dexterius quæ signat stella draconis
Quæq; sedet mento: lucet nouissima cauda
Extremumq; helyces sydus micat ac radiatur

Serpentis decliue caput: quæ proxima signa
 Cæci sus ortusq; uno tenguntur ab ore
 Oceani tumidis ignotæ fluctibus arcti
 Semper in occiduis seruantes ignibus axem

Arctices extremos circa quos spera cœli uoluit polos
 u græci nūcupauerūt: e qbus un⁹ ē australis q terre ob-
 iectus a nobis nūq̄ uideť. Alť aut septentrionalis q bo-
 reus uocat: & nūq̄ occidit. Duo sūt arcturi quorum maiorem
 uocant helycen: minorem canis caudā. Alterutra qdem horū
 capita deorsum: alterutra sursum aspiciunt. Altera nanq; he-
 lyce est quæ apparet prima noctis. altera pusilla quidem: sed
 a nauigatibus obseruatur. Maria enim conturbat. Helycen
 h iiii

aut dicit hesiodus calisto lycaonis regis filiã fuisse: & in arcã
dia solitam cū diana uenari: & in mōtibus uagari: & a ioue cō
pressam rem celasse dianæ. Quã grauidã nudã se leuãtem cū
aspexisset diana ī lauacro partum eius accelerãs bestiã eã esse
iussit: & dū esset urfa arctum enixa est quem archadẽ uocant
Amphis aut comicus poeta refert iouẽ in dianæ effigiẽ trans
figuratũ in uenatione calisto oppressisse. tempore partus ple
na cū uexaretur dianæ culpã indicasse. & iratã dianã in ursam
transfigurasse. Quæ dum in mōtibus uagaretur a quibusdã
pastoribus apprehẽsa cū puero perducta est ad lycaonẽ: post
tempus ī lycæi iouis tẽplo confugẽs cū eã arcas filius seq̃ret̃
ubi eã nefas erat intrare ab archadibus utriq̃ interfecti sunt.
iuppiter aut utrosq̃ cœli astris ītulit ursamq̃ eã nominauit.
Quidius a iunone in bestiã conuersã scribit. Habet aut stellas
in capite septẽ: in sigulis humeris singulas obscuras: in armo
duas: in pectore unã: ī pede priore claras duas: in sũma cauda
claram unã: in uentre clarã unã: in spina unã: ī crure posteri
ore duas: in extremo pede duas: super caudã tres. fiũt omnes
xxiii. porro arcturus minor qui a plurib⁹ phœnices: a græcis
arctophilax a nōnullis canis cauda uocatur. Quã sydones a
spitientes continuo nauigant. Dicitur a ioue inter astra collo
catus ut duplex honor helicis monstraretur: Aglaesthes q̃
dem in asiaticis carminibus cynosurã dicit iouis fuisse nutri
cem unã ex idæis nymphis a qua in cretæ oppido hystoe Ni
colstrat⁹ cōstituit portus & circa eũ locũ cynosuram fuisse: cū
thelchinis qui dicũtur curetas idæi. Aratus cynosurã & helicẽ
certẽses iouis nutrices fuisse dicit ob quod sunt cœlesti dona
te honore. Habet aut stellas in humero splẽdidam unã: in pe
ctore clarã unã: in uentre clarã unã: sup caudã claras tres.
fiũt omnes septem: supra alias decem quæ præcedunt & dicũ
tur ludentes. & maxima altera quæ uocat̃ polus ī quo a quibus
dam putatur totus orbis circũuerti. inter ambas ergo arctos
maximus flexuoso corpore adiacēs draco qui utranq̃ arcton
flexuoso corpore semicingit. Helycis supuoluit caput. phœ
nices circuncingit caudã. Hanc pherecides dicit inter astra
collocatã beneficio iunonis: eo q̃ cū nuberet ioui iuno diis of
ferentib⁹ munera: terra quoq̃ obtulerit aurea mala cū ramis
q̃ iuno in hortũ suũ q̃ erat apud atlantẽ inseri iussit: & hespe

rides atlantis filias costrodes posuit: quæ cum a filiabus atlan-
tis subtraherent & sæpe uexaret: iuno custodē horti draconē
pugilē implicuit arbori: quē hercules inter fecit: & illa astris
intulit. Hunc alii iouem astris intulisse dicunt ob memoriam
uirtutis herculis minerue obiectum: quē illa conuortum coelo
imisit: & inter septentriones locauit. Habet autem stellas ī ca-
pite splendas tres. In corpore uero usq; ad caudā duodecim
ab inuicem distantes. Sunt autem oēs quindecim.

Aud procul efficiens unde est defecta labore

h Non illi numen non magni caula laboris
Dextro nāq; genu nifus diuersaq; tendens
Brachia supliciter pansis ad numina palmis
Serpentis capiti figit uestigia sæua

Raconem immēse magnitudinis horrorū custodem
d insomnem dum a iunone ad custodienda aurea mala
esset constitutus. Hercules cum ad mala aurea profe-
ctus fuisset: ut refert Pannasis heracleas: fertur peremisse. &
iccirco inter astra a ioue hunc laborem memoria dignum ho-
norasse: & utrosq; syderibus intulisse: ita ut in certamine fue-
re eorum habitus: serpentis capite iam defecto: qui ideo i ge-
nu stans manibus sursum extensis dextro pede cōtra draco-
nem porrecto pingitur: ut certaminis labor significetur. Ideo
pellem leonis in sinistra manu habere fingitur: ut insigne uir-
tutis monstret: quia leonem inermis interfecisse narrať. Ha-
bet autem stellas in capite unam: in singulis humeris singu-
las splendidas: in sinistro cubito unā: in eadē manu unā: in eo-
dem brachio unā: in sinistro femore unā: in dextera pre femo-
ris duas: in coxa duas: in genu dextro unā: i eadem tibia unā:
in crure duas: in eodem pede unā: in dextra manu unā: in cla-
ua quā eadē tenet manu unā: in leonina pelle quattuor. Sunt
oēs uigintiqtuor.

CORONA

Lara ariadneæ stat igne corona
c Hunc illi bacchus thalami memor addit honorem
Terga nitet stellis a quo se uertice tollit
Succiduis genibus lapsum & miserabile

h Aec corona dicitur esse ariadnes quam liber astris intulisse dicitur dum eius nuptias dii in insula creta celebrarent: cogitans praecelaram facere: pro qua primam noua nupta coronata est. Sed qui creticam conscripsit refert: quia cum liber ad minoem regem uenisset: ut ariadnem filiam eius duceret uxorem: coronam donum ariadne dedisse uulcani opere factam ex auro & gemis preciosis: & talis fulgoris fuit ut thesea ex labyrintho liberaret: quae post astris affixa est: cum in naxos utriusque uenissent signum amoris eius crines ostendunt: & est stellis fulgentibus sub cauda leonis. Habet autem stellas nouem in circuitu positas: quarum tres sunt splendide ad caput serpentis arcturi.

OPHIOCHVS

h Ic ophiocus erit longe caput ante nitendo
 Et uastos humeros tum cætera membra sequunt
 Illis languet honor humeris manus integer ardor
 Luna etiam menssem cum pleno diuidit orbem
 Lux tenuis manibus p quas erabitur anguis
 Pressus utraq; manu medium cingens ophiochum
 Scorpius ima pedum tangit: sed planta sinistra
 In tergo residet: uestigia dextera pendent
 Est impar manibus pondus: nam dextera paruum
 Partem anguis tenet. per leuam attollit omnis
 Quantuq; a leua distantia ferta notantur
 Erigit tm serpens: atq; ultima mento
 Stella sub ætherea lucet crinita corona
 Ad quam se dorso puadet lubricus anguis
 Insignes coelum pfundunt lumine chelæ

h **I**c est serpentarius qui super scorpionem stat tenens
utraq; manu serpentē qui ab astrologis dicitur fuisse
æsculapius filius apollinis qui medicinæ arte uteret
mortuos fertur suscitasse. Quamobrem iratus in eū iouis do-
mum eius cum ipso fulminis ictu percussit: Rogatu aut apol-
linis patris iupiter ei arte sua rursus post obitū defūcto ani-
mam restituisse ad uitam et inter astra constituisse putatur.
Habet aut stellas in capite: clarā unam in singulis humeris
claras singulas: in sinistra manu tres: in dextra quattuor: &
duas ex eis claras: in singulis lumbis singulas: in singulis ge-
nibus singulas: in dextra tibia clarā unam: in singulis pedib;
singulas claras. sunt omnes xxvii.

Serpens quem tenet in manibus habet stellas in orificio
duas: in flexura capitis spissas quattuor: in manu ophiu-
chi duas, claras: in prima flexura octo: in secunda quæ
tenet in dextera manu alias octo: in tertia usq; ad caudā sex. fi-
unt cæs stellæ serpentis triginta.

SCORPIVS

Scorpheus sane inter astra a ioue illatus est: pro eo quod
ferunt ex terra ortū sūmissūq; qui oriona interficeret
ob eius loquacitatem quod ex uenatore nullā se ferā
relinquere diceret: isq; oriona percussit & occidit: & inde a io-
ue astris illatus est ut eius naturā futuri homines intelligerēt
Nigidius autem dicit scorpionem ad pernitiē orionis in insula
chio in mōte chelippio ortū uolūtate atq; ope dianæ. Nācū
in mōte celsionio uenaretur irridēs dianā cōtēnebat eius opa
quæ in mōte constituebat. Itaq; diana dicitur misisse scorpionē
qui orionem uitā priuaret. postea ab ioue impetrasse: ut scor-
pio in duodecim signorum memoria cōstitueret: Hic ob ma-
gnitudinē in duo domicilia partitur. etenim ad aliud tendūt
brachia eius. ad aliud corpus & cauda & aculeus. Habet aut
stellas in unoquoq; cornu duas: in ore unam clarā: in fron-
te duas: in dorso claras tres: in uentre duas: in cauda quinq;
in aculeo duas. sūt omnes. xix. ex his quattuor quæ sūt in cor-
nibus eius duæ priores clare: & duæ obscuræ libre assignant
quam chelas græci dicunt.

Inde helicen sequitur baculo seniorq; minatur
Se uelle arctophylax brachiorum munera cæcus

Icarus ereptam pensauit munere rippam
Non illi obscurum caput est: non tristia membra
Sed proprio tamen una micat sub nomine flama
Arcturum dixere sinus qua uincula nodant

Ootes qui & arcturus fertur esse custos plaustris: eo q
b plaustrum sequitur id est septentriones: & quasi succinctus
sit septentrionibus. Hunc dicunt arcadem iouis filium esse
de cuius post nomine arcadia dicta est. quem lycaon pelasgi fili
um cum iouem hospitio recepisset infantem membratim lacera
uit & ioui in epulis apposuit. septentris iouem nostrum deus esset: iouis

aut dicitur domum lycaonis fulmine incendisse: eoq; loco ciuitatem
 constructam quae trapezos appellata est. lycaonem uero conuertisse
 in lupum. archadem aut compactis membris ad uitam reduxisse:
 & cuidam caprario dedisse nutriendum. Qui cum adulta iam aeta
 te esset matri inscius uim inferre uoluit: quos utrosq; cum in
 colae licaei montis eum occidere uellet: iuppiter utrosq; liberans
 astris intulit: Qui ut res gesta est ita manet: illa ursae naturae
 hic ipetum facies que bootem homerus uocat. hinc autem stellas inde
 xtra manu quattuor quae non occidunt: in capite claram unam: in sin
 gulis humeris singulas: in singulis mammillis claras singulas. in
 dextra parte corporis sub mammilla obscuram unam: in dextro cu
 bito claram unam: inter utraque genua claram unam: & magnam que est
 arcturus: in singulis pedibus singulas. fiunt omnes quattuordecim

VIRGO

Ulget spica manu maturisque ardet aristas
 f Quam te diua uocant: tangunt mortalia site
 Carmina. nec surdam prebes uenerantibus aurem
 Exosa heu mortale genus medio mihi cursu
 Stabunt quadrupedes & flexis laetus habenis
 Teque tuumque canam terris uenerabile numen
 Aurea pacati reget cum secula mundi
 Iustitia inuiolata malis placidissima uirgo
 Siue illi astra genus fuerit quem fama parentem
 Tradidit astrorum seuro intercipit auro
 Ortus fama tui mediis te laeta ferebat
 Sublimis populis nec designata subire
 Secta hominum & puros mores sine crimine diua
 Iura dabas cultuque nouo rude uulgus in omnem
 Formabas uitae sinceris artibus usum
 Nondum uasanos rabies nudauerat enses
 Nec consanguineis fuerat discordia nata
 Ignotique maris cursus priuataque tellus
 Grata satis neque per dubios audivissima uentos
 Spes procul amotas fabricata naue petebant
 Diuitias fructusque dabat placata colono
 Sponte sua tellus nec parui terminus agri
 Praestabat dominis signo tutissima rura
 At postquam argenti creuit deformior aetas

Rarius inuasit maculatas fraudibus urbes
Seraq; ab excelsis descendens montibus ore
Vellato tristisq; genas abscondita rippa
Nulliusq; larem nullos addit illa penates
Tantum cum trepidum uulgus coetusq; notauit
Increpito partum soboles oblita priorum
Degeneres habuit semperq; habitura minores
Quid me nunc habitus super & mala uota uocatis
Quærenda est sedes nobis noua secula uestra
Artibus indomitis tradat sceleriq; crueto
Hæc effata super monitus abit alite cursu
Attonitos linquens populos grauiora pauentes
Aerea sed postq; proles tecris data: nec iam,
Semina uirtutis uitii demersa resistunt
Quisq; priora tenet uestigia: quisq; secunda
Feriq; inuento mens est lætata metallo
Polluit & taurus mensas assuetus arato
Deseruit proprie terras iustissima uirgo
Et cœli sortita locum qua proximus illi
Tardus in occasum sequitur sua plaustra bootes
Virginis at placide præstanti lumine signat
Stella humeros: helycenq; non clarior ambit
Quiq; micat: caudaq; armum præfulget ad ipsum
Quiq; priora tenet uestigia quisq; secunda
Clunibus hirsutis & qui sua sydera reddit
Nãq; aliè quibus expletum ceruixq; caputq;
Vatibus ignotis priscis sine honore feruntur

n
li
ta
ci
ti
ti
m
es
ri
li

D aspectū autē bootis uirgo constituta est quæ erigo
a ne dicta est: que inter leonem & librā in zodiaco locū
tenet. Hanc hesiodus iouis & themidis filiā esse dicit
nomine iustā. Hūc secutus aratus dicit q̄ cum esset immorta
lis in terris morabat̄: & a uirorum aspectu se subtrahere soli
ta cum foeminis consulto ludere & conuersari uidebat̄: & ab
eis iusta uocat̄: & nondū inter homines nequitia: neq̄ nauiga
tionem fuisse. sed illā in terris moratā æquitatē hominib⁹ p̄sti
tisse eo sæculo quod aureum dicebat̄. Sed postq̄ diminuti ho
mines a ueritate quieuerūt: illa cum eis minime conuersata
est. postq̄ uero hominū mores in deterius uersi in toto se e ter
ris abstulit: & in ea pte cœli habitauit qua enumeret̄. Nōn ul
li autem eam esse cererem: eo q̄ spicas teneat. alii atargatin.

Quidam uero fortunam p eo q sine capite astris inferē. Nigi
dius de uirgine ita refert. Virgine iustitiā dici siue æquitatē
quæ ab hominibus recesserit & ad immortales merito transie
rit. Nā cū inter mortales conueniret omnibus locis cōciliabu
liscq̃ solitam consistere & præcipere hominibus ne temere a
iustitia & æquitate discederent: qui q̃diu monitis eius obedi
rent diu in uita sine cura & sollicitudine futuros. sed cū negli
gentius æquitate obseruātes declinarēt infidiisq̃ cupiditate
& auaritia alter alterū deciperet ab hominib⁹ discessisse & di
gna cælesti numero immortalē præmiū pietatis possedit. Ha
bet aut̃ stellas in capite obscurā nimis unā: i singulis humeris
singulas: in unaq̃q̃ ala obscuras duas: ex eis q̃ sūt i dextra ala
a pte humeri est clara una: & in singulis cubitis singulas: i sin
gulis manib⁹ singulas: illa q̃ dextra clarior ē: & uocatur spica:
in tunica obscuras sex: in singulis pedibus singulas. Sunt o
mnes decem & nouem:

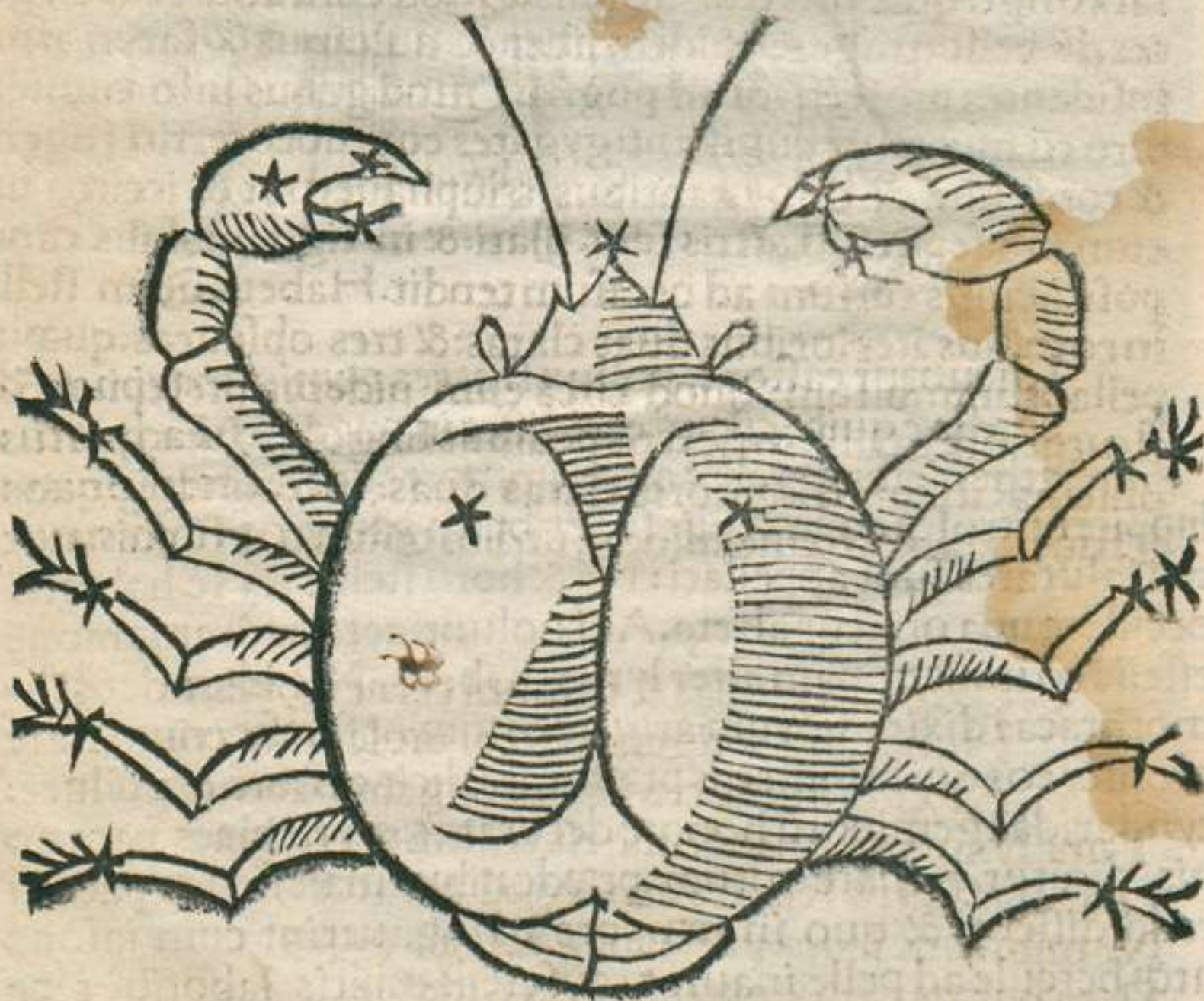
GEMINI

q Va media est helyce subiectum respice cancerum
Ancipitis suberit gemini qua posterior pes

I dicuntur castor & pollux fratres gemini maxima cō-
h cordia equib⁹ cū un⁹ cecidisset in pugna quā aduersus
atheniēses gerebāt alter immortalitatē accepit: quos
Iuppiter utrosq; coelo itulit syderibusq; geminos nominauit
qui salutare sunt appellati: Nā & horū stellæ ita se habēt ut
occidēte una oriatur altera. Alii uolunt zetum & amphionē
esse: ideo unus zonam alter lyram habens. Nigidius deos sa-
mothracas dixit quorum argumentum nefas sit enumerare
propter eos qui ministeriis præsūt. itē dicit castorē & pollucē:
tyndaridas geminorū honore decoratos: q; principes pacatio-
nis dicātur. q; mare totum prædonibus maleficisq; pacatū
reddidissent: & quo in tempore nauigauerint cum iasone
atq; hercule ad pellē inauratā auferēdā multis laborib⁹ tēpe
statibusq; cōflicti periculorū atq; animoꝝ experti impendia
laborib⁹ liberare studuerūt: atq; cū a ioue essēt elati petierūt a
p̄e ut sibi liceret ī eo celi loco cōstitui uñ mortalib⁹ auxiliātes

prospicere possent. Quâ obrem eis cōcessum ē immortali me-
moria locoq; constitui: & plerisq; mortalibus auxiliantes sui
conspectus gratiâ p̄bent. Quorū prior habet stellas: in capite
claram unam: in singulis humeris singulas claras: in dextro
cubito unam: in eadē manu unā: in singulis genibus singulas
in singulis pedibus singulas. Sunt omnes nouē. Alter q; trip⁹
appellatur: is iuxta cancrū ē. habet stellas in capite clarā unā:
in singulis māmillis singulas: in sinistro cubito duas: in eadē
manu unā: in sinistro genu unam: in singulis pedibus singu-
las: in sinistro pede ultimæ distantix unā: quæ uocat̄ tropos
Fiunt simul decem. Hi sunt inter duodecim signa zodiaci cir-
culi. Sed in medio circulo æquinoctiali tropici hiemalis qui
australis appellat̄ sita sunt.

Ancer in astris positus esse dicitur beneficio iunonis
c Quod cū hercules cū hydra ad fontē lerneū depugna
ret hic cācer herculis pedē morſu depræhēdit: ut pama
lis autor dicit: quē miratus hercules calcatū cōtriuuit: bñfitioq;
iunonis magnis honorib⁹ decoratus est: idē duodecī signoꝝ
numero annumeratus. ſūt in hoc ſigno aliæ ſtellæ quas græ
ci dicunt: Quod cū liber a iunone in ſania obiecta fugeret ad
occafus dodonei iouis eiufq; in templo reſponſa peteret ut
phylifcus refert magni imbres cū grandine orti ſunt: ea parte
qua tranſiturus erat: Aſinus e contrario trāſeūtibus p aquas
in uno ex his ſedens & ipſe trāſuectus eſt ſine periculo: & ab ī
ſania liberatus. Vni autē ex his effeciſſe dicitur ut uoce humana
loqueret & poſt paucū tēpus cū priapo cōtēdere coepit de mē
bro naturali. Priapus cōpreſſū aſinum occidit: iouis autē bene
fitio utriq; immortalī honore donati aſtris ſunt illati. eſt & al
tara origo quæ infertur ab aliis. Quod cum aduerſus gygan
tes dii bellum agerent: idem liber & uulcanus & ſatyri aſinis
inſidentes profecti ſūt ad pugnā: Quod genus uiſo tumultu
diro cū murmure rugiſſent: gygātes eorū uoce territi fugerūt
& confestim dii de gygantibus triūphauerunt & iccirco una
cum præſepio ſuo aſtris ſunt illati: & in ſigna nobilis cancri
poſiti: cuius curſum ad occaſum tendit. Habet autem ſtellas
in cornibus āterioribus duas claras: & tres obſcuras: quæ ap
pellantur nubilum: quod circa eum uidetur præſepium di
citur: in ore unam: in dextris pedibus ſingulas: ſunt quattuor
obſcuræ: in ſiniſtris priores claras duas: in ſecundo unam: in
tertio unā: in extremo minore unā. in teſta duas ſūt: cēs: xvi.

LEO

Orrentiſq; iubas & fuluum cerne leonem
h Hunc ubi contigerit phœbi uiolentior axis
Accenſa in cancro iam tunc geminabitur æſtas
Tunc lymphæ tenues: tunc eſt triſtiſſima tellus
Et denſas lætus ſegetes bene condit arator
Nemihī tunc remis pulſet, uaga cerula pupis
Dem potius uentis excluſo uela rudente
Excipiamq; ſinu zephyris ſpirantibus auras.

Eonē beneficio iunonis inter astra collocatū dicit: eo
I q̄ uirtute cæteras præcellat. periandrus rhodi⁹ refert
eū ob primos labores herculis memoriæ causa honori
fice astris illatū. Nigidius refert hūc leonē nutritū apud lunā
iussu iunonis & in terra archadia i regione nemeæ i spelūca
mihdimon nomine fuerit: quā quidā aphriso dicat: & iussu iu
nonis ad herculis exitiū dimissū quē hercules iussu Euristhei
interfecit cum Molocho hospite suo: cuius clauā pro uiribus
tributam principio est adeptus cū qua leonem i terfecit: itaq̄
postea claua pro gladio pelle, p scuto reliquo tēpore uti coepit
& apud omnes mortales gratus ob uirtutē haberi cepit iuno
porro magis odio esse: Quia propter leonem cælesti memoria

dignatū uoluntate iunonis nō arbitramur. Hic notabilis & maximus inter signa est. Pluricū uolūt nemeæ gymnicos ludos ob hūc leonem institutos: hic totus figuratur. Habet stellas in capite tres: in collo duas: in pectore clarā unam: in spina tres: in cauda media unam: in ultima cauda clarā unam: in medio uentre unam: sub pectore duas: in priore pede clarā unam: sub uentre unam clarā: in medio uentris unam: in posteriore pede clarā unā: in genu posteriori clarā unā. fiūt omnes decem & nouem. Videntur aliæ stelle obscure septem iuxta caudam eius: quæ uocantur crines berenices: & sunt earum uirginum quæ lesbo perierūt. illa autē magna & clara quæ in pectore eius est appellatur tyberoni.

HERICHTHONIVS

St etiam aurigæ facies siue inclyta forma
e Natus erichthonius: qui currus subiuga duxit
Quadrupedes: seu mirtoas demersus in undas
Myrtilos hunc potius species in sydere reddit
Sic nulli cursus sic ruptis mæstus habenis
Perfidiam pelopis raptam gemit hyppodomia
Ipse ingens transuersus abit leuam geminorum
Maiorisq; ursæ contra delabitur ora
Numina præterea secum trahit: una putatus
Nutrix esse iouis: si uere iuppiter infans
Vbera crætææ mulsit fidissima capre
Sydere quæ claro gratum te gestat alūnum
Hanc auriga humero totam gerit. at manus hædos
Ostendit nautis inimicum sidus in undis
Orbis ab oceano celsus rapit aut semel hædi
lactatam uidere ratem nautasq; pauentes
Sparsaq; per sæuos morientum corpora fluctus

h **Ic agitator erichthonius dicitur fuisse uulcani & minerue filius. Qui uulcanus cum ioui fulmen efficeret ab Ioue pmissum cepit: ut quicquid uellet praesumeret. Ille mineruam in coniugem petiuit. Iuppiter impetrauit ut minerua uirginitate descenderet. Dumque cubiculum introirent certando uulcanus semen in pavementum iecit: unde natus est erichthonius: quem minerua in cista abscondit: draconemque custode apposito duabus sororibus aglauro, & pandoro comendauit. Hic primus currus homines equis iunctis docuit similes quadrigae solis facere primum panathenaea constituisse arce templumque aedificasse dicitur: Quae iouis miratus astris receptum memorie tradidit. In hoc signo & capra est: quam in humero portat: quam iouem nutriuit. Itemque eius filii haedi quos auriga in brachio por**

tat: qui fructus significare dicunt: noscuntur. Musæus de ca-
 pra hoc refert: datur iouis infans nutriendus themidiæ alteæ
 quæ fuit dñā capre: quæ ex ea iouem nutriuit. Esse aut hanc
 caprā filiā solis dicunt: cuius aspectus tam atrox fuisse dicit:
 ut tytanes eam timerēt: rogarentq; matrē terrā ut eam abde-
 ret. Terra aut in antro clausam amaltheæ tradidit custodien-
 dā: ibiq; iouem cum cura amaltheæ educasse. Qui cum esset
 iuuenis: & ille contra tytanes inermis uellet pugnare: eius pel-
 lem dicitur acceptā pro scuto habuisse q; semp tytanis agita-
 tor timori fuerit: & dicebat media pelle gorgoneū caput ha-
 bere: eo tectus tegmento capre tergo alterius pellis tecta resti-
 tuit: uite etiā immortalitate donauit: cœliq; astris intulit: &
 eius pellem appellauit. Aliis placet agitatorē myrtilū eē mer-
 curii filiū oenomai aurigam & a patre mercurio astris illatū
 cuius caput non multū distat ab helyce: genua apponuntur
 geminis: pedes iuxta tauri cornua. Habet aut stellas in capite
 unam: in singulis humeris singulas: sed ea est clarior quæ in
 sinistro humero est: & appellat capra: in singulis genibus sin-
 gulas: in dextra manu unam: in sinistra duas: & sup ipso bra-
 chio stellas duas: quæ uocant hædi. sunt oēs simul decem.

TAVRVS

Vrigæ pedibus trux adiacet ignea taurus

a Cornua fronte gerens & lucidus igne minaci

Quem liber ignarū cœli formando docebat

Et caput & apulas nares & cornua tauri

Fronte micant hyades. quæ cornua flāma sinistri

Summa tenet. sub hæc eadem uestigia dextra

Aurigæ mediæq; ligant cōpagine diuos

Mirtylo s exorit summo cū piscibus ore

Totus cum tauro lucet: ruit oceano bos

Ante super terras cum fulget mirtylus ore.

p Orro taurum iter astra quidam putant positum prope
 iouem: q̄ in bouem sit fabulose conuersus. Nigidius
 hunc iouem a neptuno fratre p̄ gratiam adduxisse: q̄ in
 figura tauri sensum humanum haberet: quem iouis sydonē
 misit: ut europam genoris filiam ad se portaret: isq̄ per pelag⁹
 sydonem uenit: ibiq̄ europam inter æquales suas ludentē in
 templo æsculapii cōspexit: eaq̄ repentino arreptu collocatā
 suo deuexit ad iouem in insulam cretam. Ob hanc igit̄ causam
 Iuppiter taurum syderibus dignatus est immortalī memoria
 inferre. Eratosthenes dicit hunc esse qui coit cū pasiphe: cui⁹
 priores partes apparent: reliquū corpus nō apparet p̄pter fœ
 mineum sexum. Spectat autem orientem. In signo autē tauri
 frons & facies hyades uocant̄: quas phereades atheneus nu/

trices liberi dicit: quæ dodonides nymphe uocant. Quæ cū
a ligurgo captiuitatē timētes fugerent thebas: ne sibi a iuno-
ne aliquid paterent iouis cœlo illatas syderibus honorauit
hyadesq; appellauit: q; nascente libero eas inuenerit: quas in
signum temporis posuit: uel q; sint pluuiales. V qy. enim plu-
re est: quia eorum ortus imbres concitat: uel quia in modū y.
lra positæ sūt. Musæus & ista refert ya & athlantis duodecim
filiam pcreauit: & filium yonem: quem dum ab apro uel leo-
ne occisum sorores omnes minus nimis diligentes flerent obi-
erunt: e quibus quinq; stellas figuratas hyades appellauerūt.
septem autem plyades. Mirtylus aut quinq; filias cadmi esse
dixit. Habet autem taurus stellas in capite quinq;: quæ hya-
des appellantur. idest in cornibus singulis singulas: in fronte
duas: in naribus unam. hæ sunt hyades. In singulis genib⁹ sin-
gulas: in unguā anteriore duas: in palialib⁹ duas: in collo unā
in dorso tres: e quibus nouissima splendida est: in uentre splē-
didam unam: in pectore unam: in palla unam. sunt oēs. xviii.
ab excisione tauri usq; ad id quod septem stelle sunt: q; qdā
plyades uel pleiadas dicunt: quæ non uidentur simul: eo q; se-
ptima obscura sit.

ΣEPHEVS

Asides etiam cœlum cum coniuge cepheus
i Ascendit totaq; domo. quia iuppi⁹ autor
est generis. prodest maiestas sepe parentis
Ipse breuem patulis manibus stat post cynosuram
Diducto passim quantum latus a pede dextro
Cepheus extremam tangit cynosurida caudam
Tantundem a leuo distat minor utraq; iungit
Regula: cepheos uestigia baltheus ambit

c Ephesus in ordine quarto loco positus est: quæ septentrio-
 nalis circulus occupat: a pedibus usque ad pectus. reliquus
 medius est arcturo æstivo tropico circulo: fuit ergo si-
 cut euripides scribit æthiopum rex andromedæ pater: qui filiã
 suam ad cetum dicitur exposuisse: quam perseus salvavit eiusque
 causa: & ipse pater beneficio mineruæ sit astris illatus. Habet
 quodam stellas in capite splendidas duas: in singulis humeris singu-
 las: in singulis manibus singulas claras: in singulis cubitis obscuras
 singulas: in zona tres obliquatas: in dextra coxa unam: in sinistro
 genu duas: supra pedes quatuor: in ultimo pede unam. sunt omnes xix.

q Va latus afflexum sinuosi respicit anguis
 Cassiopeia uirum residet sublimis ad ipsum

Clara? etiam pernix coelo cū luna refulget
 Sed breuis & paucis decorata in sydere flammis
 Qualis ferratos subicit clauicula dentes
 Succutit & foribus præducit uincula claustri
 Talis dispositis stellis ipsa horrida uultu
 Sic tendit palmas ceu sit planctura relictam
 Andromedam meritæ non iusta piacula matris

Cassiopeia interea ut refert Sophocles carminū uates:
 e dicitur reposuisse formā suā nereidibus ob quado ira
 neptuni ceto transmissa uastabatur eorū terra: expo-
 stulatāq; adromeden & ceto propositā. ob quā rē lōge habitus
 eorū diuersus est: ita at ē cassiopeia i sella sedēs: habet i capite

Stellam claram unam: in singulis humeris singulas claras: in
dextra mamilla claram unam: in dextra manu claram & magnam
unam: in sinistra manu claram unam: in umbilico claram & magnam
unam: in sinistro femore duas: in eodem genu claram unam: in uno
quoque angulo selle in qua sedet singulas claras. Sunt omnes. xiiii.

Ecce percul andromede totam quam cernere nondum
Obscura sub nocte licet: sic emicat ore
Sic magnis humeris candens nitet: ac media ambit
Ignea substricta fulget qua zonula palla
Sed poene facies romanet districtaque pandit
Brachia: ceu magni teneant robore saxi.

a Ndrameda filia fuit cephei & cassiopiae: quae adama-
 ta est a cupidine: & datum est responsum ut traderetur
 cetui ad deuorandum: Quae suspensa inter duas montes
 & exposita cetui est cum omnibus ornamentis. a perseo autem li-
 berata est & ob id perseia dicta. beneficioque minerue astris re-
 cepta est. Euripides et dicit intra astra collocata ut labor psei
 aeternus pateret manibus eius extensis quae admodum cetui op-
 posita est. Quae cum a perseo liberata esset: neque patri neque ma-
 tri uoluit commorari: sed continuo cum perseo perfecta est. Habet
 stellas in capite claram unam: in singulis humeris singulas: in sin-
 gulis cubitis claras singulas: in dextra manu claram unam: in eo-
 dem brachio claras duas. in zona tres: sub zona quatuor: in sin-
 gulis genibus claras singulas: in dextro pede duas: in sinistro
 pede unam. sunt omnes. xxi.

EQVVS DIMIDIVS

a Ndramedae uero radiat qua stella sub ipsa
 Albo fulget equus tres harum sed latera aequis
 Distinguunt spatia: capiti tristissima forma
 Et ceruix sine honore obscuro lumine sordet
 Spumanti mandit. sed quae ferus ore lupato
 Et capite & longe ceruice insignior exit
 Stella nitens harum laterumque simillima magno
 Nec tota ille ramentum formam per singula reddit
 Primo prestat equo medio rapta ordine membra
 Destituunt uisus radiis hinc surgit imago
 Gorgonis hinc proles in pierio helicone
 Vertice cum summo nondum decureret unda
 Museos fontes dextri pedis ictibus hausit
 Inde liquor genitus nomen tenet hippocrenem
 Fontes nomen habent: sed pegasus aethere summo
 Veloces agitat pennas: & sydere gaudet

e Quis praeterea dimidius est priore parte parens usque
 ad umbilicum Aratus dicit sup geniculatorem situm & iam
 astris illatum: eo quod a celsitudine heliconis motu percusso
 pede dextro aquam produxit: quae liquor est hippocreni dicunt. Qui-
 dam pro eo quod iouis eo usus fuerit. Nonnulli uero pegasus pu-
 tant quod ad astra bellorophontis in teritu euolauerit. Euripides

dicit melanippen chyronis filiã esse: q̄ compressa grauida pro
 fugit in pelio monte: & dum a patre cõpræhendi timeret deo
 rum misericordia conuersa in equum ad astra cõscēdit: cuius
 posterioris partes corporis propter foeminei sexus pudorẽ nõ
 uidetur habet aut stellas in facie claras duas: in capite clarã
 unã: in singulis aurib⁹ singulas claras: i maxilla unã: in ala p
 xima capiti clarã unã: in humero alæ dextre unã: in media ala
 unã: In extremis pennis unã: in armo unã: in pectore unã: in
 spina unã: i umbilico clarã unã: in singulis genib⁹ singulas:
 in singulis unguis singulas. fiunt omnes xviii.

i Nde subest aries qui longe maxima torrens
 Orbis: & ad finem spatii non tardior horam

Peruenit: & quando grauiore lycaonis arctos
Axem uel tutor quem tanto gratior ille
Distantis cornu properat contingere metas
Clara ue non illi est facies nec sydera possunt
Officiat si luna sua uirtute nitere
Sed quærendus erit zonæ ratione micantis
Vt chele cādens aut baltheus orionis

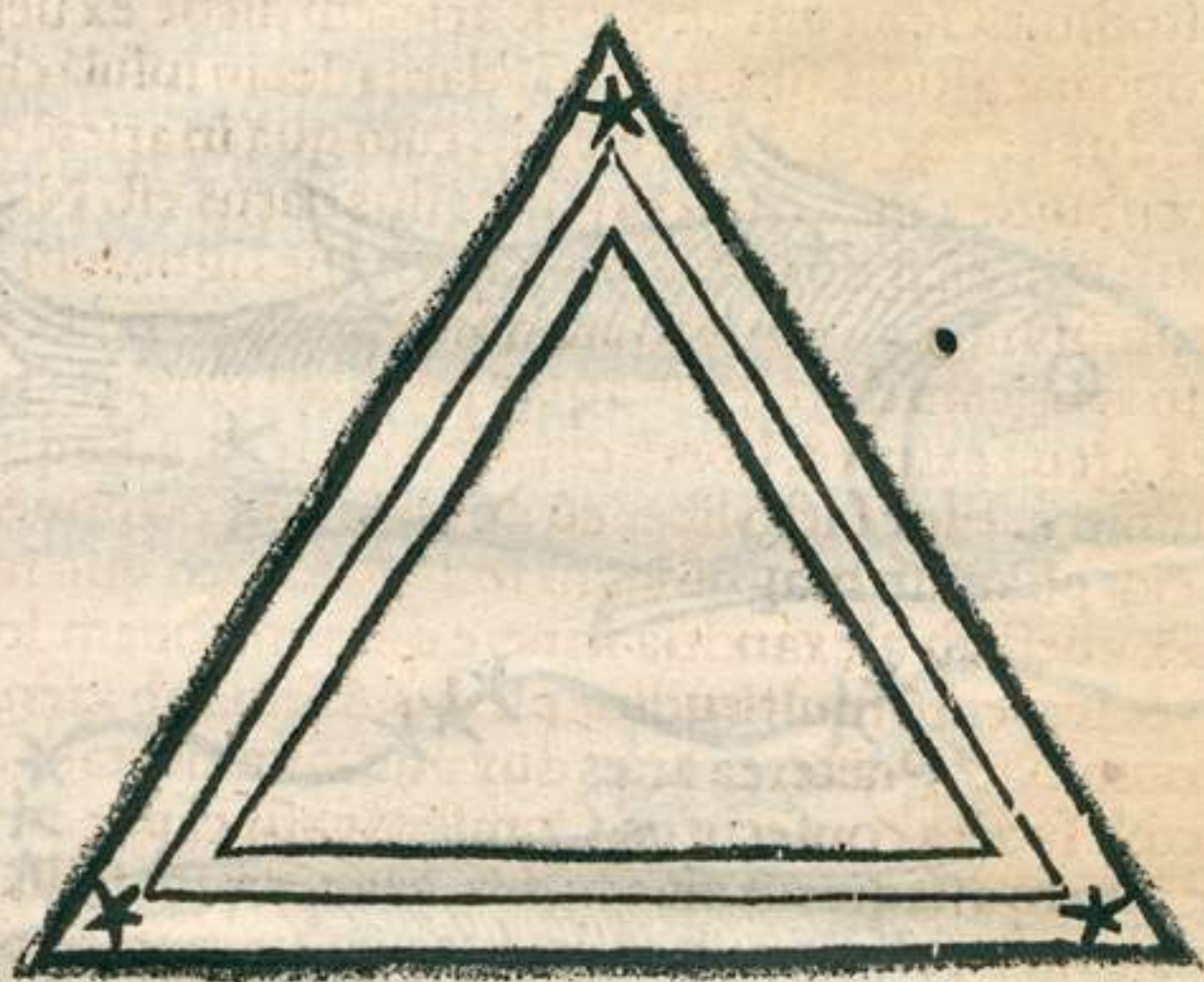

Ries ut hesiodus & phœcerides dicūt inter astra collo
a catus est propter phrixū & helen athamātis & nebulæ
filios. Qui cū nouercā occidere uellent insani a libero
dicūt effecti: qui dū ī silua errarēt. mater eis arietē aurata pel
le fertur adduxisse: Qui cū nauigare uellent in mare proiecti

sunt: q̄ pelagus ab heles nomine helesponticum uocaf. Heles aut ut aiunt a neptuno saluata e: & ex ea pueru pæonem genuit. phrixum aut insidens præparato arietem colcos adductus est ad oetam regem: ibiq̄ arietem marti imolauit: eiq̄ suam aurea pellem concessit ante q̄ inter astra processisset: qua draco custodiuit. Genitum aut hunc arietem dicunt ex ueptuno & theophane altidis filia: qua cum adamasset in insula chrinissam traduxit: inq̄ ouem conuertit: cum qua in arietem mutatus concubuit: ex qua aries chrysomallus natus est. Nigidius hunc arietem dicit ducem & principem esse signorum zodiaci circuli. Immortali aut honore donatum: q̄ cum liber exercitum in aphyticam duceret & aquæ inopiam pateret: subito aries ex arena exiit & liberum cum suo exercitu ad aquam produxit diuinitus. Hoc facto liber eum arietem iouem hamone appellauit: eiq̄ phanum magnificum fecit eo in loco quo repta est aqua: & abest ab alexandria itinere dierum nouem: locus arenosus & serpentum multitudine plenus: & quia ab arena hamon est nominat. Præterea aries dux aquæ immortalis mutatus: & coeli sydera consecutus. Conuertit aut caput ad taurum: ipse autem assequitur aliis signis. Habet autem stellas in capite unam: in auriculis tres: in collo duas: in summitate pedum anteriorum singulorum singulas: in dorso quattuor: in cauda unam. in uentre tres. in summitate singulorum pedum posteriorum singulas. Sunt omnes. xviii.

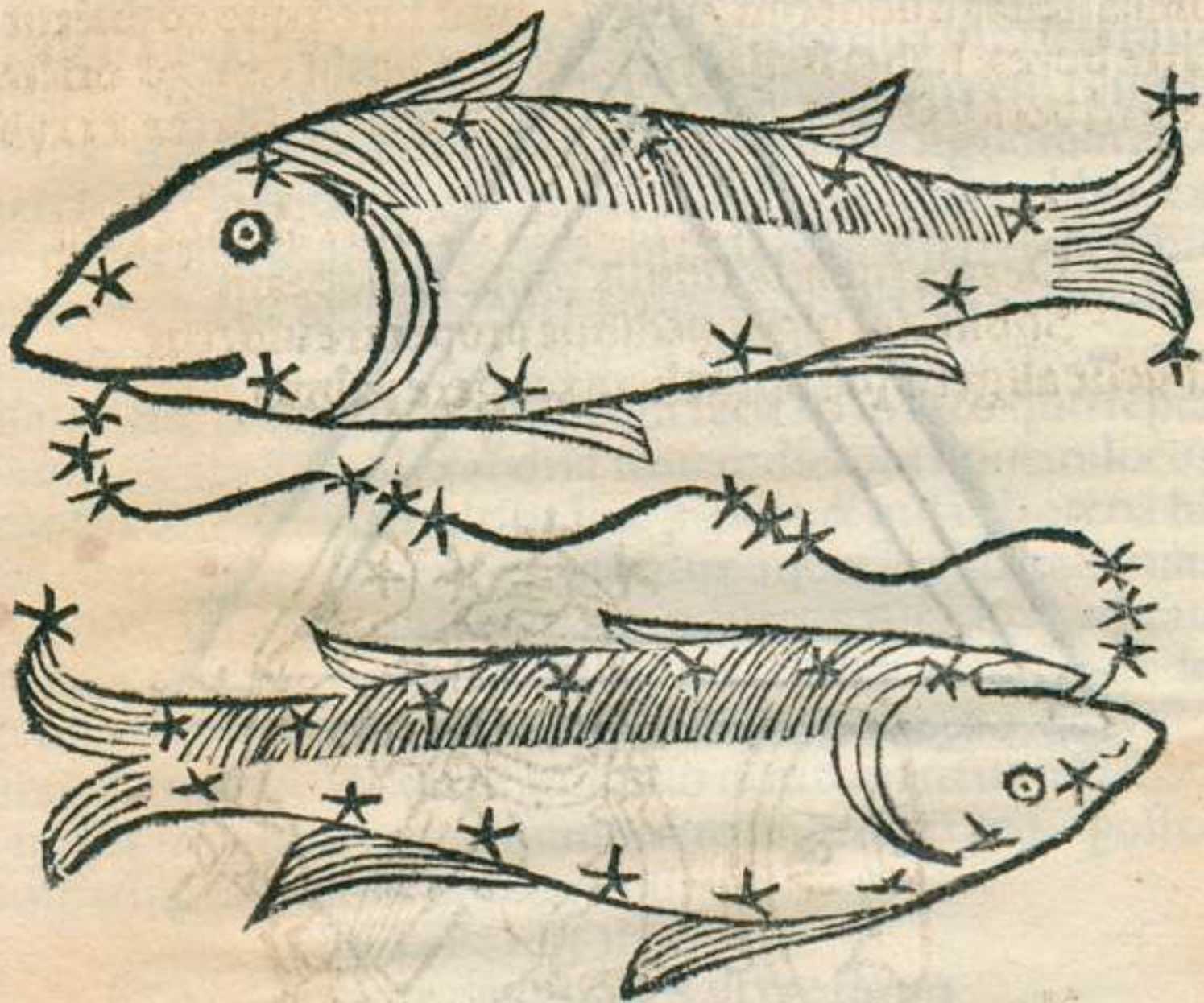
DELTON

St etiam ppiorum deum cognoscere signo
e Deltoton si quis donum hoc spectabile nili
Diuitibus ueneratum undis in sede notariis
Tris illi. laterum ductus æquata duorum
Sunt spacia unius breuior: sed clarior ignis
Hunc aries iuxta medium deltoton habebit

¶ Vpér caput arietis non longe ab andromedæ pedib⁹
 adiacet signum quod græci ob similitudinem deltæ
 Iſæ deltoton uocant. latini aut ob proprietatem for-
 me triangulum dicunt. Quod quidã a ioue p̄ mercurium in
 astra positum dicunt super caput arietis: p̄ eo q̄ obscurum eẽ
 d̄r. Quidã uero dicũt egypti eẽ effigiẽ stellis figuratam i trib⁹
 angulis idẽ trigono & nilum talẽ ambitũ facere. Habet autẽ
 stellas tres: in singulis angulis singulas: e qbus una e clarior.
 Nter lanigeri tergũ & cepheida mœstam
 ¶ Hunc ultra gemini pisces: quorum alter in austrum
 Tendit. threitiũ boreã petit alter: & audit
 • Stridentes aures niueus quas procreat hemus

Non illis liber cursus. sed uincula cauda
Singula utriq; tenent uno coeuntia nodo
Nondum stella premit piscis qui respicit auras
Threida dextram andromedæ cernuntur ad ulnâ

Isces hi sunt & maior piscis. Nigidius hos pisces dicit
in flumine euphrate fuisse: & ibi ouum inuenisse mire
magnitudinis: quod uolentes eiecerunt in terram atq; ita cobam in
sedisse & post aliquot dies exclusisse eam syriam quæ uocatur
uenus: maximeq; misericors ad homines pertinebat: quæq;
multa quæ ad utilitatem hominibus uerterentur ea dicitur in-
uenisse. Quæ quoniam iouis sæpius a mercurio laudari nominariq;
audiret quod in deos religiosa: in hominibus officiosa dilige-
ter fuerit: rogata a ioue quod sibi optanti tribui postularet. illa
ait. ut pisces qui suam originem seruassent immortalis præ-

mio afficerentur. iuppiter in duodecim signis pisces syderum
 splendore decorauit . Vnde hodie quoq; syri neq; hos pisces
 edūt: & colūbas potestate decorant. Horū aut unus aqlonius
 est: alter australis ex aduerso caudis utriq; positus. Hēnt iter
 se alligamētū luteū cōtinēs usq; ad priores pedes arietis . An
 dromedæ aut humerus dexter piscis est signū. Habet idē aq
 lonius stellas duodecim. Alligamentū luteū quo cōtinētur in
 parte boreæ habet stellas tres: in parte nothi tres: ad oriētem
 tres: ad occidētē tres. Australis piscis qndecī. sūt cōs. xxxviii.

PERSEVS

Antus & ille micat tantum occupat ab ioue cœli
 r Dextra sublata similis prope casiopeam
 Sublimis fulget. pedibus properare uidetur
 Et uelle aligeris purum æthera tangere palmis

Erseus quidē ex danae & ioue natus est. Iuppiter enī
 p in similitudinē auri imbris se trāssormās oppressā de-
 lusit danaen achrisii regis argiuorū filiā: quā pater a
 ioue uitiatā cognouit intra arcā includens p̄cipitauit in mare
 Quæ delata ad italiā inuēta a quodam piscatore & oblata re-
 gi: eam sibi fecit uxorem una cū perseo quæ enixa est in mari.
 Qui missus ad polydectē regē insulæ sariphi. Accepta a mer-
 curio talaria & a uulcano arpe adamantina per aera iter faci-
 ens ad gorgones phorei filios uenisse perhibetur: quæ angues
 pro crinibus dicuntur habuisse: quosq; uidissent in lapides cō-
 uertere. Gorgones tres ferūtur fuisse sorores Vno oculo una
 pulchritudine inter se cōmunicantes quarum nomina putan-
 tur prima stennio: secunda euriale: tertia medusa. Quidam
 uero eum a minerua missum dicunt: & ab ea clypeum uitreū
 accepisse: per quem uidere nec uideri ab eis posset. Qui cū gor-
 gones dormientes i uenisset: caput medusæ abscidit & miner-
 uæ tradidit quod illa in suo pectore aptauit ut in bello terri-
 bilior esset perseum autem inter sydera collocauit. Habet au-
 tem stellas in capite unam: in singulis humeris claras singu-
 las: in manu dextra clarā unā: in eodem cubito unā. in ma-
 nu sinistra unā: in dextra parte lumborū clarā unā: in sinistro
 femore clarā unā: in singulis genibus singulas: in singulis ti-
 biis singulas: in singulis pedibus singulas: in capite gorgonis
 circunquaq; tres: in harpe unā. fiunt cæs. xviii.

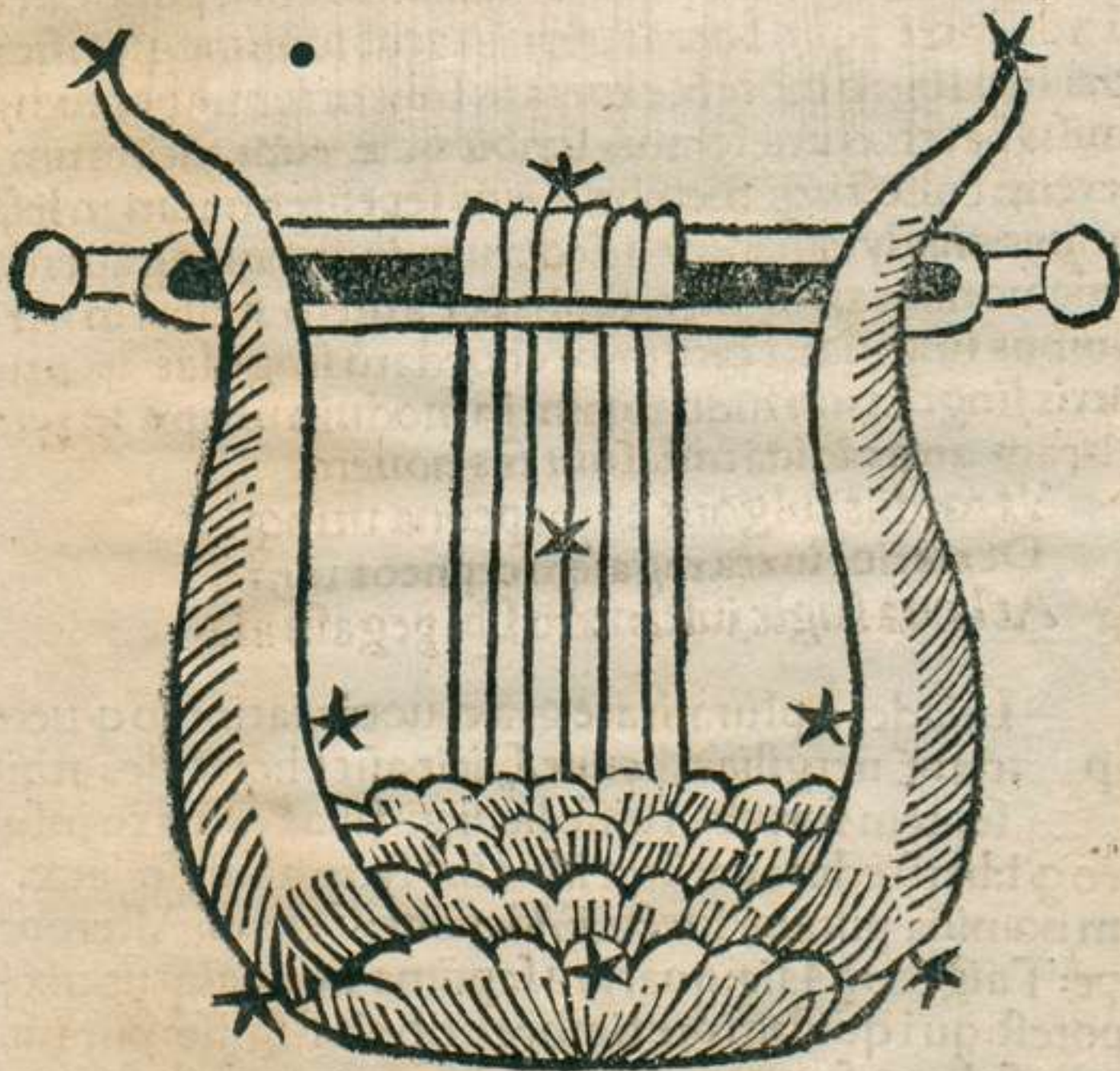
Y dera cōmunem ostendunt ex omnibus ignem
 f Septem tradunt numero: sed carpit una
 Deficiente oculo distinguere corpora pua
 Nomina sed cunctis seruauit fida uetustas
 Helectra alcioneq; celoneq; meropeq;
 Coelifero genite. si uere sustinet athlas
 Regina iouis superoq; atq; ipso pondere gaudet
 Lumine nori multo pleias certauerit astris
 Præcipuo sed honore ostendit tempora bina
 Cum primū agricolam uentus supiminet auster
 Et cum surgit hiems portu fugienda peritis

Leiades a pluralitatē græci uocāt. latini eo q̄ uere exo-
p riant uergilias dicunt. Dicit aut̄ pherecides athineus
 septem sorores fuisse licurgi filias ex naxo insula: &
 p̄ eo q̄ liberū educauerūt: a ioue in̄ sydera sunt relatae. Ha-
 rum nomina putant̄ Electra: Alcyone: Celeno: Asterope: Me-
 rope: Taigete: Maia: quarum septima ut ait aratus uix intue-
 ri potest: quā quidam pre timore orionis fugisse putant. qui-
 dam a sole persecutam arbitrant̄: uocatamq̄ electram: quæ
 non sustinens uidere casus pro nepotum fugerit. Vnde & illa
 dissolutis crinibus propter luctum ire asserunt: & propter co-
 mas quidā cometen appellant. Nōnulli uero meropē eē autu-
 mat̄: q̄ nupta a quodā uiro noīata hipodomia. Musæus autē
 refert filias athlantis fuisse septem: ex q̄bus sex clare sūt: una
 obscura: cum diis concubuerunt: tres cum ioue & ex helectra
 dardan⁹: ex maia mercurius: ex raigete lacedemon: cū neptu-
 no duæ: Alcyone ex qua hercus: celeno ex qua lycus: cū mar-

te asteriope ex qua denomaus Merope cum sifipho. Magnā
apud homines dignitatē habent

Empora leua premit parthi subiecta draconis
Summa genu subuersa tenet qua se lyra uoluit
Contra spectat auem uel phœbi quæ fuit olim
Cygnus de thalamis candens qui lapsus adulter
Furta iouis falsa uolucer sub imagine texit

Yrā inter' astra collocatā dicūt propter honorē meſcu
rii qui ea cōdidit ex teſtudinis ſimilitudine de apol
linis bo um cornibus qui intendit cordas ſeptē athlāti

dū numero. Regrediente igit' nilo ad suos meatus inter cæte-
ra relicta est testudo est: q̄ putrefacta fuisset & nerui eius exte-
si intra coriū remāsissēt: percussa a mercurio sonitū dedit: in
cuius similitudinē mercurius lyrā fecit: quā postea apollini da-
tam: alii orpheo dicūt: eo quod unus ex musis idest calliopæ fi-
lius. fecit aut cordas nouē iuxta numerū musarū. Tāte nāq̄
dicitur dulcedinis i modulādo fuisse ut arbores: saxa: bestias:
atq̄ inferos cōmouerit ob cōiugis euridices desideriu ad infe-
ros descendēs. Qui cū apollinē maximū deorū honoraret. li-
berū aut patrē a quo fuerat glorificatus minime glorificaret
sedens in pangeo mōte & expetans solis ortum. liber indigna-
tus misit bacchas ut æschilus scribit quæ eum mēbratim dis-
cerperent: collectisq̄ membris eius sepelirent: eum in lesbiiis
montibus: eius lyrā museo dederunt. iouemq̄ rogauerūt ut
eius memoriā astris inferret. habet autem stellas in utrisq̄
pectinibus singulas: i cacumine chordarū singulas in: utrisq̄
humeris singulas: in fudo unam: in modulo unam: in tympa-
no claram atq̄ cādida unā. sunt cēs nouem.

Ut mediis fulgoris erunt penna utraq̄ læta
a Dexterio iuxta regalem cepheos ulnā
At læua fugit instantem sibi pegasū ala

c Ygnū dicunt inter astra cōstitutū: eo q̄ iuppiter ī cy-
 gnū trāffiguratus euolauerit ī ramū atticæ regionis
 ibiq̄ cōpresserit Nemefim quæ & læda ut refret crates
 tragædiarū scriptor: q̄ enixa est ouū unde nata est helena. sed
 quoniā iupit̄ rursus ī coelū ī cygnū trāffigurat̄ se recepit: Vt
 fuit p̄nis t̄sus simulacrū ei⁹ syderib⁹ reliquit. hēt aut̄ stellas ī
 capite clarā unā: in dextra ala q̄nc̄: unā clarā quæ est erga col-
 lum: in sinistra ala q̄nc̄: in p̄ctore unam: in cauda unam:
 quæ est amplissima. sunt omnes xiii.

AQVARIVS

o Ceano merfus sopitas condere flammās
 Hymbres occasus ortusq̄ intercipit ora
 Et cum terrores auget mox atra marinos

Multum clamatos frustra spectauerit ortus
Tunc rigor aut rapidus ponto tunc incubat auster
Tarda ministeria & nautis tremor alligat artus
Et rationem animi temeraria pectora soluent
Nulla dies oritur: quæ iam uacua æquora cernat
Pupibus & semper tumidis ratis innatet undis
Interea temptare undas iuuat: aspera sed cum
Assultat lateri deprensæ spuma carinæ
Tunc alti curuos prospectant littore portus
Inuenta scq; alii terras p munere narrant
Interea exanimat pauidos instantis aquæ mons
Ast alii procul e terra iactant in altum
Munit & hos breue lignum & fata instantia pellit
Nec tantum a loeto quantū rate fluctibus absunt.

Orrho aqrius nomen accepisse dicitur q̄ ei⁹ exortu hym
p bres plurimi fiāt. Quidam uolunt ganymedem eū eē
troili & calliroes filiū: qui cum in ida monte uenaret
ob nimia pulchritudinem a ioue adamat⁹: & p̄ aquilam rapt⁹
inter astra est collocatus. Dehinc aquarius dictus est q̄ undas
funderet. Nigidius hydrochoos siue aquarum existimat esse
Deucalionem thesalum qui maximo cataclismo sit relictus
cum uxore pyrrha in monte aethna: qui est altissim⁹ in sicilia:
& postea qua se & uxorem suam in terra relictum censuit: or
bitatis & uastitatis miseratus ab ioue praecari coepit: ut aut &
ipsi interirent: aut hominū genus restituerent. Iuppit⁹ respon
dit & per sortem indica uit ut lapides quos ante se reperissent
post se iactarent. Reuersi itaq; quotquot deucalion misit ui
ri fiebant: quos pyrrha foeminae. Quo facto rursus hominū
genus natū ē: ob qua rem λαός graece popul⁹ dicitur: quia lapis an
tiquitus graece λαός appellabatur. Ab antiquis q̄dem dicitur ari
steus filius appollinis fuisse: quem appollo dicitur ex cyrene pro
creasse: qua compressit in monte orptheo: qui cyrenis ē appellat⁹
Aristhe⁹ dicitur omnib⁹ artibus doctus fuisse: quibus caeteros ho
mines ad bonos fructus utilitateq; pducebat. Is eū caniculae
signum pestiferum oreret & statim praesentes fructus lederet
tur: & hoies diuturna pestilentia afficerent. Factū ē ut a diis
impetraret maxime neptuno iouis parenti: ne tempestatib⁹
& uentis pateret gen⁹ humanum affici indignis calamitatibus
Itaq; uenia data constitutū est a diis ut p canicule stelle exort⁹
uenti pflaret dies circit⁹ q̄draginta: eiusq; pestilentie uim ab
scinderet. Quapropter aristheus a diis inter astra est collocatus.
Habet aut aqrius itellas in capite obscuras duas: in singulis
humeris singulas amplas: in sinistro cubito unā: in dextro cu
bito unam: in singulis manib⁹ singulas: in singulis mamillis
singulas: sub mamillis singulas: in dextro lūbo unā: in singu
lis genib⁹ singulas: in dextera tibia unā: in singulis pedib⁹ sin
gulas. sunt oēs. xviii. Effusio uero aquae dextra leuaq; fit stel
lis. xxxi. Quarū duae splendide sunt. caeterae uero obscurae.

Apricorn⁹ sane similitudinē habet aegypanos. hēt enī
c posteriorē partē piscis: porē capicorni. & hunc honorē dicitur
assecut⁹: eo q̄ cū ioue sit nutrit⁹. epimenides dicit iuda
utrosq; nutritos: & ad tytanog bellū cū ioue eē pfectū: quē iu
pit uictor astris intulit: q̄ ei⁹ opa dū armati essent. Itēq; matrē

eius caprā qđ dycolō ī uenisset ī mari: ideo piscis cauda nota
rā. Nigidi⁹ capricornū r̄fert ī mortali honore donatū: quo tpe
phyton ī mōte tauro spelūcā hēret & ægyptū ī coleret: ab ioue
cōcessū habuisset quē admodū diis posset obsistere: cū eis cōsi
um pāderet: si neq; terras relinqre uellēt: neq; phithonis ī ma
nitati resisteret: dii possēt ī cōsulte figuras īmutauerūt. ī qua
quis uellet: seu bestia seu uolucrē seu piscē pecudē ue. phythō
se ī caprā trāsmutasset: itaq; īmortales figuris ignotis phyto
nis aū oculos crebro uersabāt: unde adhuc maxie p diis mul
tas bestias abseruāt colūtq; ægyptii: & cōuenit phytoni nemi
nē deoꝝ aduersari sibi met: uacuā cognouit⁹ dominātib⁹ arbi
tratus deos se ueritos pp metū dominabat⁹ imperitis furtunæ
uarietate: & periculi magnitudine īstātis. Nā post: xviii. dies
dī cōsiliū de eo repētē a diis factū ut īterfeceret: ob idq; usq;
hodie ī ægypto hos dies idest. xviii. festos perpetuo ānis singu
lis īstituerūt. ī quib⁹ diebus qui nascit⁹ āplius quā eos nō uiuit
phytō aūt fulmine īterficiē ab apolline in tēplo ægypti: men
phis ubimos fuit solio regio decorari reges qui regnabāt. ibi
enī sacris iniiciabātur primū ut dī reges satī religiose tunica
ri: & tauro quē apim appellāt iugū portare fas erat quē deum
maximū ægyptii existimāt: & per uicum unū duci ut periti ex
īstimāt labore humane necessitatē: ut crudeli⁹ quæ sub eis sint
abutanē. deduciē aūt a sacerdote isidis ī locū qui nominat⁹ a
dytos & iureiurādo adigēt neq; mēse: neq; diē ītercalādū quē
ī festū diē īmutarēt: sed cccxlv. dies pacturos sicut īstitutū
ē ab ātiq;: sed illo reuertamur unde digressi sum⁹. igit⁹ dii post
ea q̄ phytonem pœnā affecerunt & interfecerūt: facta astrorū
memoria decorauerunt & ei nomē ægypti: ægipana imposue
runt: quod contenti dii se in bestias cōuertissent: phyton se in
capram transfigurabat opidumq; magnificum in egypto
ædificauerunt quod panopolim appellauerūt. Habet autem
stelles: in singulis cornibus duas: in naribus clarā unam: in ca
pite claras duas: sub collo unā: ī pectore duas: ī anteriore pede
unā: in sūmitate ipsi⁹ pedis unā: ī dorso septē: in uētre quinq;
in caudē extremitate claras duas. sūt oēs. xxvi.

• Elligerum titan etiam cum contigit arcum

• b Ducentemq; ferunt sinuato spicula neruo

Iam clausum tatione mare est: iam nauita portu
Infestam noctem fugit ad longa sc̄p tenebras
Signum erit exoriens nobis tum nocte suprema
Scorpios ille micat super freta cerula cauda
Insequitur grauis arcus & in lucem magis exit
Tunc alte cynosura repit. tunc totus in undas
Mergitur orion: humeris & uertice cepheus

orrho sagittarius scorpione oriēte ascēdit: quo ascē
p dēte orion occidit totus & cepheus a uertice & hume
ris cū manib⁹: i cuius signi regione zodiacus circulus
humillimus est propter equina crura. Quidā negant dicētes
nūq̄ cetauros ullis sagittis usos fuisse. Quidā aut̄ dicūt q̄ qua
drupedes esse nō uideāt: sed stās bipes sagittarius. Hic autem

homo equinis pedibus est & caudā habet ueluti sagittarii. so-
litheus aut̄ tragœdicarū scriptor illū affirmat esse cortonem
euschemis musarū nutricis filium & inhabitasse helyconem
atq; sagittis & uenatu uitā exegisse: qui int̄ musas sæpius cō-
moratus plausu cantus earum distigebat idest ad pedē ma-
nibus plaudebat: quo alii timerent: Hunc musæ beneficio io-
uis astris intulerunt: cuius artes idest plausus & sagittæ inter
mortales mansere. Nigidius de crotone eodem dicit: sed non
conuersatum cum musis: sed dum illæ cantus chorosq; cele-
brarent: Hunc procul auditu repentino plausu ad pedem feri-
endo oblectare canētes: ob hoc cum a ioue in mortali memo-
ria earum rogatu donatum quod essent nutricis earum filius
idem oceani nepos. Habet autem stellas in capite duas: in ar-
cu duas in acumine sagittæ duas: in dextro cubito unā: in ea-
dē manu unam: in uentre claram unā: in spina duas: sub cau-
da duas: in anterioribus geniculis singulas. Sunt omnes .xv:
Reliquæ uero septem subter crura similes quidem sunt po-
sterioribus quæ non ostenduntur. Quod centaurus duplex
sit iaculum autem eius ex quo dicunt omnes cygnos ab apol-
line interfectos: qui iouis fulmina fuerant absconditū fertur
ad aquilonem & peracta ac potius sedata lite assumptū et ad
pedes sagittarii inter astra collocatum. Habet autem stellas
quattuor: in summo unam: in medio obscuram unam: in pē-
nis duas. unam uero splendidiorē aliis.

u Nguibus innocuis phrygium rapuit ganymedē
Et cœlo appositus custos quo iuppiter arsit
In puero: luit excidio quem troia furorem.

Quilã sane iter astra collocatã dicunt p̄ganimedẽ io
uis ministrũ: quẽ rapuit i cœlũ est eni i ea signum io
uis: q̄ cum dii omnes uolucres interse diuiderẽt eã i
a portiõẽ sortitus sit iouis pp̄ quod altius cunctis uolatib⁹ euo
let & pene iter cœs principatũ tenet: & q̄ sola auiũ solis radiis
non terreatur. Nãq̄ ita est spectãs ad orientẽ p̄nis t̄sis. aq̄ lo
asthenes dicit iouẽ in aquilam trãfiguratũ: naxiam regionẽ
ubi nutrit⁹ fuerat petiisse & regnum accepisse. Egressus uero
de naxo cum aduersus titanas proficisceretur & sacrificium
facere: aquilam ei i auspicio apparuisse & fulmina ministra
se: quam bono omne acceptam tutelã subiecisse. Habet au
tem stellas in capite clarã unã: in humeris singulis alarũ sin
gulas: in pectore obscuram unam. sunt omnes quattuor. Sa

gitta aut quā tenet in pedibus dicitur sagitta appollinis fuisse:
cum qua cyclopas interfecit: eo quod iouis fulmina faceret: quod eo
telo æsculapius eius filius a ioue esset interfectus: quā sagit-
tam astris illatā in memoriā uirtutis suæ reliquit. Habet autē
stellas quattuor: in summo unam: in medio unam: in pennis
sagitte duas.

DELPHINVS

Y dera quæ mundi pars celsior æthere uoluit
Queq; uident boream uentis assueta serenis
Diximus. hinc alius decliuis ducit' ordo
Sentit & insanos; obscuris flatibus austros.

Eptun⁹ ut artemedorus refert amphitriten uoluit in
coniugium accipere: quæ cū ob uerecundiæ magnitu-
dinē & uirginitatē obseruantia ad athlantē cōfugisset

neptunus post eam multos misit qui eam peterent: iter quos & delphinum misit qui eam peteret. Quæ cum circa insulas athlatis moraretur repperit eam nunciauitque neptuno: quæ ille suis per suasionibus ad suam perduxit uoluntatem: delphinoque maximos honores in mari tribuit: quem in astris intulit & in manu sua habere instituit. Habet autem stellas nouem: & ideo musicum signum dicitur: eo quod in numero musarum. stellas habet in ore unam: in folio duas: in pennulis uentris tres: in dorso unam in cauda duas. sunt omnes nouem. delphinus autem non multum currit super capricornum

ORION

Ela caput magnique humeris sic balteus ardet
t Sic uagina ensis pernici sic pede fulget

o Orion qui & icola dicitur ante tauri uestigia fulget: &

dicitur orion ab urina idest ab inundatione aquarum. Tem-
pore enim hiemis habet ortum: cum mare & terras aquis & tē-
pestatibus turbat. Hunc romani iugulam uocant: eo quod
sit armatus ut gladius: stellarum luce terribilis & clarissimus
qui si fulget serenitatem protendit: si obscuratur tempestatē
annuit imminere. Hunc hesiodus dicit neptuni & euriphides
filium: cui dono datum est a neptuno ut super fluctusambu-
laret ueluti supra terrā. Qui cum chiū uenisset meropē oeno-
pionis filiā cōpressit: quē oenopion ob iniuriam excæcauit:
& de finibus suis expulit. ipse cum lemnum uenisset: a sole di-
citur ei lumina restituta esse: & reuersus est ad oenopionem:
qui cum a ciuibus terra absconderetur oenopion: desperata
eius inuentione cretam est profectus ubi cum immodice uena-
retur: & adiana corripere ait se nullam feram in terris re-
licturum. Tellus indignata scorpionem extulit miræ magni-
tudinis: qui pœnas magniloquentiæ eius exigeret. iouis autē
orionē ob uirtutem astris intulit. idem rogatu dianæ scorpio-
nem inter astra duodecim cœlo collocauit: quorū contra ma-
gnitudinē stellæ quoq; eorū amplissimæ sunt. Aristomachus
autē dicit caubrisa quædā thebis uoto petisse ut filium, habe-
ret ad quē iouis mercuri⁹ & neptunus hospirio deuenerunt.
qui eis hostiā immolauit ut filius nasceretur: cuius bouis pel-
le detracta dii i eam urinam fecere: iussuq; mercurii terra ob-
rupta est: unde puer supradiçtus est natus: quem orionem ap-
pellauerunt & astris intulerunt. Quidam autem dicunt orio-
nem: thineum qui cū esset cytharæ potens rex corinthiorū
pyran nomine eū dilexit: qui cum a rege petiisset ut ciuitatem
arte sua illustraret & magnum patrimoniū acquisiuisset cō-
sēserunt famuli cum nautis ut eum interfecissent: quem cū
uellent interficere petiit ab eis ut añ decantaret. Cum autem
cytharæ sonus cum uoce eius audiretur delphiui circa nauim
uenerunt: ille super unum ex his se precipitauit: qui eum sub-
latum ad regem pyranthum corinthum detulit. delphinus
subductis per æstum aquis exanimatus est. Qui cum suos
casus Pyrantho narrasset: iussit rex Pyranthus delphinum
sepeliri: & ei monimentum fieri: post aliquantulum tem-
poris nauis qua orion deuectus fuerat corinthum delata est

Nautas cū ad se adduci rex imperasset & de orione inquire-
ret: dixerunt eū obiisse. Quibus ille crastino inquit die ad del-
phini monimētū iurabitis. eosq; custodiri mādauit: atq; orio-
nē ita ornatū sicut se precipitauerat in monimēto delphini
delitescere. cum aut adducti per dephini monimētum iurarēt
orionē obiisse: & de monimēto prodiisse: quē illi uidentes ob-
mutuerunt: ibiq; regis imperio crucifixi sūt. Dehinc iouis mi-
seratione dicit q; orion cum delphino inter astra positus sit:
Nigidius aut refert quodam tempore iouē cum cæteris diis
apud musæum bithoniorum regem hospitio dapfali copio-
soq; affectu prædito in hilaritate cōstituisse ut in corio tauri
qui tūc immolatus fuerat migerent: eoq; loco in corio terra
obrupta natus sit orion: qui factus adolescens digna deorum
forma atq; egregia uirtute incitatus immortalī memoria ob-
tēperabat: quib⁹ ortus dicebat. Nā cū in celinio uenaret dia-
nam irridēs cōtēnebat eius opera quæ in monte cōstituebat.
Itaq; diana misisse dicitur scorpionē qui orionem uita priua-
ret. Orion uita priuatus syderib⁹ illatus est. habet aut stellas
in capite claras tres: equibus media est splendidior cæteris: in
singulis humeris singulas claras: in dextro cubito obscuram
unā: ī eadem manu unam: in zona tres: in gladio quem tenet
in manu tres: in singulis genibus singulas: in singulis pedib⁹
singulas: in mantili tres. sunt omnes. xvii. et decem ex eis ob-
scuriores. Balteus eius & gladi⁹ æterne existimantur esse.

CANIS

Vm tetegit solis radios accenditur æstas
c Discernitq; ortu longe fata uiuida firmat
At quibus artatae frondes aut languida radix
Exanimat nullo gaudet maius ue minus ue
Agricola & sydus primo speculator ab ortu

fla
es
se
lis
Q
sto
ob
ph
ad
ne
in
dia
loc

Syrus stella est in medio centro coeli: ad quā cū sol ac-
cenderit duplicatur calor ipsius: & languore afficiunt
corpora humana. Syriū autē stellā uocatā putant pp̄
flāmine candorem. Latini autē illā caniculā uocant: unde & di-
es caniculares dicuntur: quia q̄diu sol in ipsa est pestifera est:
sed p̄ qualitate adiacētū cōmutat̄. Nā aut uiciū aut morbo-
sis uritur uirib⁹. Hic est q̄ cū certo tēpore oriē nō sēp ē noxia
Quidā uero dicunt canē fuisse quæ europæ cum dracone cu-
stos data est: quæ postea minos utraq; accepit. eādē postea
ob medicīne causam procridi in munere datā: quæ postea ce-
phalus utraq; possedit uir procridis: qui eam ad thebas duxit
ad uulpē thebanorum agros infestantem: cui cani factum est
ne ab ullo posset interfici: itemq; uulpi. Iuppiter uero uulpem
in lapidem conuertit: & canē astris intulit. Amphian⁹ tragœ-
diarum scriptor refert q̄ cum hominibus stelle relinquerent
locum: missus est legatus canis ad dolorā: quā ut uidit tēpore

tempestiuo adamauit: qui cū flagraret amore nec posset frui magis asperius urebatur calamitate accepta & deos adiutores inuocare coepit. tunc aquilo misit filios suos adolescentes: qui operam cani traderent. & ipse flatu suo canis ardorē sedauit: qui flatus etesiæ dicitur. amoris autem memoria remansit. sunt qui aliter memorent. Icarus a libero hospitio receptus est: qui ei in munere utrē plenum uino tribuit: iussitq; ut in reliquas terras propagaret. Icarus dehinc atheneus cum in terram atticam ad posteros deuenisset eis genus hoc suauitatis ostendit. pastores autem cum immoderatus biberent æbrii facti conciderunt. Qui arbitantes icarum malum medicamentum sibi dedisse eum fustibus interfecerunt icarum autē occisum canis. qui cum eo fuerat neera nomine ululans. Erigonæ eius filia monstrauit ubi pater in sepultus iaceret: cū q̄ uenisset eius corpus sepeliuit: ipsaq; se in monte hymeto contulit ibiq; laqueo sibi mortem consciuit. Tunc dicitur liber a ioue petiisset ut erigonem & icarum astris inferret. iouis autē audita eius petitione: Erigonem signū uirginis nominauit. icarum autem patrem eius arcturum. Qui cum exoritur tempestates mari terræq; efficit. cūq; athenas pestilentia opprimeret ex oraculo responsum est cessaturam pestilentia: si per annos singulos de frugibus & uindemia icaro & erigonæ primum delibaretur. Quod factum est ab atheniensibus: qui diebus festis institutis aras constituerunt. ideo quia illam pendentem aspexerunt: quod est apud græcos ex quo factum est ut soli oscillo iactarētur homines. Canis autem icari qui ululans ante pedem pēdentis uirginis mortuus est astrucion nominat: quod nos canis stellam dicimus: qui ob eandē causam quādo exoritur summā pestilentiam hominibus facit. Habet autem stellas in capite unā: quæ isis dicitur claram: in lingua unam quam syrium uel canē nocant: quæ magna est & splendida: in collo duas: in singulis humeris singulas obscuras: in pectore claras duas: in anteriore pede sinistro tres: in dextro unam claram: in extremo supra dorsum tres: in uentre duas in sinistro femore unam: in posteriori pede sinistro unam: in summitate caudæ unam. fiunt omnes. xx. Situm autem est hoc signum inter hiemalē tropicum: & arcticū subterraneum qui australis uocatur.

le utrunq; oritur sic occidit in freta sydus
f Tu paruum leporum perpende sub orione

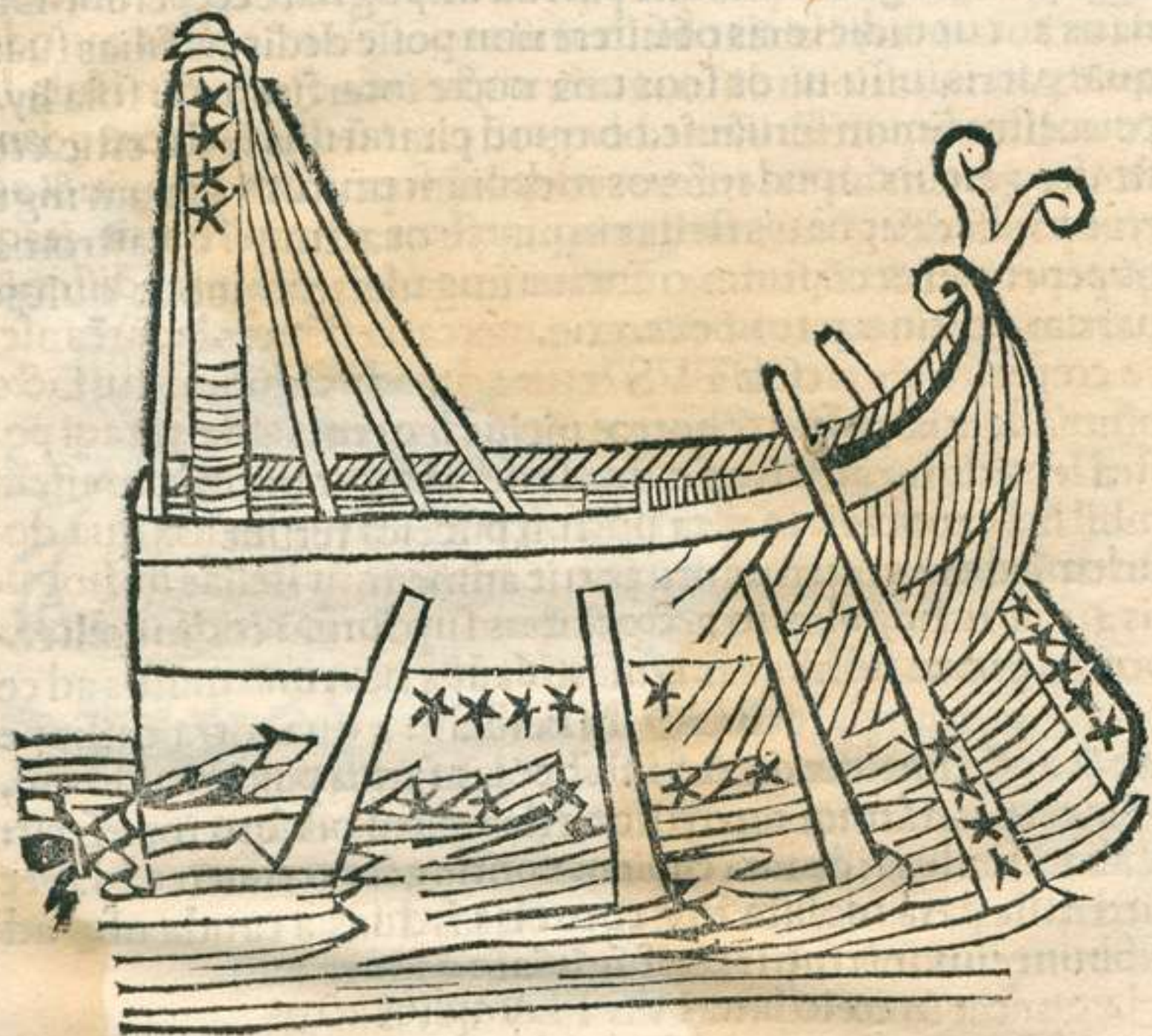

Epus sub pedibus anticanis & orionis constitutus est
I. Hic dicitur orionis canē fugere uenātis. Nā ut uena-
torē eū finxerunt aliqua de causa: ita leporē ei ad pe-
des fugiētē finxerūt. Quidā negāt tā nobile tāq; magnū uena-
torē de quo añ ī scorpione signo dixim⁹: & postea ī ipsius fi-
gura dicem⁹ oportere leporē uenari. Callimachusq; accusat
eū: q̄ cum diane scriberet laudes dicit eum leporino sāgui-
ne gaudere: & eos uenari dixerit. Nonnulli a mercurio inter

astra collocatum dicunt propter nimiam uelocitatem: siue &
inter quadrupedes plus pariat: & quosdã foetus pariat: quos-
dã uero in uentre habeat: sicut aristoteles philosophus ait: qdẽ
animalium ratione differuit. Antiquus aut dicebat in isula le-
ro nullum leporẽ fuisse: sed ex eorũ ciuitate adolescens qdam
studio generis ab exteris terris leporẽ foeminam pduxit: & ad
eius partũ dilegẽtissime que opus essent administrauit. itaq;
cũ peperisset & cõplures eius ciuitatis ad studiũ intendisset: &
partim precio partim benenifio mercati esset: cõs lepores ale-
re cõperũt: qbus cũ nihil daretur ad māducādũ: impetu facto
omnia comederũt. quo facto insulã calamitas afflixit. itaq; po-
stea leporis figurã astris contulerũt ut homines meminissent
nihil his exoptādũ in uita si insolenter utātur lætitia qua do-
lorem capere posterius cogantur. Habet aut stellas in singu-
lis auribus singulas: in pectore duas. in dorso nitidã unam: in
posterioribus pedibus singulas. sũt aut cõs. vii.

ARGO NAVIS

T cum decurrens inhihet iam nauita remos
a Auerfamq; ratem uotis damnatus ab ore
Perlegit optatã cupiens contingere terram
Sed quia pars uiolata fuit coeuntia saxa
Sumine iunonis tutus confugit iason
Hæc micat in cœlo lateri amplior actus
Quã surgit malus qua debet reddere prora m
Intercepta perit nulla sub imagine forma
Puppis demisso tantum stat lucida clauo

P Ost canis igitur magni caudam s^m stellarum ordinē
navis cōstituta est: quam quidā bñfitio minervæ iter
astra collocatā dicūt: q̄q̄ p̄ma ab ea fabricata ē & ma-
re qđ antea inuiū fuerat hominibus peruiū nualis ingenio
fecit: quā notatā ī cœlo figuravit: sed a gubernaculis usq̄ ad
malū. nonnulli dicūt danaum beli filium ex compluribus cō-
iugibus quinquaginta filias habuisse. fratrem autē eius ægy-
ptū totidē filios. Danaum autem & filias eius interficere vo-
luit: ut regnū paternum solus obtineret: easq̄ filiis suis uxo-
res a fratre poposcit. Danaus autem cognita malitia minervā
inuocavit adiutricem. tunc primum dicitur minerva nauim
fecisse: quæ argos appellata est: cū qua danaus ex aphrica ar-

gos profugit. egyptus filios suos ad psequendū fratrem misit.
Qui postq̄ argos uenerunt patruū impugnare coeperunt. Da
naus aut ut uidit se eis obsistere non posse dedit eis filias suas
quæ patris iussu uiros suos una nocte interfecerunt: sola hy
permestra linum seruauit. ob quod phanū illis factū est. cæte
ræ uero dicunt apud inferos in dolium ptusum aquam inge
rere. Habet aut naus stellas in puppe quattuor: i catastroma
quattuor: in malo summo tres: in singulis temonibus quicq̄
sub carina quinq̄. sunt oēs. xxvi.

CETVS

Iuerso posita & boreæ uicina legenti
d Auster pistris agit duo sydera plegit unum
Nanq̄ aries supra pistrim piscesq̄ ferunt
Belua sed ponti non multū pterit annem
p Orrho sub ariete & piscibus sup fluuiū cet^{us} in cœli re
gione collocatus est. Dicit aut a neptuno missus ad ce
pheum ppter inuidiam nereidis: a qua cōtra cassiope
am & andromeda exardescibat ppter nimiam pulchritudinem.
huic cetui andromeda pposita erat: quem perseus interfecit:
& ab ioue astris illatus est: ut memoria actus maneret. Habet
autem stellas in caudæ extremo claras duas: a cauda usq̄ ad
gibbum eius sex: sub uentre sex. sunt omnes. xiiii.

ERIDANVS FLVVIS

Lanxere ignotis afixæ phætondides undis
p Eridanus medius liquidis interiacet astris
Huius pars undæ læuum ferit orionis
Lapsa pedem: procul a motis qui piscibus usus
Vincula coniectat nodus cristam super ipsam
Aequore pistris adit. sunt illi libera cœlo
Sydera nonnullam specie reddentia formā
Sub leporisq̄ latus uersam post deniq̄ puppim
Inter & eridanum flexusq̄ cauūq̄ carinæ
Atq̄ hæc ipsa notat: si nullam ferre figuram
Sunt etiam toto sparsi sine nomine mundi
Inter signa ignes etiā quibus & sua desit
Forma per oppositi noscuntur lumina signi

Luuius ut superius diximus subter cetū collocat⁹ in
coeli regione cernit. Ad quem sinister orionis pes ex-
tendit. Ab arato & pherecide eridanus padus esse pu-
tat. & iō in⁹ astra collocatus q̄ a meridianis ptib⁹ dirigere cer-
nitur. Hesiodus aut dicit eū in⁹ astra collocatū ppt̄ phæton-
ta solis: & climenes filium q̄ dicitur currum patris ascēdisse
Cunq̄ a terra altius leuaret̄ p̄re timore in eridanum fluuiū
qui & padus cecidit: ab ioue fulmine percussus: & omnia ar-
dere cœperunt: causaq̄ extinguendi uniuersos amnes immis-
sos esse: omneq̄ mortalium genus interiisse: p̄ter pyrrham &
Deucalionem. Sorores quoq̄ phætonis flentes in arbores po-
pulos uerse sūt: lachrymeq̄ earum i electrum durate dicunt

Elyadesq; appellata. ipse autem noia habuisse: metope: Elye:
ægle: hygiala: petre: phœbe: cherie: diosipe . Cygnus quoq;
rex liguriæ phærontis propinquus dū fleret in cygnū conuer
sus est: id quoq; monēs. lebile canit. a quibus clam uero nilus
qui & gyon existimatur. & ideo iter sydera collocatus q; a me
redianis partibus cursum dirigat. Est autem sydus multa
rum stellarum luce adornatū: & subiacet ei stellæ quæ uocat
canopus siue ptholemæon splendens. tangitq; remonē nauis:
apparet autē humillima eo quod circa terram esse uidetur. &
nullū sydus in ferius apparet: ob quod terrestris uocatur. Ha
bet autem stellas in primo flexu quattuor: in secundo tres: in
tertio tres: usq; ad nouissimam septem: quas dicūt in ore nili
fluuui esse. sunt omnes. xvii.

Nfimus hydrochoos: sed qua uestigia figit
i Sunt aliæ stellæ: qua caudam belua flectit
Quaq; caput piscis media regione locatæ
Nullum nomen habet: nec causam nominis ullam
Sic tenuis cūctis iam pene euanuit ardor
Nec procul hinc dextra diffundit aquarius undas
Atq; imitata cadunt errantis signa liquoris
Equibus una magis sub cauda flamma relucet
Squamigeri pistris pedibus subit altera signi
Fundentis latices. est & sine honore corona
Ante sagittiferi nullum pernicia crura

P Iscis magnus cuius nepotes dicuntur pisces qui in circu-
 lo zodiaco constituti sunt: dicitur in astra collocatus: eo
 quod decidens in boeth stagno phaceteris filia ueneris in pi-
 scem sit transfigurata: quam syri deam nominauerunt. Qui-
 dam autem dicunt quod de stagno filiam ueneris saluauerit. Vnde usque
 hodie syri pisces argenteos in templo sacrauerunt. Est autem si-
 gnum in parte australi: quod piscibus orientibus oritur: quem pisces di-
 cunt aquarii urnae habere effusionem. Habet autem stellas. xii. e quibus
 una fertur esse sub pedibus aquarii: & tres in brachiis eius.
 Ipse autem clariores esse ceteris noscunt. Inter haec sunt astra si-
 ue signa quae plenete appellantur.

Ceanu occasu tangit tanto & magis arte
 o Thuribulo metæ uim caelo suscipit & iam
 Praecipiti tractu uastis dimittit undis
 Multa dedit natura homini rata signa salutis
 Venturamque iouis cladem depellere suasit
 Inter certa licet numeres sub nocte cauenda
 Thuribulum. nam si fordebunt caetera caeli
 Nubibus obductis illo splendente timeto.

Ne pacem pelagi soluat uiolentior auster
Tunc mihi siccent astricta cornua uelo
Erigat. emittantq; latus p inane rudentes!
Quod si deprænsa turbauit lintea puppis
Incubuitq; sinu laxo uel mergit undis
Prona ratis: soluet quæ inimicū nerea prora
Vel si pspexit seruator iuppiter æger
Ultima p soluunt iactatæ uota salutis
Nec metus ante fugit q̄ pars effluxerit orbis
Quæ boreâ coelū spectantibus indicet ortum.

Acrarius qui & pharū dicit est signum nauigantibus
¶ semper contrariū: quod sequitur scorpionis caudam

Quod quidam locatum inter astra dicunt: q̄ i eo diipmū mu-
tuo cōiurationē fecerūt: cum iouis cōtra saturnū fecit q̄ me-
morix non solum astris illatum: sed etiā hominibus hoc ha-

bere institutum: quia in agonibus & ludis quinquennialibus
corone habent: & federis testes adhibent: itēq; uates p quos
futura respōdent in symposiis domib⁹ cōsecrant: & iure iup/
pit igneū sibi uelamē ne ei⁹ fulminū potentia dephenderetur
adhibuit. Habet stellas quattuor: duas in supficie: in qua pru
næ fuisse dicunt: duas in uase eius.

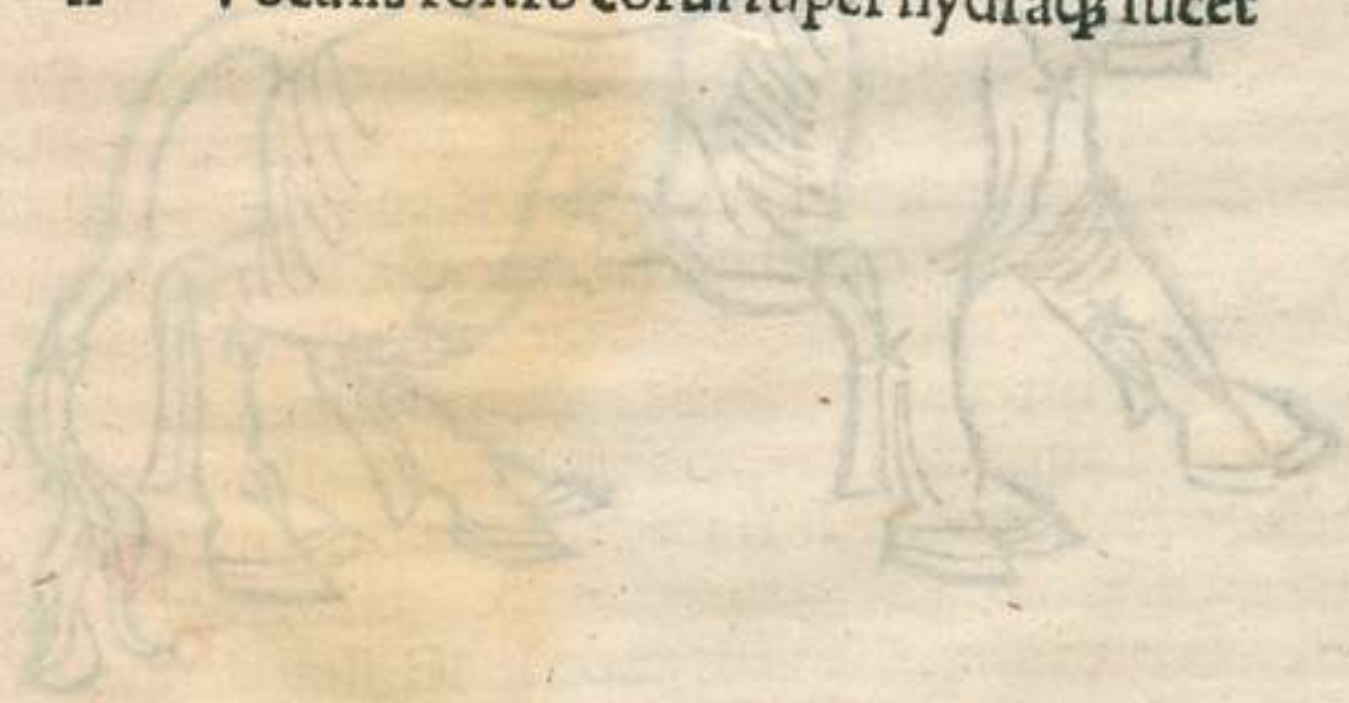
i Nde pingentes costas p crura per harmos
Nascit̃ intacta sonipes sub uirgine dextra
Seu prædam e siluis portat seu dona ppinqua
Placatura deos cultor iouis admouet aræ
Hic erit ille pius chyro tutissimus omnis
Inter nubigenas & magni doctor achillis
Hic humero mediū scindens iter ætheris alti
Sic tenuem traxit nubem bellas ue recondit
Toto clarus equo uenientes nunciat euros.

Entaurus dicitur saturni & philiræ filius: nam saturnus cū iouē filiū quereret ī thracia cū philiræ ocean filia ī equū uersus dicitur cōcubuisse: & ex ea chyronē centaurū natū artis medicine inuentorē: ipsaq; in arborē filiā hoc est thylia uersā esse: & habitasse chyronem in pelio mōte inter homines ægissimūa: quo æsculapius medicina achilles cythara: ī astrologia hercules litteris īstructi sūt: cuius hospitio hercules usus sicut antisthenes dicit e pharetra sagitta lapsa dicitur pedē eius uulnerasse: acceptaq; uulnere illū animam exhalasse: & ab ioue astris illatū. est aut signū ad aspectū sacrarii. Vnde & ad idē sacrarium sacrificare uidetur. Habet stellas in capite obscuras tres: in singulis humeris singulas claras: in dextro cubito unam: in eadem manu unā: in medio pectore unam: in spina duas: in uentre splendidas duas: in dextro lūbo claram unam: in cauda tres: in singulis genibus retrorsus duas: in utroq; harmo. unam: in utrisq; pedibus anterioribus singulas. fiunt omnes xxxiii. Quidam arbitantur tenere ī sinistra manu arma & leporem. in dextra uero bestiolam quæ chyron appellatur & thyrisū id est utrem uini aceti: in quo libabat diis in sacrario. Habet autem stellas bestiola in capite unam: in spina claram unam: ī cauda duas: in sūmo pede posteriore claram unam: in anteriori pede unā claram: in thyriso tres: sunt omnes xxxiii.

HIDRA

h Ic primos ortus crater premit ulterioris
 Vocalis rostro corui super hydracq; lucet

ta
 fu
 d
 u
 fa
 &
 cu
 fo
 cu
 te

h Ydra sup cui⁹ caudā coruū sedere dicūt: & in medio
 urnam asserūt: est signum in parte australi caput de-
 flexū habēs ad cancrum: cui⁹ sinuosi corporis medie-
 tas est connexa sub leone: caudā uero extendit ad centaurū:
 supra quam sedet coruus: qui coruus ideo int̄ astra collocat⁹
 dici⁹: eo q̄ fuerit ī tutela appollinis a quo missus ad fontem
 ut diis ad libandū aquā deferret: qui cū uidisset arbores gros-
 sas ficus habentes uolans cōsedit in eis donec maturæ fierēt
 & aquā deferre distulit. post paucos aut̄ dies pacto sacrificio
 cum ille ficus comedisset: & se diis peccasse sēsisset: denuo ad
 fontem ut aquā hauriret rediit: & ab hydra exterritus uas ua-
 suum reportauit dicens excessisse aquam: quæ fuerat in fon-
 te: cognoscens apollo sibi coruum peccasse: phibuit eū eo tē-

pore aquam bibere: ut aristoteles dicit in eo libro quide be/
stis scribitur. Et Isidorus in naturalibus uel in physicis me/
moria tradidit: quod ipse peccati poenas daret: qui & postea
astris illatus est. Crater autem medio angue positus est: caudā
autem unguis coruus appetit rostro: neq; post et iuxta acce/
dere ut bibat. Habet unguis stellas: in capite claras tres: in pri/
ma flexura sex: & una ex eis obscura ad ultimum: in secunda
flexura tres: in tertia quattuor: in quarta duas: in quinta usq;
ad caudam octo claras. fiunt omnes. xxvi. paululum sub pri/
ma flexura crater siue urna situs est inclinatus ad genua uir/
ginis: Habet stellas in labris obscuras duas: Per singula late/
ra tres: in fundo duas. sunt omnes decem. Coruus autem qui
est ad ultimam eius caudam spectans ad occasum habet stel/
las: in capite claram unam: in ala duas: in cauda tres: in pedi/
bus singulas ab unguibus. sunt cōs sex. cōs simul fiūt. xxxiii.

Etherium uenit in thalamum super hymbribus atrum
a Et tonitru crebraq; abscondit grandine terras
Temperat in geminis annum: nec crede sereno
Nubila ne diuturna putes cum sydere cancri
Fons erit ardentis tamen hoc littore certum
Flagrantis placide lucens hic temperat annum
Composuit sedem nemæis finibus astrum
Virginis & libra semper pendentia tantum
Nubila continua magis in statione manebunt
Nunc quoq; nulla fides coelum cum scorpion acer
Stat super: incerta nāq; omnia lege feruntur
Heu quantis terras cum Iuppiter ignibus omnis
Obruet aut glomerata cadet quam densa per astra
Immitis grando coelo quam sæpe sonabit
Cum spatium attigerit tendentis singulaq; ignis
Non terris hymbres ponto non flamina deerunt
Et coeli terret sonitus mortalia corda
Cum sedem agoteri citherei attigit ignis
Horridus ad gelidos portendit aquarius ignes
Hibernæq; cadunt pluuia concretæq; grando
Piscibus a geminis sub prima recurrerit astra
Hesperus hæc tibi signa feret cum lucifer ora

Ingreditur uenus alma polum sed ubi hesperus ignes
Prouocat ætherios & nocte ducere terris
Incipit exoriens ecce citherea mouebit
Vere caueto hymbres & fulmina culmine ab alto
Phryxeum rutilo pecus irradiauerit astro
Nubila commixtusq; fragor pluuiabilibus undis
Flamina assiduo terris tum stantia pulsu
E coelo diri deiectionis grandinis ictus
Vere magis nitido tauri cum sydere fulxit
Appota geminis eadem constantia præstat
Cum dederit soles inducit nubila coelo
Nubila cum fuerint subitos mirabiles soles
Et modo te uento gelido modo protinus hymbes
Lucent alterna superabit nube serena
Sin leuis ingressa est spatiosi sydera canri
Pacem mundus habet nonnulli corpore soles
Pestiferi incendunt non sydera densa solutos
Astringunt artus alieno tempore lenis
Omnia pacato tum sydere temperat aer
Ac rapidis idem ne solibus æstuat orbis
Efficient magni conspecta signa leonis
Virgine erunt pluuiæ: plæricq; in nube fragores
Concaua quos reddunt incluso nubila uento
Dethrait autumno pluuias eademq; repellit
Nubibus assiduis coelumq; ob frigora prima
Extremum autumnum superent glacialia terræ
Scorpios at raris ne quis caua terra grauetur
Horrebit pluuiis ad diros omnia nimbos
Continuisq; ruit cum per sinuosa tenetur
Cornua centauri rapida distincta sagitta
Egoceros hymbres & crebro lumine ruptos
Nubibus elidet sonitus: tremuloq; nitore
Flagrantis teli mortalia numina uincunt
Hæc eadem fundens prædicit aquarius hymbrem
Extremis sæuis maria increbescere uentis
Ostendunt pisces ueneris quos stella notarit
Et quoniam certis extat uia cognita signis
Si modo phœbe inflammas euaserit axis

Matutina ferens solitos per sydere cursus
Cum pecudum uillis auratum fulxerit astrum
Ventorumq; graues & diræ grandinis iræ
Non intermisso patienti tempore surgent
Qui pluuias alias etiam in regione notabis
Affore non omni. nâq; est tunc humber in aruis
Ast ubi se taurus sinuatis cornibus effert
Grâdine significat geminis tranquilla sereni
Et placidum nautis spondet cœlûq; fretûq;
Nubila atq; hymbres æstus ac frigora miscet
Certior ardor erit quâuis iuuet aura fauoni
Cum uasti calida radiabit sede leonis
Templa sed ætherei simul ac possederit ignis
Omnia mixta feret: pluuias meditabitur ingens
Vndiq; grando uenit rumpuntur culmina nimbis
Centauri attigerit cû iam cyllenius arcus
Aut ubi consurgit capricornus & ipse biformis
Aut subitos cœlo deducet crebrius hymbres
Fulminis aut iactu magnû perrumpit olympum
Nulla serenato capricornus nubila cœlo
Comperat aut gelidos flatus cœliq; fragores
Non alio melius signo prædicere possis
Piscibus hæc eadem quâuis cognoscere fas sit
Quandoquidem exoritur mundo cyllenius ignis
Quid faceret primum modo cum lumine solis
Tempus & occasus moneat quoq; discere phœbi
Ver erit hybernis totum execrabile nimbis
Et crebo tonitru iūget florentia rura
Spesq; noue segetis quatientur grandinis ictu
Vretur cœlum magni cû regna tonantis
Ingrediens pecudis ingreditur aurea terga
Hinc & agenarei stellantia cornua tauri
Quid ue ferant gemini rapido quid sydere cancer
Si penitus quæras taurum sæuire uidebis
Grandine nec contra ferri ratione probanda
Aut cancro aut geminis calidus uestigia seruat
Hic quo dicta leo sæuisq; caloribus ardet
Flatus at geminis miscet tranquilla serenis

Spiciferæ q̄ manu tendenti libera nutu
Dissentit diuæ: sed ut hæc uentura serena
Nunciat & uentis cessat mare cessat & aer
Scorpios in pluias rarus sed nubibus atris
Creber agit nimbos & sæua tonitrua portat
Clara sagittiferi tetigit cum lumina signi
Aegocero semper coelo leuis excidit humber
Frigidus at rapidis horrebit aquarius euris
Brumalesq̄ dabit pluias atq̄ igne perenni
Cum sonitu quatiet nubes secura laboris
Non frustrans animû certo me limite ducæ
Hæc eadē tibi signa dabunt non irrita pisces

Olem per seipsum cōstat moueri: nō cum mundo uer-
s ti: sed in zodiaci circuli obliquitate cursū peragrarē
paulo superius diximus: qui dū p̄ trecentos sexaginta
quinq; dies: & quadratē zodiaci lustret. & singula tricenis dieb;
deniq; horis ac semisse idest dimidia hora transcurrat: in cre-
mento dimidiaꝝ horarū quarto anno unū diem complet quē
bifextum nūcupāt: qui dies cōficitur ex quadratib;. Nam cū
duodecies semis sex horas integras faciant idest quadratē
Hic quadras quater ductus uiginti quattuor horas perfecit,
idem unū diē cū sua nocte complet: & in quarto bifextum ut
præfati sumus efficit. Sol interea dū igneus sit præ nimio mo-
tu conuersionis suæ amplius incalescit. cuius ignem dicunt
philosophia qua nutrirī. & e contrario elemento uirtutem lu-
minis & caloris accipere: Vnde uidemus eum sæpius madidū
atq; rorantem. Tunc autem eclipsem patitur quod latine de-
fectio dicitur quotiens luna .xxx. ad eandem lineam qua sol
uehitur peruenit: eiq; se obiciens eum obscurat: unde deficere
nobis uidetur: cum ei orbis lunæ opponitur. Signa enim tē-
pestatis uel serenitatis hoc modo astrologi mundi cognoscē-
da esse dixerunt. Virgilius nāq; ait: Si sol in ortu suo maculo-
sus sit atq; sub nube latens: aut si dimidia pars eius apparue-
rit hymbres futuros. item uarro ait: Si exoriens concavus ui-
detur: ita ut e medio fulgeat & radios faciat partim ad aqui-
lonem partim ad austrum tempestatem humidam & uento-
sam futuram innuit. item si sol inquit rubeat in occasu since-
rus dies erit. si palleat tempestatē significat. Nigidius quoq;
ait si pallidus sol in nigras nubes occidat: aquilonem uentū
significat. Hunc etiam græci apollinem appellauerunt. a quo
se spiritum accipere arbitrantur. Apollon enim græce latine
perdens dicitur q̄ feruore suo omnem succum uirentium de-
quoquendo perdat herbarum. Hunc etiam diuinationis deū
esse uoluerunt. siue quod sol omnia obscura manifestat in lu-
ce: siue quod in suo processu & occassu eius orbita multimo-
dos significationum monstret effectus. sol dicitur aut ex eo
q̄ solus sit. aut q̄ solito per dies surgat & occidat. Hunc etiā
sine barba pingunt quia occidendo & nascendo semper est iu-
nior: siue q̄ nūquam in sua uirtute deficiat: ut luna quæ cre-
scit aut minuitur. Huic quoq; illam ob causam q̄ aut qua-

dripartitis tēporum uarietatibus anni'circulū peragat: idest
uerni æstatis autumnū & hiemis. aut q̄ quadripartito limite
diei metitur spatium. Vnde & ipsis equis condigna nomina
posuerunt idest eritheus ac̄theon lampros & philogæus: Eri-
theius græce ruber dicitur. q̄ a matutino lumine rubicundus
exurgat. Ac̄theon lucidus dicitur q̄ tertia hora instante luci-
dior fulgeat. lampros uero lucēs uel ardens dicitur qd̄ fit dū
ad umbilicum diei contra arcticum conscenderit circulū. phi-
logæus græce terram amans dicitur q̄ hora nona procliuior
uergens occasui pronus incumbat.

Vna terris uicinior est q̄ sol: siue q̄ cætera errantia sy-
dera. Vnde & breuior orbecelerius pagit cursū suum
Nā iter qd̄ sol in trecentis & sexagintaq̄q̄ dieb⁹ &
sex horis peragit: luna i uiginti septē diebus & octo horis per
currit. singula uero signa sol tricenis dieb⁹ & denis horis ac
semisse. luna aut̄ binis diebus & semis hora bisse unius per la
bitur. Vnde fit ut quantum spatii in zodiaco luna percurrit:
tantum sol in tresdecim diebus expleat. Hanc quidam phi-
losophorum dicunt proprium lumen nō habere: globiq̄ eius
unam partem esse lucifluā: aliam uero obscuram & paulatim
se uertendo diuersas formas efficere. Alii contra aiunt lunā
globum suum habere: sed ignem a sole concipere: & quātum
percutitur ardescere: & q̄ntuma sole discedit augeri. Cum ue
ro contrasteterit feritur ex aduerso & uelut speculum non
uim sed imaginem reddit: unde & defectum patitur: si inter
ipsam & solem umbra terræ interueniat. Hac enim crescente
uniuersa gignētia pubescunt: tenuescēte tenuantur. humor
etiam & spiritus omnis augetur: tumescit oceanus. quod di
uerso cæli & uagantium stellarum temperatur: atq̄ deteri-
tur & infra fluit: id excipit luna & soli tradit. quo et animalia
rugescent & humus quodāmodo animatur genitali calore. &
ut ita dixerim uiua plurimum ualent in originibus quam in
ortu sunt. languent in occasu. ortum facit in stella quam sol
præterit: deinde statione matutina cum a quinto loco solis
steterit in eodem manet signo donec ab eodem sole mouea-
tur: quæ contraria est soli mane occidit. oritur simul nocte &
uocatur cronicos: Deinde rursus altro latere a quinto signo
depræhensa post meridiana stationem facit donec ingresso
sole idem signum sub radiis eius delitesceret in totum occi-
dat: aspiciunt inter se stellæ ex tertio signo quod dicitur tri-
gonum & habent maxime cōfusionem. item a quarto signo
quod tetragonon & centron uocatur: & in alterutrum maxi-
me præstant effectum. item ex cōtrario qd̄ est septimū signū
& diametron uocatur est que maxime aduersum cætera dissi-
dent uel leuiter aspiciunt ut sextum qd̄ dicitur exagonon. Si-
gna tropica peregrinis nationibus præfunt et omnino mo-
tibus & consiliis subinde uariantur: atq̄ permutantur bifor-
mia generatione rerum omnium repetitionē significant: &

interim dilationem, solida uæhementer & instanter efficiunt & ad exitum uel prospera uel aduersa perducunt sicut aspitiuntur a stellis uel fauentibus uel repugnantibus. iam uero quia de eius cursu uel ordine sub breuitate diximus: restat ut quid de ea gentiles senserint edicamus. Iuuam gentiles dianam germanam solis quem apollinẽ nuncupabant fuisse dixerunt: & sicut a sole spiritum ita se a luna corpus accipere arbitrabantur. Dicebãt enim eam uiarum præsidem: & uirginem eo quod in uia nihil pariat. idcirco igitur ambo sagittas habere dicuntur: quod ipsa duo sydera de cœlo radios usque ad terram emittant: ideo faces: quia luna illuminat: sol & illuminat & esurit. ideo bigam luna dicitur habere siue propter uelocitatem: siue pro eo quod nocte & die apparet. ideo unum equum album & alium nigrum dicitur habere: eo quod hieme & æstate plus luceat quã uere & autumno. Diana autem luna dicta est quasi diana eo quod die ac nocte apparet ipsa & luna eo quod luceat: Et triuia eo quod tribus fungatur figuris de qua uirgilius ait: Tria uirginis ora dianæ. nam eadẽ luna eadem diana: eadem proserpina uocatur: idest cælestis: terrestris: & infernalis: De qua quidam denique cum luna est sublestris splendet amictu. Cum succincta iacet calamis lathonia uirgo est. lunam uoluerunt etiam apud inferos proserpinam seu quod nocte luceat: siue quod humilior currat & terris præsit. unde bigam bouũ hære dicitur: illo uidelicet pacto quo detrimẽta eius: non solum terra sed & lapides uel crebra animantium: & quod magis incredibile sit etiam letamina sentiunt: quæ in lunæ incrementis eiecta uermiculos parturiant. ipsam dianam dictam nemoribus uolunt simili modo quod arborum ac fructicum succo augmenta inducat. Denique clementis lunæ abscissa ligna fursurateis tinearum terebra manibus fistulascut Nemoribus quoque adesse dicitur quod omnis uenatio plus nocte quã die dormiat. Endimionem, uero pastorem amasse dicitur duplo scilicet modo seu quod primus hominũ endimion cursũ lunæ inuenerit unum & triginta annos dormisse dicitur: quia nihil aliud in uita sua nisi reptitioni studuit sicut mnaseas in primo libro de europa scribens tradidit. siue quod endimionem amasse fertur: quia nocturni roris humor qui est syderum quoque ipsius lunæ animandis herbarũ succis insudat & pastoralibus præsentibus successibus

Præterea signa tēpestates uel & serenitatis in ea uideri posse antiqui dixerunt. Nigidius ait: si luna in summo circulo maculas nigras habuerit in primis ptibus mensis: hymbres futuros significat. si in medio tunc cū plena sit in eo corniculo serenitatem. Cæterū si rubet quasi aurū: uentos ostēdit. fit enī uentus ex aeris densitate obducta sol & luna rubescunt. Item si cornua eius terra fuerint nebula: tempestas futura est. Aratus autem dicit: si aquilonium cornu lunæ ē correctius aquilonium imminere. Item si cornu australe sit erectius notū imminere. Quarta autem luna index futurarum certissima habetur aurarum. Vnde & uergilins: si in ortu quarto nancq̄ is certissimus autor.

BRVMA INFAVONIVM

Cæfari nobilia sydera significāt tertio kal. ianuarias
a matutino canis occidet: quo die attice & finitimis regionibus aquila uespere occidere traditur. Pridie nonas ianuarias cæfari delphin⁹ matutino exorit: & postero exoritur fidicula qñ sagitta uespi occidit. Item quinto idus ianuarias eiusdem delphini uespertinus occasus & continui dies hiemis italiæ cum sol in aq̄rium sentit trāsire: quod fere. xviii. kal. febr. euenit. viii. febr. regia stella appellata tuberone ī petore leonis occidit matutino. & p̄die nonas febr. fidicula uesperi occidit.

Fauonio in ægnoctiū cæfari significāt. iiii. kal. mart.
a q̄triduū uarie. & viii. kal. mart. hirūdinis usus: & postero die arcturi exortus uesptin⁹. Itē nonas mart. cæsar cancri exortu id fieri obſuauit. viii. id⁹ mart. aq̄lonis piscis exortus: & postero die orionis exortus: & in attica miluus apparere obseruat. idib⁹ martis cæsar ferales sibi notauit scorpionis occasus. iii. kal. aplis italiæ miluus ostendit. xii. kalē. aples equus occidit matutino.

Equinoctiū uernū. viii. kal. aplis pagi uideat. Ab eo ad
a uergiliarū exortū matutinū cæfari significāt. iii. nonis aplis in attica uergilie uespere occultant. Itē post p̄die nonas aples in boetia & caldeis orion & gladi⁹ eius īcipiūt abscondi. cæfari. vi. kal. aplis significat hymbres libræ occas⁹. xiiii. kal. maias fuculæ occidūt uespe sydus uehemēs & terra ma-

riq̄ turbidū. xvi. kal. maiās in attica occidunt uespi: cæsari. xv
kal. maias q̄ triduū significāt. xii. kal. maias assyriis fucule oc-
cidūt uespi qđ uulgo appellat̄ sydus pariliciū: qm̄. xi. kal. mai
as urbis romæ natalis hētur: quo fere serenitas reddiē. clarita
tē obseruatiōis: mēbrorū augmento. hyadas appellantib⁹ græ
cis qđ nri a similitudine cognominis uocabulū eis stellis pp̄
fucos impositū arbitrant imperiti appellauere fucidas cæsari
viii. kal. majas nōtantur dies. vii. kal. maias ægypto hædi exo
riuntur. vi. kal. mai. boetiæ & atticæ canis uespere occultatur
& fidicula mane oritur. v. kal. maias. assyri⁹ otion tot⁹ abscōdi
tur. Quarto aut̄ kal. mai. assyri⁹ canis. vi. nonas maias cæsari fu
culæ matutino exoriuntur. & viii. id⁹ mai. capella pluuiialis.
ægypto aut̄ eodē die canis uesperis occultatur. Sic fere in. vi.
idus mai. qui est uergiliarū exortus decurrūt sydera.

Vergiliarum exortu significant cæsari. post pridie idus
a mai. arcturi occasum matutinū. iii. id⁹ mai. fidicule ex
ort⁹. xii. kal. iunias capella uespi occidit. & in attica ca
nis. xi. kal. iunias cæsari orionis gladi⁹ occidere incipit. iii. non.
iunias assyri⁹ aq̄la oritur uespi. vii. id⁹ iunias arctur⁹ matutino
occidit italia. q̄rto id⁹ iunias delphin⁹ oritur in ægypto. xi. kal.
iulias eiusdē orionis gladi⁹ cæsari occidere incipit: viii. kal. iuli
as longissim⁹ dies toti⁹ ari: & nox breuissima solstitiū cōficit.

Solstitio ad fidicule occasum. vi. kal. iulias cæsari ori
a on exoritur: zona autem eius assyriis. iiii. nonas iulias
ægypto uero eadem die procyon æstuosus matutino
orit. q̄ sydus apud romanos non habet nomen nisi canicula
quā uolum⁹ intelligere minorē canem ut in astris pingit̄ ad
æstū maxime pertinēs: sicut paulo post docebimus. iiii. nonas
iulias caldeis corona occidit matutino. atticæ orion totus ea
dem die exoritur. pridie idus iulias. ægypto orion desinat exo
riri. xv. kal. augustas assyriis chyron exoritur. Deinde post tri
duum fere ubiq̄ confusus inter omnes sydus indicans q̄ ca
nis ortu uocatus. sole partem primam leonis ingresso cū fit
solstitium q̄ sidus accendit solem & magnam æstus obtinēt
causam. xvi. kal. aug. ægypto aquila occidit matutino athesi
arūq̄ podromi flatus incipiunt q̄ cæsari. x. kal. aug. sentire ita
liā existimauit aquila atticæ matutino occidit. viii. idus aug.
arcturus medius occidit. iii. idus august. fidicula occaso suo

autumnum inchoat: aut annotat. sed uera ratio id fieri inue-
uit p̄die idus aug. equus orit̄ uesper̄i: & cesari ægypto delphi-
nus occidit. xi. kal. septembres assyriis stella quæ ante uinde-
miator appellatur exoriri mane incipit: uindemiæ maturita-
tem promittens: cuius argumento erunt agni colore mutati:
& assyriis. v. kal. sept. sagitta occidit: ethesiæq̄ desinunt. An-
te uindemiator ægypto nonis septembribus orit̄. Atticæ ar-
cturus matutino: & sagitta occidit mane. v. idus sept. cæsari
capella oritur uesper̄i. Arcturus uero p̄die idus sept. hymbres
uehementissimos significat: terra mariq̄. Ratio eius hæc tra-
ditur: si delphino occidente hymbres fuerint nō de futuri sūt
p̄ arcturū eius signi ortū seruat hirundinū habitus. nanq̄ de
prebense intereunt. xvi. kal. octobres ægypto spica quæ tenet
uirgo oritur matutino ethesiæq̄ desinuntq̄. xi. kal. octobres
cōmissura pisciū occidit: ipsūq̄ eq̄ syd̄. viii. kal. octob. iii. kal.
octob. hædi oriunt̄. kal. octobrib̄ capella matutino exoritur
vi. nonas octob. atticæ corona exorit̄ mane. v. nonas oct. emo-
chus occidit matutino. iiii. nonas. oct. cæsari corona exoriri in-
cipit: & p̄die nonas occidūt: hedi uesper̄i. viii. id̄ oct. cæsari ful-
gens in corona stella exorit̄: & iii. id̄. uergiliæ uesper̄i exoriū-
tur. xviii. kal. nouēb. fuculæ uespi oriunt̄. p̄die kal. nouēb. cæ-
sari arctur̄ occidit. & fuculæ exoriūt̄ cū sole. iiii. non. nouēb.
arctur̄ occidit uespi. & id̄ nouēb. atticæ uergiliæ occasu suo
hiemē ichoat. v. id̄ orionis gladī occidere incipit. de id̄. iii. id̄
uergiliæ occidūt: occasum matutinū uergiliarū hestodes. na-
tura huī quoq̄ noī s hestodis astrologiā tradidit fieri.

Næquinoctio autūni cōfitec̄ q̄ tales. xxv. dies ab ægno
i ctio anaximader. xxxi. eucthemon. xlviii. nos at̄ seq̄ntes
ob̄uationē cæsaris. xlv. die ab ægnoctio dicim̄ fieri.

Nte oīa aut̄ duo esse noīa coelestis iniuriæ meminisse
a debem̄. Vnū qd̄ tēpestates uocamus: in qb̄ grādines
p̄cellæ: cæteraq̄ similia itelligunt̄: quæ cū plenilunio
acciderint ui maiore impelluntur. Hæc ab horridis syderibus
exeunt ut sepius diximus ueluti arcturo orione hædis. Alia
sunt illa quæ silente celo serenis noctibus fiunt nullo sen-
tiente: nisi cum facta sunt publica & magne sunt differentiæ
a prioribus: aliis rudiginem: aliis uredinem: aliis caliginem
impellentibus. omnibus uero sterilitatem. De his nūc dicem̄

quæ ante nos a nullo sunt prodita: priusq; causas reddem⁹ eo-
rum quæ sunt præter lunarem: & quæ paucis coeli locis cõstãt
Nancq; uergiliæ primatũ tenent ad fructus: quarum exortu
æstus incipit: occasu hiems: sementis spaciũ intra se: & messes
uidentiasq; & omniũ matutitatem amplexant^r. Est præterea
in cœlo qui uocat^r lacteus circulus etiam uisu facilis. hui⁹ de-
fluo uelut ex ubere fata cuncta lactescunt: dum syderum ob-
seruatione notabilis aquilæ in septentrionali parte & i austri-
na canicule: cuius mentionẽ suo loco fecimus: ipse circul⁹ fer-
tum p sagittariũ atq; geminos solis cẽtro æquinoctialem cir-
culum secans cõmissuras eorum obtinens: hinc aquila illi cã-
nicula. ideo effectus utriusq; ad omnes frugiferas pertinent
terras: qm̃ in his tm̃ locis solis terræq; contraria congerunt.
Igitur horum syderum diebus si purus atq; mitis aer genita-
lem illum lacteumq; succum transmittit in terras: læta adole-
scunt fata: si luna qua dictum est ratiõẽ residuũ frigus asper-
sit: ammixta amaritudo ut in lacte purpureum necat modos
in terris: huius iniurie facit in quacunq; connexitate comitat⁹
utriusq; causæ. & ideo non parit in toto orbe sentitur: ut dies.
Aquilam diximus in italia exoriri. xiii. kalẽ. ianuaris: nec
patitur rõ nature quicquã inficiari: cum dies sit certe speciei.
Si uero interlunium incidat omnes hibernos fructus ledi ne-
cesse est. Rudis fuit priscorum uita: atq; sine litteris: non mi-
nus tamen ingeniosam fuisse in illis obseruationem apparu-
it: q̃ nunc est ratio. Trianancq; tempora fructus metuebant: p-
pter quod instituerũt ferias: diesq; festos: rubigalia: foralia:
uinalia. rubigalia nũma cõstituit aũno regni sui. xi. q̃ nũc agũ-
tur: quoniam tunc fere segetes rubigo occupat. Hoc tempus
uarro dẽterminauit: sole tauri partem decimam obtinente: si-
cut tunc ferebat ratio. sed uera causa est q; post .xxi. ab æqui-
noctio uerno: idest p quatríduũ uera gentiũ obseruatione: in
iiii. kal. maii canis occidit sydus: & per se uehemens: & cui præ-
occidere caniculã necesse sit. itaq; eadem foralia. iiii. kal. eius-
dẽ instituerunt urbis anno. clxyi. ex oraculis sibillæ ut omnia
bene deflorescerent. hunc diem uarro dẽterminauit sole tau-
ri partem quartamdecimam obtinente. Ergo si in hoc quatri-
duo inciderit pleniluniũ fruges & omnia quæ floreunt læ-
di necesse erit. Vinalia priora ante hos dies sunt. Idem. ix. kal.

mart. de gustandis uinis instituta nihil ad fruct⁹ attinet: neq³
adhuc ut diximus ad uites deasq³: qm̄ earum cōceptus ab ex
ortu uergiliarum incipit: idest a. vi. idus maii: ut supra docui
mus. aliud hoc quatrīdū est quo neq³ rorē sorberi uelim ex
hauriente frigido sydere arcturi quod postri die occidit: &
multo minus pleniluniū incidit. iiii. nonas iunias iterū q³ aqui
la exoritur uesperī: quæ dies decreta est florentibus oleis uiti
busq³ si pleniluniū incidat. equidem & solstitium. viii. kal. iu
lias in simili causa duxerim & canis ortum post dies a solsti
tio. xxiii. sed interlunio incidente: qm̄ uapore cōstat culpa ab
iniquo præquoq³ uent⁹ calore. Rursus pleniluniū nocet. iiii. no
nas iulias: cū egypto canicula exoritur: uel certe. xvi. kal. aug.
cum aquila occidit usq³ i. x. kal. eiusdem. Extra hos casus sūt
uinalia altera quæ agunt⁹ xiiii. kal. sept. ut ait uarro: & fidicu
la incipiens exoriri mane determinat quod uult initiū autū
ni esse: & hunc diem festum tempestatibus inhibendis institu
tum: tunc fidiculā occidere. vi. idus aug. obseruatur. Intra hæc
constat cælestis sterilitas: neq³ negauerim posse eam pmuta
re legentium locorum æstuantium naturas: & a nobis ratio
nem esse demonstratam satis est reliq³ obseruatione cuiusq³
constabunt. Altera utrum quidem fore in causa: hoc est reli
qua obseruatione plenilunium aut interlunium non erit du
bium: & hoc mirabili nature benignitate succurrit iam primū
hanc iniuriam omnibus annis accidere non posse ppter statu
tos syderum cursus: nec nisi paucis noctib⁹ anni: ad quod qm̄
sit futurum facile noscit: ac ne per omnes menses teneret ea
rum lege diuisum æstate interlunia: preter qd̄ biduo secura
esse hieme plenilunia: nec nisi æstiuis breuissimis noctib⁹ me
tui diebus non idem ualere præterea tam facile itelligi ut for
mica minimū animal interlunio quiescat: plenilunio opereat⁹.
& etiā noctibus a uem paruum orientis porphyriōne ipsa die
non apparere: & donec occidant hædi uel orion non prodire
usq³ ad diem solstitii. Neutrū uero lunæ statū noxiū esse: ne
noctibus quidem nisi serenīs: & omnibus uere quiescentibus
qm̄ neq³ in nube neq³ in flatu cadunt rores: sic quoq³ nō sine
remedio sarmenta aut platearum aceros: & euulsas herbas
fruticesq³ per uineas camposq³ cum timebis intendito & fu
mus medebitur: hic e paleis contra nebulas est auxiliator: ti

bi nebule nocent. Quidam tres cancos uiuos cremari iubēt
ut carbunculus non noceat. Alii siluestrem carnem liuit² uri
ut a uento per totam uineam fumus dispergat. Varro autor ē
quia si fidiculæ occasu: quod est initium autumnī una picca
consecratur int² uites minus noceant tempestates. Archibius
ad antiochum regem syrie scripsit: si sextili nouo obruatur
rubeta rana in medio segete: non esse noxias tempestates.

u Ertices extremos circa quos cœli spera uoluit² polos
nuncupauere. e quibus unus est septentrionalis: q bo
reas appellat²: qui nunq̄ occidit. Alt² australis: qui ter
re obiectus a nobis nunq̄ uidetur. Et austronothus dicit²: quē
quidam dicunt esse thetim oceani uxorem nutricem iunonis
quæ fingitur ī oceano phiberi occidere. Hæc habet stellas in
capite septem non claras: in utraq̄ aure duas: in harmo unā:
in pectore claram unam: in pede priori unam: ī femore poste
riori duas: in pede extremo posteriori duas: in cauda tres: sūt
omnes. xx.

M. TVLII CICERONIS FRAGMENTVM ARATI
PHAENOMENON.

Quibus hinc subter possis cognoscere fultum
Iam coeli mediam partem terit ut prius ille
e Chelæ cum pectus quod cernitur orionis
Et prope conspiciens paruum sub pectore claro
Andromedæ signum delto-ton dicere graii

Quod soliti simili quia forma littera claret
Huic spatio ductum simili latus extat utrūq;
At non tertia pars lateris nam non minor illis
Sed stellis longe densis præclara relucet
Inferior paulo est aries & flamen ad austri
Inclinatior atq; etiam uæhementius ille
Pisces quorum alter paulo prælabitur ante
Et magis horrifonis aquilonis tangitur alis
Atq; horum & caudis duplices uelut esse cathenæ
Dices aut diuersæ per lumina serpunt
Ad quæ unam tamen in stella cõmuniter hæret
Quam ueteres soliti cælestem dicere nodum
Andromedæ læuo ex humero si qua exere perges
Ad positum poteris supra cognoscere piscem
E pedibus uatum summo ioue perseus es
Quos humeros retinet de fixo corpore perseus
Quã summa ab regione aquilonis flamina pulsat
Hic dextram ad sedes intendit casiopææ
Diuersosq; pedes uinctos talaribus aptis
Puluerulentus uti de terræ lapsus repente
In coelum uictor magnum sub culmine portat
At propter læuum genus omnis ex parte locatas
Paruas uergilias tenui cum luce uidebis
Hæ septem uulgo perhibentur more uetusto
Stellæ: cernuntur uero sex undiq; paruæ
At non interiisse putari conuenit unam
Sed frustra temere a uulgi ratione sine ulla
Septem dicier ut ueteres statuere poetæ
Aeterno cunctas æuo qui nomine dignant
Alcyone meropeq; celeno Taygeteq;
Electra steropeq; simul sanctissima maia

Hæ tenues paruo labentēs lumine lucent
Ad magnum nomen signi clarumq; uocatur
Propterea quod & æstatis primordia clarent
Et post hyberni præpandens temporis ortus
Admonet ut mandent mortales semina terris
Inde fides leuiter posita & conuexa uidetur
Mercurius paruus manibus quam dicitur olim
Infirmis fabricatus in alta sede locasse
Quod genus ad læuum nixi delapsa resedit
Atq; interflexum genus & caput alitis hæsit
Nanq; est ales auis lato sub regmine cœli
Quæ uolat & serpens geminis secat aera pennis
Altera pars huic obscura est & luminis expers
Altera nec paruis nec claris lucibus ardet
Sed mediocre iacit quatiens e corpore lumen
Hæc dextram cephei dextro pede pellere palmam
Gestit iam uero clinata est ungula uæhemens
Fortis equi propter pinnati corporis alam
Ipse autem labens multis equus ille tenetur
Piscibus: hinc ceruix dextra mulcetur a quarri
Serius: hæc obitus terrai iussit equinis
Quâ gelidum ualido de corpore frigus anhelans
Corpore semifero nã capricoruu in orbe
Quem cum perpetuo uestiuit lumine titam
Brumali flectens contorquet tempore cursum
Hoc cauere in pontum studeas committere mense
Nam non longinquum spatium labere diurnum
Non hyberno cito uoluetur curriculo nox
Humida non sese uestris aurora querelis
Ocyus ostendet clari prænuncia solis
At ualidis iæquor pulsauit uiribus auster
Tum fixum tremulo quatietur frigore corpus
Sed tamen iam anni labuntur tempore toto
Nec cui signorum cedunt neq; flamina uitant
Nec metuunt canos minitanti murmure fluctus
Atq; etiam super hos nauis pelagoq; uagato
Mense sagittipotens solis cum sustinet orbem
Nam iam cum minus exiguo lux tempore præsto est

Hoc signum ueniens poterunt prænoscere nauæ
Iam prope præcipitante licebit uisere nocti
Ut sese ostendens ostendat scorpios alte
Posteriore trahens flexum ne corporis arcum
Iam supera cernes arcti caput esse minoris
Et magis erectum ad sūmū uersarier orbem
Tum sese orion toto iam corpore condit
Extrema prope nocte & cepheus conditur ante
Lumborum tenuis a prima depulsus ad undas
Hic misso reuocans fulgens iacet una sagitta
Quæ propter nitens pinna conuoluitur ales
Et clinata magis paulo est aquilonis ad auras
At propter se aquila ardente cum corpore portat
Igniferum mulgens tremebundis æthera pinnis
Non minus ingenti cum corpore sed graue moestis
Ostendit nauis perturbans æquora signum
Tum magni curuus capricorni corpora propter
Delphinus iacet aut nimio lustratus nitore
Præter quadruplicis stellas in fronte locatas
Quas interuallum binas determinat unum
Cætera pars læta tenui cū lumine serpit
Illæ quæ fulgent luces ex ore corusco
Sunt inter partes gelidas aquilone locatas
Atq; inter spatium & læti uestigia solis
At pars inferior delphini fusca uidetur
Inter solis iter simul inter flamina uenti
Viribus erumpit qua sūmi spiritus astri
Exinde orion obliquo corpore nitens
Inferiora tenet truculenti corpora tauri
Quem qui suspitiet in cœlum nocte serena
Læte dispersum non uiderit audita uero
Cætera se speret cognoscere signa potesse
Nanq; pedes subter rutilo cum lumine claret
feruidus ille canis stellarum luce refulgens
Hunc tegit obscuris subter præcordia uesper
Ver toto spirans de corpore flammam
Aestiferos ualidis erumpit flatibus ignes
Totus ab ore micans iacitur mortalibus ardor

Hic ubi se paritèr cum solem lumina cœli
 Extulit aut patitur filiorum tegmine frustra
 Suspensos animos arbusta ornata tenere
 Nā quorum stripis tellus amplexa præhendit
 Hæc augens anima uitali flamina mulcet
 At quorum nequeunt radices findere terras
 Denudat foliis ramos & cortice truncos
 Hunc propter subterq; pedes quos diximus ante
 Oriona iacet leuipes' lepus hic fugit ictus
 Horrificos metuens rostri tremebundus acuti
 Nam canis infesto sequitur uestigia cursu
 Præcipitantem agitans oriens iam deniq; paulo
 Curriculum nūquam defesso corpore sedans
 At canis ad caudam serpens prælabitur argo
 Conuexam præ se portans cum lumine puppim
 Non aliæ naues ut in alto pondere proras
 Ante solent rostro' neptunia prata secantes
 Sed conuexa retro cœli semper loca' portat
 Sicut cum coeprant tutos constringere portus
 At canis ad caudam
 Obuertunt nauē magno cum pondere nauæ
 Aduersamq; trahunt optata ad littora puppim
 Si conuersa uetus' subter æthera uertitur argo
 Atq; usq; a prora ad cœlum sine lumine malum
 At malo ad puppim cum lumine clara uidetur
 Inde gubernaculum disperso lumine fulgens
 Clari posteriora canis uestigia condit
 Ex in sæmotam procul in tutoq; locatam
 Andromedam tamen explorans fera querere pistrix
 Pergit & usq; insitam ualidas aquilonis ad auras
 Cerula uestigat finita in partibus astra
 Hanc aries tegit & squāmosi corpore pisces
 Fluminis in lustris tangentem corpore rippas
 Nāq; etiam eridanū cernes in parte locatum
 Cœli funestum magnis cum uiribus amnem
 Quam lachrymis mœstæ phaethontis sæpe sorores
 Sparserūt lætum mœrenti uoce canentes
 Hunc orionis sub læua cernere planta

Serpentem poteris proceraque uincula uidebis
Quæ retinens pisces caudarum parte locata
Flumine mixta retro ad pistricis terga reuerti
Hanc una stella nectuntur quam iacit ex se
Pistricis spinæ ualida cum luce refulgens
Exinde exiguæ tenui cū lumine multe
Inter pistricem fusæ sparsæque uidentur
Atque gubernaculum stellæ quas contigit omnis
Formidans acrem morsum lepus: his neque nomen
Nec formam ueteres certam statuisse uidentur
Namque sideribus claris natura poliuit
Et uario pinxit distinguens lumine formas
Hæc ille astrorum custos ratione notauit
Signaque signauit cælestia nomina uero
Has autem quæ sunt paruo sub culmine fusæ
Consimili specie stellas parilique nitore
Non potuit nobis nota clarere figura
Exinde australem soliti conuincere piscem
Voluitur inferior capricorno uersus ad austrum
Pistrem obseruans pcul illis piscibus hærens
Et ppe conspicies expertis nominis omnes
Inter pistricem & piscem quem diximus austri
Stellas sub pedibus stratas radiantis aquarii
Propter aquarius obscurum dextra rigat amnem
Exiguo qui stellarum candore nitescit
E multis tamē iis duolate lumina fulgent
Unum sub magnis pedibus cernetur aquarii
Quod supest gelido delapsum flumine fontis
Spinieram subter caudam pistricis adhæsit
Etenus stellæ phibentur nomine aquarii
Hic alie uolitant paruo cū lumine claræ
Atque priore pedum subeunt uestigia magni
Arcitenentis & obscure sine nomine condunt
Inde nempe cernes ppter fulgentis acumen
Aram quam flatu pmulcet spiritus austri
Exiguo superum quæ lumina tempora tranat
Nam procul arcturo est aduersa parte locata
Arcturo magnum spatium super dedit orbem

Iuppiter hunc paruum inferiore in parte locauit
Hic tamen æterno inuisens loca curriculo nox
Signa dedit nautis: cuncti quæ noscere possent
Commiserans hominum metuendos undiq; casus
Nam cum fulgentem cernes sine nubibus atris
Aram sub media cœli regione locatam
A summa parte obscura caligine tectam
Tum ualidis fugito deuitans uiribus austrum
Quem si prospiciens uita ueris omnia caute
Armamenta locans tuto labere per undas
Sin grauis inciderit uæhementi flamine uentus
Perfringet cellos defixo robore malos
Ut res nulla feras possit mulcere procellas
Ni parte ex aquilonis opacam pellere nubem
Cœperit: & subitis auris diduxerit ara
Si numeros medio in cœlo centaurus habebit
Ipseq; cerulea contactus nube feretur
Atq; aram tenui caligans uestiet umbra
Ad signorum obitum uis est metuenda fauonii
Ille autem centaurus in alta sede locatus
Qua sese claro collucens scorpios infert
Hæc subter partem perpotans ipse uirilem
Cedite qui partis properat cõiungere chelis
Hic dextram pergens quadrupedes qua uasta tenetur
Quânemo certo donauit nomine graium
Tendit & illustrem truculentus cedit ad aram
Hic sese inferni se partibus erigit hydra
Præcipiti lapsu flexo cum corpore serpens
Hæc caput atq; oculos torqueri ad terga nepai
Conuexoq; sinu subiens inferna leonis
Centaurum leni contingit lubrica cauda
In medioq; sinu fulgens cratera relucet
Extrema nitens plumato corpore coruus
Rostro rondit & hic geminis est ille sub ipsis
Ante canem graio procyon qui nomine fertur
Hæc sunt quæ uisens nocturno tempore signa
Legitimo cernes cœli lustrantia cursu
Æternūq; uolens mundi pernoscere motum

Nam quæ per bis sex signorum labier orbe
Quinq; solent stellæ simili ratione notari
Non possunt quia quæ faciunt uestigia cursu
Non eodem semper spatio portata teruntur
Sic malunt errare uagæ per nubila cœli
Atq; suos uario motu metirier orbes
Hæc faciunt magnos longinqui temporis annos
Cum redeunt ad idem cœli sub tegmine signum
Quare ego nunc nequeo totos euoluere cursus
Verum hæc quæ semper certo euoluuntur in orbe
Fixa simul magno sedem gentibus orbes
Quatuor æterno lustrantes lumine mundum
Orbis stelligeri portantes signa feruntur
Amplexi terra cœli sub tegmine fulti
E quibus annorum uolitantia lumina nosces
Quæ densis distincta licebit cernere signis
Tum magnos orbis magno cum lumine latos
Vinctos inter se & nodis cælestibus aptos
Atq; pari spatio duo cernes esse duobus
Nec sic nocturno cognoscens tempore cœlum
Cum neq; caligans detergit sydera nubes
Nec pleno stellas superaret lumine luna
Vidisti magnum candentem serpere circum
Lacteus hic nimio fulgens candore notatur
His non perpetuum detexens conficit orbem
Sed spatio multum superes præstare duobus
Dicitur & late cœli lustrare cauernas
Quorum alter tangens aquilonis uertitur auras
Ora petens geminorum illustratum genus ardens
In sese retinens auriga portat utrunq;
Hunc super a læuæ perseus humeroq; sinistro
Tangit ad andromedam hic dextra de parte tenetur
Imponitq; pedes duplices equus & simul ales
Ponit auis caput & clinato corpore tergum
Anguitenés humeris connititur illa recedens
Austrum consequitur deuigans corpore uirgo
At uero totum spacium conuestit & orbis
Magnus leo & claro collucens lumine cæcer

In quo consistens conuertit curriculum sol
Aestiuus medio distinguens corpore cursus
Hic totus medius circo disiugitur ipse
Pectoribus ualidis atq; aluo possidet orbem
Hunc octo in partis diuersum noscere circum
Si potes inuenies supero conuertier orbe
Quinq; pari spatio par tristis esse relictas
Tempore nocturno quas uis inferna frequentet
Alter ab infernis austri conuertitur auris
Arcitenes humeris connititur illa recedens
Distribuens medium subtersecat hic capricornum
Atq; pedes gelidum riuu fundentis aquarii
Ceruleaq; feram caudam pistricis & illum
Fulgentem leporem inde pedes canis & simul amplam
Arcolicam retinet crabro cum lumine nauem
Tergaq; centauri atq; napai portat acumen
Inde sagittarii defixum possidet arcum
Hunc a clarifonis auris aquilonis ad austrum
Condens postremum tangit rota feruida solis
Exinde in superas brumali tempore flexu
Se recipit se dehinc orbi quinque tributae
Nocturne partes supera tres luce dicantur
Hosce inter mediam in partem retinere uidetur
Tantus quantus erit collucens lacteus orbis
In quo autumnali atq; iterum sol lumine uero
Exaequat spatium lucis cum tempore noctis
Hunc retinens aries sublucet corpore totus
Atq; genu flexo taurus connititur ingens
Orioclaro contigens corpore fertur
Hydra tenet flexu crateram coruus adhæret
Et pauce chelis stellæ simul anguitenētis
Sunt genua & summi iouis ales nuncius instat
Propter equus capite & cerui cum lumine tangit
Hosce æquo spatio deuinctos sustinet axis
Per medios summo coeli de uertice tranans
Ille autem claro quartus cum lumine circus
Partibus extremis extremos continet orbis
Et simula medio media de parte secatur

Atq; obliquus in his nitens cū lumine fertur
Ut nemo cui sancta manu doctissima pallas
Solertem ipsa dedit fabricæ rationibus artem
Tam tornare cate contortus possidet orbis
Quam sunt in cœlo diuino lumine flexi
Terram cingentes ornantes lumine mundū
Culmine transuerso retinentes sydera fulta
Quatuor in motus cuncti uoluuntur eodem
Sed tm̄ supera terras semp̄ tenet ille
Curriculum oblique inflexus tribus orbibus unus
Quantū est diuisus cancer spacio a capcorno
Ac subter terras spaciū par esse necesse est
Et quantos radios iacimus de lumine nostro
Quis lunæ cōnixum cœli contingimus orbem
Sextante poterunt sub eū succedere partes
Bina pari spacio cœlestia signa tenentes
Zodiacum hunc græci uocitant. nostricq; latini
Orbem si signiferū perhibebunt nomine uero
Nam gerit hic uoluens bis sex ardentia signa
Aestiferæ pandens feruentia sydera cancer
Hunc subter fulgens cedit uis torua leonis
Quem rutile sequitur r collucens corpore uirgo
Ex inpiecte claro cum lumine chelæ
Ipsaq; consequitur lucens uis magna nepai
Inde sagittipotens dextra flexum tenet arcum
Post hunc ore fero capricornus uadere pergit
Humidus inde loci collucet aquarius orbem
Ex isquamiferi serpentes ludere pisces
Qui comes est aries obscuro lumine labens
Inflexoq; genu proiecto corpore taurus
Et gemini clarum iactantes lucibus ignem
Hæc sola æterno conuestit lumine lustrans
Annua cōficiens uertentia tempore cursus
Hic quantus terris confectus pellitur orbis
Tantundē patens supra mortalibus edit
Sex omnes semper cedunt labentia nocte
Tot cœlum iussus fugientia signa reuisunt
Huc spaciū tranans cœcis nos cōficit umbris

Quod supera terras prima de nocte relictum est
Signifero ex orbis & signorū ordine fultum
Quod si solis aues aetros cognoscere cursus
Ortus signorū nocturno tempore uises
Nam semp signum exoriens titan trahit unū
Sin autem efficiens signis mons obstruet altus
Aut adiment lucem ceca caligine nubes
Certas ipse notas coeli de tegmine sumes
Ortus atq; obitus omnis cognoscere possis
Quæ simul existant cernes quæ tempore eodē
Præcipitent obitum nocturno tempore nosces
Iam simul ut supero se lumine cancer
Extulit ex templo cedit delapfa corona
Et loca conuisit cauda tenus infera piscis
Dimidiam retinens stellis distincta corona
Partem etiam supera atq; alia de pte repulsa est
Cum tamen insequitur piscis nec totus ad umbras
Tactus. sed supero contectus corpore cedit
Atq; humoros usq; a genibus clarumq; recondit
Anguitenens ualidis magnū a ceruicibus anguem
Iam uere arctophilax non æqua parte secatur
Nam breuior clara coeli de parte uidetur
Amplior infernas depulsus possidet umbras
Quattuor hic obiens secum deducere signa
Signifero solet exorbitum serius ille
Cum supera sese faciauit luce recedit
Post mediam labens claro cū corpore noctem
Hæc obscura tenens conuestit sydera tellus
Dimidiam retinet stellis distincta corona
Ac parte ex alia clavis cum lucibus errat
Orion humeris & lato pectore fulgens
Et dextre retinens non cassum luminis ensem
Sed cum de terris uis est par facta leonis
Omnia quæ cancer præclaro detulit ortu
Cedunt obscurata simul uis maior a quarū
Pellitur a flexo cōfidens corpore nixus
Iam supero ferme depulsus lumine cedit
Sed læuū genus atq; illustrem liquit in altum

Plantam tum contra exoritur clarum caput hydræ
Et lepus & procyon: qui sese feruidus infert
Ante canem inde canis uestigia prima uidentur
Non pauca e coelo depellens signa repente
Exoritur candens illustria lumina uirgo
Cedit clara fides cylenia mergitur unda
Delphinus simul obtegitur depulsa sagitta
Atq; auis ad summâ caudam: prima scq; recedit
Pinna: & magnus pariter delabitur amnis
Hic equus a capite & longa ceruice latefcit
Longius exoritur iam claro corpore serpens
Crateraq; tenuis lucet mortalibus hydra
Inde pedes canis ostendit iam posteriores
Et post ipse trahit claro cum lumine puppim
Insequitur labens p coeli lumina nauis
Etiam iam toto pcessit corpore uirgo
Hæc medium ostendit radiato stipite malum
At cum procedunt obscuro corpore chelæ
Existet pariter larga cum luce bootes
Cuius in aduersum est arcturus corpore fixus
Totaq; iam supera fulgens plabitur argo
Hydraq; q; late coelo dispersa tenentur
Nondum tota latet non caudam contegit umbra
Iam dextrum genus & decoratâ lumine suram
Erigit ille uagans uulgato nomine nixus
Quem nocte extinctum atq; exortum uidimus una
Persæpe ut puum tranans geminauerit orbem
Hic genus & suram cum chelis erigit alte
Ipse autem præceps obscura nocte tenetur
Dum nepa & arcitenens inuisant lumina coeli
Non secum medium pandet nepa tollere uero
In coelum totum exoriens conabitur arcus
Hic tribus elatus cum signis corpore toto
Lucet: at exoritur media de parte corona
Caudaq; centauri extremo candore refulget
Hic se iam totum cæcas æquus abdet in umbras
Quem rutila fulgens pluma pteruolat ales
Occidit andromedæ clarum caput & sera pistrix

Labitur horribilis epulas funesta requirens
Hanc contra cepheus non cessat tendere palmas
Illa usq; ad spinam mergens se cærulea condit
At cepheus caput atq; humeros palmaeq; reclinat
Cum uero uis est uehemens exorta nepai
Late fusa uolat: p terras fama negatur
Ut quondam orion manibus uiolasse dianam
Dicitur excelsis errans in collibus amens
Quos tenet ægæo defixa in gurgite echinus
Brachia quã uiridi conuestit tegmina uitis
Ille feras uæcors amenti corde necabat
Oenopionis auens epulas cœnare nitentis
At uero pedibus subito perculsa diane
Insula discessit. disiectaq; saxa reuellens
Perculit & cæcas lustrauit luce lacunas
Equibus ingenti existit cum corpore præ se
Scorpios infesta præportans flebile acumen
Hic ualido cupide uænantem perculit ictu
Mortiferum in uenas fulgens per uulnera uirus
Ille graui moriens constrauit corpore terram
Qua re cum magnis sese nepa lucibus effert
Orion fugiens cōmendat corpora terris
Tum uero fugit andromeda & neptuna pistrix
Tota latet. cedit conuerso corpore cæpheus
Extremas medio contingens corpore terras
Hic caput & superas potis est demergere partes
Infera lumborum nunq; conuestiet umbra
Nam retinent arcto lustrantes lumine suo
Labitur illa simul gnatham lachrymosa requirens
Casiopea neq; ex cœlo depulsa decore
Fertur nam uero contingens uertice primū
Terras post humeros euerfa sede refertur.
Hanc illi tribuūt pœnam nereidos almæ
Cum quibus ut perhibet ausa est contendere forma
Hæc obit inclinata at ps exorta corona est
Altera cum caudaq; omnis iam panditur hydra
Ad caput: & totum sese centaurus opacis
Eripit e tenebris linquens uestigia parua.

Añte pedum contecta simul cū lumine pandit
Ipse feram dextra retinet prolabitur inde
Anguitenens capite & manibus profert simul anguis
Iam caput & sūmū flexo de corpore lumen
Hic ille exoritur conuerso corpore nixus
Aluum crura humerosq; simul & præcordia lustrans
Et dextre radios læto cum lumine iactans
Inde sagittipotens superas conuifere luces
Institat: & mergit nixi caput: & simul effert
Sese clara fides & promit corpore cepheus
Feruidis ille canis toto cum corpore cedit
Abditur orion obiit simul abditus umbra est
Inferior acadunt aurigæ lumina lapsum
Crus dextrūq; pedem linquens obit infera perseus
In loca tum cedens a puppi linquitur argo
Inde obiens capricornus ab alto lumine pellit
Aurigam instatq; capram paruos simul hædos
Et magnam antiquo depellit nomine nauem
Obruitur procyon mergunt alite lapsum
Et terris uolucris existit clara sagitta.

M. tulii ciceronis fragmentū arati phænonon finit.

QVINTI SERENI MEDICINAE LIBER.
PROHOEMIVM.

Embrorum series certo deducta tenore
Ut stet consimilis medicinæ defluat ordo
m **Principio celsa de corporis arce loquamur**
Phoebe salutiferum quod pangim⁹ assere carnem
Inuentumq; tuum prompto comitare fauore

Tuq; potens artus reduces: qui tradere uitas
Nosti: atq; in coelum manes reuocare sepultos
Qui colis ægæas: qui pergama quicq; epidaurum
Qui quondam placida tectus sub pelle draconis
Tarpeias arces atq; inclyta templa petisti
Depelles tætros p̄senti numine morbos
Huc ades: & quicq; cupio mihi sæpe roganti
Firmasti: cunctum teneris expone papyris
.II. capiti medendo.

Alfama si geminis instillans auribus addas
b **Tum poteris alacrem capitis reparare uigorem**
Vel quæ septenis censent gramina nodis
Vtiliter nectis: uel corno ex arbore fertum
Puleium ue potens una super aure locabis
Aut illud mixto recoquens clement acetum
Cauta nare trahes: seu uisco lintea nexo
Inducis fronti: seu trite gramina mentæ
Spongia cum tepidis annexa liquoribus imbris
Profuit: aut hedera frontem tractare minutis
Si nocuit cerebro uiolentia solis aperto
Sæpe celydonia ex acido perducta liquore
Sanauit: profunt: & amica papauera somno
Si prius in lento madefacta terantur oliuo
.III. Emigratio medendo

Ortio si capitis morbo tentetur acuto
p **Allia diuersa lana contecta per aurem**
Inducta profunt: & eodem balsama pacto
Allia uel ternis piperis terna addita granis
Trita linis: certam dabit hæc tibi cura salutem
.III. porrigini depellendæ

St insensibilis morbus: & noxia forma
e Cum caput immensa pexū porrigine iūgit
Copia farris uti frendentibus edita saxis
Hanc poterit maluæ radix decocta leuare
Aut tu foeniculum nitrūq; & sulphura uiua
Contere. deinde caput permixtis abluere cunctis
Furfuribus ue nouis durū miscebis acetum
Ut uarios crines tali de sanguine purges
Prodest & tarda demptus testudine sanguis
Et prodest cedro dimissus ab arbore succus
Desinet interea glomerari farrea nubes
Cessabitq; grauis crebre porriginis imber

.V. capillo tingendo

Vos pudet ætatis longæ: quos sancta senectus
q Offendit: cupiunt properos abscondere canos
Et nigrum crinem fucō simulare doloso
His prodest acro conthrait cupressus aceto
Vel frons lentisci. uel tristia poma sabuci
Lumbrici quoq; terrestres miscentur oliuo
Et iuuenem præstant rediuiuo flore capillum
Præterea niueum poterit depellere crinem
Rhesina ex facili cæra uiscoq; coacta
Ad rutilam speciem nigros flauescere crines
Vngento cineris prædixit tulus autor
Si pregnans artus captiui soricis edit
Dicuntur foetus nigrantia lumina fingi

.VI. phthiriasi arcende

Oxia corporibus quædã de corpore nostro
n Progenit natura abrumpere somnos
Sensibus: & monitis uigiles intendere curas
Sed quis non paueat pherecidis fata tragœdi
Qui nimio sudore fluens animalia tætra
Eduxit. turpi miserū quæ morte tulerūt
Syla quoq; infœlix tali languore pesus
Corruit. & foedo se uidit ab agmine uinci
Sepius ergo decet mordax haurire sinapi
Vel nitro: ac sale pmixtis acidoq; liquore
Laxatis ut sint simul allia tangere corpus

Aut lachrymis hedere: aut succo pducere cedri
Quin etiã furfur mixto medicaẽ aceto
Vnda maris lendes capiti deducit iniquas
Et quicquid crebri defendit silua capilli

VII. Prurigini: papulis: & scabiei arcendis.

Llotus sudor uel copia nobilis escæ

i Sæpe graui scabie correptos asperat artus
Ergo lutũ prodest membris adhibere fricatis

Quod facit ex asino siccatis corporis humor
Nec pudeat tractare fimũ quem bucula fudit
Stercoris ex porco cinerem confundito lymphis
Sic pavidũ corpus dextra parcente foueto
Proderit ex oleo puluis quẽ congerit alte
Dulcibus ex latebris patiens formica laborũ
Conuenit hinc tepido lata tradere corpora soli
Feruentes papulas oleo curato liquenti
Aut acido bacho miscebis farra lupini
Atq; hinc in calido percurres membra lauacro
Pruritus aut falsos leuat humor aceti
Siue maris rabidi sudor: cocleæq; minutæ
Quarum contactum perimef acerba libido

VIII. frenesi & capiti purgando.

X uitio cerebri frenesis furiosa mouet

e Amissasq; refert frendens amentia uires
Siue calens febris iactatos exedit artus

Siue meri guttus seu frigoris efficit aura
Conuenit hic calidis pecudum pulmonibus apte
Tempora languentis medica redimire corona
Illotis etiam lanis suffire memento
Cirratur sæpe horrendi medicantur odores
Atq; ideo sanos etiã currarier est par
Purgatur cerebrum missa radice piretri
Vngitur & succis dederit quos parua sabucus
Expressusq; hedere mandat naribus humor
Aut mixtũ rutæ cerebro stillatur acetum
Non semper præsens dolor est faciabilis est o
Cura magis pdest uenturis obuia morbis

.IX. de fluore capillorum: & maculis capitis tollendis.

Effluit expulsus morbo latitante capillus
d Si raro lauitur seu uis epota ueneni
Seu salamandra potens nullisq; obnoxia flâmis
Eximium capitis tactu deiecit honorem
Nūnunq; uariant maculae paruisq; parūper
Orbibus aspersum ducit noua uulnera tempus
Viperae pellis cinerem his asponito rebus
Roboreas ue pilas ursino ungitto seuo
Vēl testudinea mala permulceto cruore

. X. humorib; & pstrictionib; medēdis.

Aepe ita peruadit uis frigoris ac tenet artus
f Vt uix quæsito medicamine pulsa recedat
Si ranam ex oleo decoxeris abiice carnem

Membra foue: parili sanat ratione uigore
Vrticæ semen percæptū frigora uincit
Et ceruina potest mulcere medulla rigorem
Decoctum raphani semen cum melle uorabis
Siue fel ursinum tepefacta dilue lympa
Proderit hoc potu seu cassis ostrea testis
Vsta dabit cinerem: qui p sale sumptus in escis
Decutit gelidū tepefacto uertice uirus
Nonnullos liquidū subiit mulsūm; sinapi
Atq; palato agitat parit retinēsq; uomensq;
Allia nonnulli mandūt. oleiue liquore
Perfundunt calido cerebrū nasiq; latebras
Quidā lactuce credūt prodesse sapes
Curandi modus hic & suauis & utilis idem est

XI. elephantiasis ppellendæ

St elephans morbus tristis quoq; nomine dirus
e Non solum turpans infandis ora papillis
Sed cita præcipitans funesta fata ueneno
Huic erit aduersus cedri de cortice succus
Mustelæq; cinis uel fuffus sanguis ab illa
Nonnulli dixere serum pdesse bibendo
Mentastri foliū potu appositūq; salubre est
Nec frustra bulbos & sulphura iūgis aceto
Præterea nitrum debes cū melle iugatū
Spargere lacte bouis uarias sic iungere frontes

Cærusam: & chartam quam gens ægyptia mittit
Thura simul miscetq; oleo qd' flore rosarum
Conditum est: line sic faciem sic redde salutem

Xii. Cutis & faciei uitiiis propellendis

Nuida si maculet faciem lentigo decoram'

i Nec pro desse ualent naturæ dona benignæ

Erugã atq; acidum laticem simul illine malis.

Proderit: & bulbus mellis dulcedinæ uictus

Crudaue dulcacido miscabis rapta liquori

Sanguine uel leporis morbus delabitur oris

Frons salici s'cū flore suo contrita medetur

Sæpiolæ cineres ex ossibus omnia tollunt

Cygneos adipēs hilari misceto lyæo

Omne malum propere maculoso exore fugabis

Horrebit si liuor atrox: aut nigra cicatrix

Attrito sapone genas purgare memento

Rugarum sulcos lentisci mastice tendens

Si uero uitium est: quod ducit ab impete nomen

Hoc matutina poteris cohibere saliuā

Seu folium platani quod mansum manæ domabis

Fœda fluunt curui quæ purgamenta cameli

Vrentur cineremq; dabunt iungentur aceto

Vascula thura simul: diuinæq; cura ualebit

Xiii. Aurium uitiiis succurrendis

Vm sæuus teneras dolor alte fauciat aures

c Fraxinea in flammis fundit quem talea succum

Instillas. siue obscœnos, ex uirgine rores

Aut succum ex folio dederit quem populus alba

Sæpe celedonæ sapidum sociatur acetum

Adiunctoq; nitro procedit cura salubris

Mentastri liquor expressus conducere fertur

Infectum uiolis oleū bene consulit auri

Annosa rubros si legeris ex arbore uermes

Ex oleo tere. sic tepidos infunde dolenti

Si uero obtrusa sensus morietur in aure

Lumbricos terræ: sæuūq; ex anserē rauco

Excoque uel ueterem poteris depellere morbum

Felq; bouis surdis etiam prodesse loquuntur

Si iungas olidæ graue quod minxere capellæ
Si uero incautas animal penetrauerit aures
Proderit admixto puidi fel muris aceto
At si lymphæ nocens peruaferit: Anseris aptus
Immittetur adeps cæparum non sine succo
Quod grauis est oculis sensum tamen auribus auget
Vis & phœbi gentis diuinam discere curam
Sitq; uel annosis confectat doloribus auris
Allia tum septem numero: septeq; lupinos
Cæruceam dabis intextam: uel delphica frondis
Addatur: mixto totum feruescat aceto
Doctus eris tepido illinc immittere rores

.XIII: oculorum dolori mitigando

Umma boni est alacres homini contingere uisus
s Quos quasi custodes defensoresq; pericli
Prospiciens summa natura locauit in arce
Sic tamen ut nullos paterentur desuper ictus
Atq; supercilio puidi reteguntur opaco
Sed dolor immeritum lumen si forte laceffit
Lana madens oleo noctu connectitur apte
Viuentis ue nepæ lumen gestatur amicum
Ex folio caulis cineres confractaq; thura
Et laticem bacchi foedæ cum lacte capelle
Desuper induces atq; una nocte probabis
Hyblæi mellis succi cum felle caprino
Subueniunt oculis dira caligine pressis
Vittonitæ mansus siccabit lumina succus
Si tenebras oculis obducit pigra senectus
Expressæ maratro guttæ cum melle liquenti
Detergere malum poterunt: uel uulturis atri
Fella celedonæ fuerint quis gramina mixta.
Hæc etiam annosis poterunt succurere morbis
Fel quoq; de gallo mollitum simplice lymphæ
Exacuit pueros dempta calligine uisus
Aspera quin etiam mulcent & rupta reducunt
Si genus est morbi miserum quod lumen adurit
Hic calor infuso nitescit lacte canino
Anguibus ereptos adipos erugine misce

Hi poterunt raptas oculorum iungere partes
Si uero horrendum ducent glaucomata peplum
Spiritus alterius prodest: qui grana cumini
Pallentis madens uisus exalat in ipsos
Si tumor insolitus tufos: & gliscit in annis
Turgentes oculos uili circūline cœno

.XV. dentium uitio & oris foetori medendo

Aud facile est acrem dentis tolerare dolorem
h Quo magis est æquum medicam pernoscere curam
Cum baccho uiolas decoxeris ore tēneto
Mansus item prodest succis oleaster acerbis
Hinc obscoedo fugit: linguæ quoq; uulnera cedunt
Cum uino piper & nitro tepidum inde dolenti
Sæpe celedoniæ succo uel lacte capelle
Sanescunt dentes aut tauri felle iuuantur.
Aut accidi latices clausæ uoluūtur more
Manditur apta rubus gingiuis & bona labris
Lentiscus myrtusq; emendant oris odorem
Quod uero assumpsit nomen de dente fricando
Ceruino ex cornu cinis est: aut ungula porcæ
Torrida uel cinis ex ouis: sed non sine uino
Muricis aut toxti: uel bulbi extincta fauilla
Ambitiosa putas sunt ista salubria cunctis
Exesos autem dentes si forte quæreris
Vre finum muris patulis & hiatibus adde
Vel cinerem dentis ceruini extinguere aceto
Conuenit atq; causis immittere partibus apte
Prodest & puluis lumbrici corpore tosto
Ora ambusta cibo sanabis lacte canino
Sæpe etiam gelida gingiuas collue lymphæ
Dentibus: ut firmum possis seruare uigorem
Si uero infandum proserpit ad intima uulnus
Permisceto salem parili cum pondere thuris
Hinc tractato locum miram experiere medellam
Hæc siccata dabit molles & fracta farinas
Huius & attritu tetrum mulcebitur hulus

.XVI. Vuæ faucibus: collo: & quæ mollienda sunt medendis

Grescunt teneræ fauces cum frigoris atri
e Vis subiit uel cum uentis agitabilis aer
Vertitur: atq; ipsas flatus grauis inficit undis
Vel rabidus clamor fracto cum forte sonore
Planum radit iter sic est hortensius olim
Absumptus causis etenim confectus agēdis
Obtricit. Cum uox domino uiuente periret
Et naridum extincti moreretur lingua diserti
Ergo omni studio quæ res inhibere dolorem
Simplicibus lymphis confonditur aerium mel
Additur excussus niuea simulagine fuffur
Decocta hæc clauso simul exercentur in ore
Præterea fauces extrinsecus ungerere prodest
Ursino tauri sæuo cærisq; remissis
Omnia quæ geminis æquabis lancibus ante
Disce etiam mirâ: & humili medicamine curam
Actiacomelli iungas agreste papauer
Decoctūq; simul mandes māsūq; uorabis
Crinitæ porri radices quinque coquātur
Hinc aqua non feruens uoluatur fauce sonora
Nec tamen in stomachum descendit gutta patentem
Si uero afflictam langor deiecerit uiam
Tunc horas aliquot p̄nus recubare memento
Aut illam puluis tostī releuabit aneri
Aut cinis ex coclea: uel torrida brassica flammis
Anginam uero mixtâ sale poscit acetum
Quod refer clauso uersatum agitare palato

.Xvii. de rigore ceruicis

T si ceruices durataq; colla rigeant
a Mira loquar: gemin⁹ mulcebitur unguine poples
Hinc longum pariter neruos medicina sequetur
Anseris: aut pingui torrentia colla fouebis
Illinit & ualido multum: aut ceruina medulla
Hoc etiam immotos flectes medicamine neruos
Quos autem uocitant tolles attingere dextra
Debebis qua grillus erit pressante peremptus

.Xviii. tussi & coleribus medendis

Oxia si penitus colerum sæuire uenena
n Perspicias cocta latucæ fronde leuabis
Proderit & caules assumere sæpe mādentes

Interdum fauces tussi quatiuntur atroci
Allia tum fumis decocta: & melle peruncta
Semina uel raphani permixto dulcia melle
Aut si fraxinea semen de fronde reuelli
Interiora uora uetitus contingere dente
Ouum melle teris domitum feruētibus undis
Marubium ue potens. hæc faucibus optima sumes
Frenabisq; grauē facili medicamine tussim

.XIX. digestionis & stomacho

Vi stomachum regem totius corporis esse
q Contendunt. Vera niti ratione uidentur
Huius enim ualidus firmat tenor omnia membra

Aut contra eiusdem franguntur cuncta dolore
Quin etiam nisi cura iuuat uitiare cerebrum
Fertur & integros illinc auertere sensus
Lactuæ semen nigræ quod lignea pila
Triuerit: admixto ieiunus sumito melle
Sed cochlear trino gustu tibi sufficit uno
Aut tritum semen raphani mulsumq; iuuabit
Siue duræ partes absinthii & tertia rutæ
Decoctis potantur aquis: siliquæq; mādentes
Semina uel maratri fætæ cum lacte capellæ
Puleium quoq; decoctum curabit amice
Et potu: & foetu stomacho conducit anetum
Seu cocleas undis calefactas ac prope uictas
Suppositis torre uinoq; garoq; pruinis
Perfussas carpes prodest magis esse marinas
At male digestis si crapula sæuiet escis
Ex pipere: & calida florem de rore marino
Ebibe: seu salibus piper adde & tenue cuminum
Quæ coctis tanges epulis: & rapta uorabis
Aut cubitum pergens succum cape tristis aneti
Ventriculis mergi raptus sal tritus & usq;
Tosto pane super piperis quoq; puluere multo
Miscentur: capies diuinum munus in istis

Proderit hoc stomacho: uictas & conquoque escas
 Grana peregrini piperis diffindito quinq̄
 Niliaco melli: quæ mane inserta capesses
 .XX. felli. uomitu uel ptyli arcendis
 Vtea si crescunt: & cunctis noxia fella
 I Allia parua nouem piperis tot permole grana
 Quæ cyatho diluta gari mandescq̄ bibescq̄
 Hæc iterum septena capies post deniq̄ quina
 Præterea caule frondet si parua sabucus
 Decocto sale peruisces: ac iungis oliuum
 Tunc capis: ac tali auxilio fella horrida purgas
 Profunt & pelagi latices quos pondere iusto
 Dulcibus associas lymphis: mellicq̄ liquenti
 Et niueus prodest ex ubere succus assellæ
 Si tepido uino infundas: ac mella piperq̄
 Ad uomitum radix narcyssi pota mouebit
 Si uero ptylis annoso sedet improba morbo
 Inritas uino cocleas hausisse iuuabit
 Proderit: & ueteris sæui pila sũpta suilli
 Quæ scapulis quoq̄ perducit medicina salubres
 .XXI. mãmis sanandis uel stringendis
 Bera uetusto multum lactantia succo
 U Sæpe sibi noxa nimium manando fuerunt
 Fæce igitur ualida duri reprimentur aceti
 Post partum tumidas iniuste assurgere mammas
 Interdum aspities. harum male cõmemoratur
 Murinus finus ex pluuio sedare liquore
 Sin autem clausus penitus dolor angit acerbus
 Lumbricis terræ turgentes unge corymbos
 Sic castigatas studium est præstare papillas
 Ex hederæ sertis ambas redimire memento
 Protinus: & raptis fumis mandare coronas
 Anseris: aut seuum pariter cum lacte tepente
 Aut ouum in luto tulerit: quod garula perdix
 Præterea pluuio decocta papauera rore
 Hærescunt multis post assoluenda diebus
 Vis: & phœbigenæ cælestia sumere dona
 Vbera. cum tetr is laniata doloribus horrent

Nam bis ramentum: & quæ nomine prassion herba est
Et quæ uulgari sermone insana uocatur
Græcus hyios ciamon propria scit dicere lingua
Nec non & calami radix lapathiq; legumen
Mixta dabunt miras experto crede medelas

XXII. Reiectioni cibi: Aut sanguinis abstinēdæ
Si stomachus nondum concoctas expuit escas
Sed magis atq; magis uitium recolendo ualescit
Allia cedemus: crebrumq; trahemus odorem
Sin etiam rutilus refertur pectore sanguis
Sorbitium mentæ raphanus uel cocta iuuabit
Sæpe lapis teritur specularum nomine dicunt
Et mixtis hauritur aquis: sistitq; cruorem
Vritur interdum raptus de subere cortex
Et cinis ex calido prodest epota lyæo
Quorum cinis: aut coclearum: aut deniq; mellis
Aut mansus salicum flos: uel prodesse putatur
Aut platani pilulas acri infundemus aceto
Nullus erit sanguis: quem non cibus iste moretur

XXIII. iecoris: & lateris uitiiis medendis
I mollis iecoris fibras dolor hauriet acer
s Protinus ex mulsa potanda leliphagus herba est
Sumitur: & semen quod fraxinus alta profudit
Vulturis atq; iecur uel ius perdicis apricæ
Præterea simili dragma pix dura piperq;
Franguntur: si in mollito puluere iuncta
E gelidis misceantur aquis recreatq; bibentem
Absinthi quoq; decocti potabitur humor
Si latus immeritum morbo tentatur acuto
Accensum tinges lapidem stridentibus undis
Imbibet aut aceris radicem tundis & una
Cum uino capis hoc præsens medicamen habetur
Quid referam multis composita cilonia rebus
Quid loquar antidotum uariis quis ista requirat
At nos pauperibus præcepta feramus amica
Nec non & iecoris quæretur fibra lupini
Iungenturq; simul costum foliumq; piperq;
Hæc forti potanda quidem sunt mixta lyæo

Est & uis morbi: quod telum cōmemoratur
Cum subito dolor insanus furit incitus ictu
Persicum huic potum e nuce dabitur interiore
Quæ mihi cara satis casu monstrante probata

.XXiiii. spleni curando.

Vando lyen tumido circūligat ilia uinco

q Et plenum splenis demonstrant membra rigorem

Mollibus ex hedera tornantur pocula lignis

Hinc trahis assuetos æger quoscunq; liquores

Aut uiridis holeris potabitur unda salubris

Proderit exuto fluualis hirudo cruore

Siue mirica potens: seu ros cum pane marinus

Aut hedere succus potu appositusq; iuuabit

Necnon intactam ferro quam uideris alnum

Huic liber eripitur ferro sine decoquiturq;

Donec uictarum pars tertia subsit aquarum

Hinc medico potu pulsus dolor omnis abibit

Nonnulli memorant consumi posse lyenem

Eruum si semper ieiuno sumpserit ore

Aridas ficus item feruente domatur aceto

Et trita illitur uel splen apponitur hedi

Marrubiū in uino potu prodesse loquuntur

Præterea piper: ac nepetæ cum flore & anetum

Nicolans rapo: ac boletus iungitur una

Puleium: abrotanum nitida cum mastice coctum

Ac thybræ speciem quam cōmemorat cephalo rē

Prædixit spleni deus idem posse mederi

Dulcia plautus ait grandi minus apta lyeni

Plen tumidus nocet. & risum tamen addit ineptum

Vt mihi sardois uideatur proximus herbis

Irrita quæ miseris permiscent gaudia fatis

Dicitur exectus faciles auferre cachinos

Perpetuoq; æuo frontem præstare seueram

.XXV. præcordiis sanandis.

Anguida si duro turgent præcordia morbo

I Miscetur mulsæ farris sextarius una

Necnon & lini tunsum siliqueq; legumen

Nec decocta simul nondumq; tepentia nectis

Aut quæ poma cydon creteis misit ab oris
Cocta lines durum. ut possis mollire tumorem
Ozima præterea bulbiue liniuntur amari
Proderit: & lymphis corpus mersare marinis
Quin etiam catulum lactantem apponere membris
Conuenit: omne malum transcurrere fertur in illum
Cui tamen extincto munus debetur humandi
Humanos quoque contactus mala tanta sequuntur
Et iunctus uitium ducit de coniuge coniunx
Quod superest tyraci iunges ramenta carinæ
Quodque decem ex rebus feci simulatque uocatur
Masticis addentur fractæ iam milia farra
Talibus auxiliis præcordia tuta resident.

.XXVI. Lumbis & renibus sanandis

Vm sæuit penitus hærens iniuria lumbis

c Igne lapis candens datur exultantibus undis

Hoc poterit potu tristem superare dolorem

Aut pice cum melle nitrum sulphur & acetum
Succida lana rapit contacta calentibus hisdem
Proderit hanc ægris crebro pducere membris
Aut caput asperagi cum uino sume uetusto
Seu maius appone. modus conducit uterque
Aut adipe mixtum lumbis inducito sulphur
Sæpe celidoniam cum succo pallodis addes
Farraque: quæ tremulis profunt sudantia flammis
Fertur amigdalinae succus nucis esse bibendus
Pinsit hæc tepidis quæ absorbet pedita lymphis
Aut res ex uino cocleas feruescere coges
Cunq; suis domibus franges: piperis quoque grana
Ter quinque adicies: potuque iuuaberis illo
Furfur item parca fuerit cum feruidus unda
Post oleo madidus succis immittitur aptis
Quæ uix passuris urentes addito membris
Prodest ceruinæ uiolans natura medullæ
Nec nocuit ciceris cocti potasse liquorem
Aut mixtam teneris madidamque lilifagon undis
Conteriturque simul cum mastice confert anetum
Quodque decem rebus componi ex nomine clarum est

His continfa locum: deus hæc mihi certa pbavit

.XXVII. Ventrif dolori mitigando.

I dolor infanus toto defæuit in aluo

f Eminis tribus in lympha ualidã quoq; rutam

Aut apium donec pars duplex defit aquarum

Potuserit medicus non detractante palato

Præterea niuei sterilis testa oritur oui

Quæ postq; in tertam fuerit conuerfa farinam

Ex calidis potatur aquis & pota medetur

Necnon iungenda est utero noua uirga miricæ

Illæfa hæc ferro terraq; intacta teratur

Aut medie uentris prodest aspergere terram

Quam signauerunt uestigia pressa rotarum

Proderit & puluis facili sub cardine raptus

Quin etiam: & lymphis tritum potare cuminum

Conueniet quod iam nobis documenta probare

Mentaq; hoc pacto medicos dabit hausta sapes

Carnelicos autem recreabis pane salubri

Quem madido farre efficies: ac mollibus ouis

Quorum testa ferro prius euanescere aceto

Refert: & teretes bulbo mollire tenendo

Cunq; his leni durum potare fluentum

.XXVIII. Hydropifi depellende.

Orrupti iecoris uitio uel splenis aceruo

c Crescit hydrops: aut cum siccate febre medullæ

Atq; auide fauces gelidum traxere liquorem

Tum lympha interius uitio glifcente tumescit

Secernens miseram propius de uiscere pellem

Conueniet teneræ radix decocta sabuci

In geminis calidi cyathis potanda lyæi

Fraxineum semen cum bacchi rore bibendum est

Necnon apposito curantur dropace membra

Aut calido filicis radicem mollit iacho

Vnguine quo frangit uires languoris aquosi

.XXIX. Ventrif molliendo.

Aepe tibi species uentris uel corporis ipfo

f Potibus: aut duris restricta morabitur aluus

Vincetur talis mora gramine mercuriali

Cuius aquam cocti minimo cum melle bibemus
Prunæque conueniunt quæ mittit clara damascus
Multos præterea medici componere succos
Assueuerunt: preciosa tamen cum ueneris emptu
Hoc etiam tepidis conuolueret certus harenis
Appositamque dabis neperam quæ rite iuuabit
Sæpe sed adiuncto pelluntur noxia baccho
Eleboro bene cogatur lymphaticus error
Aut huius uice: uel scopulosæ ritæ genistæ
Miscetur: mulsis & cautis ducitur undis
Est qui præualidum frixo miscet acetum
Atque olei succo recreat albentia membra
Falleris & frustra immensaque nomismata fundis
Quin agæ & in tenui certa cognoscere salutem
Aut igitur tecum lana supponis alumen
Aut edis in patenis teneris decocta sabuci
Vel tu lacte capre salsum mulsimumque capesses
Crede tamen potum meliorem lactis equini
Dicitur hic ualidos asinæ præuincere succos
Siluestris fici lachrymam prædesse loquuntur
Quodque satis melius uerbis dicemus horati
Mitulus & uiles pellent obstantia conchæ
Sed chocleas prius urtica aut furfure pasci
Purior hinc gustus noxa sine mouerit aluum
Sæpe talasso mel iunctum cumulauimus ymbri
Hæc purgant parili fuerint si pondere mixta

.XXX. Solutione uentris & dysentericæ compescendæ:

Am uarii casus mortalia sæcla fatigant
t Ut sint diuersis obnoxia corpora morbis
Sæpe etenim nimio cursu fluit impetus alui
Frænet comixto cum feruet brassica uino
Aut cerasi uictum longo iam tempore pomum
Succus amineæ uitis cum pane medetur
Vel bene permixtum calida potatur acetum
Vile quidem facili factum tamen utile opinor
Si lædent medicatum purgatoria dextra
Adiecto piperis medicatur puluere calda
Sin aut longo decurrent intima fluxu

Atq; in manē malum multo iam tempore gliscit
Torridus ex uino cortex potabitur oui
Ramentum niuei credent prodesse elephantis
Arbore pyrrhamea cortex direpta coquetur
Axe sub æthereo sic nigro mixta liæo
Immensum poterit potus retinere fluorem
Numinis aut iussu cedrum cum mastice misces
Mollitâq; picem & rasum de nauibus unguem
Languida quo fidens medicamina membra fouebit
Proderit: & pueris quos dentis origo fatigat
Castaneas coxisse: nuces & sorba uetusta
Atq; apium caulesq; rubi: quos fundit acuta
Portio quæ fluidam consumpta morabitur aluum

.XXXI. lumbricis & tineis purgandis

Vid non aduersum miseris mortalibus addit

q Natura? in terno cum uiscere tinea serpens

Et lumbricus edax uiuant inimica creanti

Quod genus assiduo lamiat præcordia morsum

Sæpe etiam scandens oppletis faucibus hæret

Obsessaq; uias uitæ concludit hanelæ

Ergo cinis cornu ceruini proderit haustus

Vel nepete tritum ex uino cum lacte capellæ

Necnon & succus medici potatur aceti

Prodest præterea cum baccho persica frondis

Democritus memorat mente conducere potum

Sumitur abrotanum necnon & uile melantum

Allia par sese sanant: aut ius coriandri

Quin & marubium decoctum haustūq; iuuabit

Puleium ue potens & agreste iungatur anetu

Synthesis hæc prodest unda mollita calenti

.XXXII. colo sedando

Vm colus inuisum morbi genus intima carpit

c Mande galeuitam uolucrum que nomine dicunt

Aut puidi leporis medefacta coagula pota

Siue apio nepetas tereti: cum mastice iungas

Necnon & species ambas atlantis aneti

Quarum decoctos patiens haurito liquores

.XXXIII. uesicæ & calculo purgando: & urinæ prouocandæ

Si cui uesice tardus cunctabitur humor
Hæc mora rumpetur uino peruicta uetusto
Prodest ex paruis acinos potare sabuccis
Aut hedere succū: Aut lachrymosi trita sina pi
Necnon resinas exoritia terebinto
In speciem hyruilæ paruos glomerabis in orbis
Quos tepida ternos mixtos hausisse medella est
Quondam etiam nimio præceps urina fluento
Irrigat exuuias oscœnoq; inficit imbri
Proderit ergo cinis hausto nepete quoq; succo
Ex uino uitium tritum. uel lacteq; capelle
Tum leporis cerebrum ex uino potare decebit
Si dolor internam uesicæ concoquit aluum
Subueniet radix frondosæ epota cypressi
Puleium ue potens domitum feruentibus undis
Si uero in lapides densus conuertitur humor
Qui retinet cursus gemitūq; dolore frequentat
Saxifrangam seu fontigitem succurrere creduntur
Præterea semen myrti siluestris hiacho
Atq; olei mixtum bibitur. nec desit acetum
Vinaq; sumantur fricta condita cumino
Siue palumborum capitur fumus acre ferorum
Dulcacidis sparsum succis tritumq; solutum
Necnon oscœnus capræ potabitur humor
Obruit hic morbum labefactaq; saxa remittit

XXXIII. de conceptione & partu.

Rrita coniugii sterilis si munera languet
i Nec sobolis spes multos dum uana per annos
Fœmineo fiat uitio res: nec ne filebo
Hoc poterit quartus magni monstrare lucreti
Sed natura tamen medicamine iuncta potenti est
Sæpe dedit fœtus studio curante paratos
Aut igitur leporis consumit femina uuluam
Aut ouis in stabulis fractas cum ruminat herbas
Pendentem spumam molli deducit ab ore
Atq; illam memini mixto potare falerno
Mercurialis item capitur cōmuniter herba
Sic cubitum noctu coniunx festinat uterq;

Atq; ubi iam certum spondet prægnaio foetum
Vt facili uigeat seruata puerpera partu
Diptânnum bibitur: cocleæ manduntur edules
Aut olim menses minus octo moratur in aluo
Irrumpit thalamos: & nexus soluit inertes
Pulei quoq; potus amico conuenit imbre
Cuius opem ueram casus mihi sæpe probarunt
Quin etiam stercus supponunt uulturis attri
Sentiat ut minime partus q̄ proximus urget
Oua etiam fragilè rupta miscentur aneto
Quæ diluta simul uino atq; exhausta medent

.XXXV. profluuiio cuiusq; sanguinis & matrici.

I modicus pleno manat de corpore sanguis
Subuenit: at minus cum uita funditur ipsa
Quapropt̄ multo naris completa cruore
Confluit attritus cimex conducit odorem
Lana oleo madefit: sed nondum lauta rosato
Hæc datur in nares uel claudit densius aures
Contritis prodest chocleis conducere frontem
Aut galli cerebro uel sanguine mitte colubæ
Quod nisi supprimit̄ sanguis potandus & ipse est
Præterea fariisq; caput metire papyris
Detrahe quod super est alio genitalia necte
Foemineas pdest illinc uincire mamillas
Menstruus immenso si pfluit impete sanguis
Succida lana malos remorat subdita cursus
Mortua quin etiam producit corpora partu
Sed quacunq; fluit uis immoderata cruoris
Subernus cortex calidis potatur in undis
Ante minutatim studio uicente terendus
Puleii calido purgatur fæmina potu
Sed si forte cruor clausa cunctabitur, aluo
Aut molles nepete. aut rutæ quacunq; bibent̄
Aut si puniceos fundit uesica liquores
Marubium exparso tritum perfunditur undis
Hi poterunt haustus rutilum purgare colorem
Reliquas partus læta tibi detrahit herba
Quod si foeminei properabit sanguinis imber

Est qui frustra molæ percussus decutit uno
Quorum aliquot lanis rectum ad præcordia nectit
Hæc simul incantans sisti dixere cruorem
Ut lapis ille uix solitos iam destitit orbes

.XXXVI. Internecandis quæ oculos impediunt.

Obilis hirsutas horret lasciuiæ sætas
m Et gaudet raptò nudari rore pilorum
Sed bona nonnunq̄ uellendi causa uidet̄

Corpora cum releuat ratio manifesta salutis
Nanq̄ oculos infecta pilorum tela laceffunt
Quodq̄ illis dederat ualidum natura tuendis
Inde inimica seges ualidos desæuit in orbes
Ergo locum crinis uulsi continge cruore
Quem dat auis tremulis simulat quæ pellibus alas
Præterea quascūq̄ uoles auertere setas
Atq̄ in ppetuum rediuiua obcludere tæda
Corporibus uulsis saniem pducito ranæ
Sed quæ parua situ est & rauca garula quæstu
Nec non est agnis cessantibus exhofo hyrundo
Sumitur & uiuens samia torretur in aula
Hæc acidis ungit permixta liquoribus artus
Auulsamq̄ uetat rursus percrefcere siluam

.XXXVII. omnibus obscœnis medendis.

lcendum & quæ sit membris medicina pudendis

d Languidus antiquo purgatur poenis iacho

Ac super illinitur foecunde felle capellæ

Mane nouo myrti frondes cõmandere prodest
Quod dolet illas in uulnus despuat ipsum
Fæce etiam uini genitalia lauta leuantur
Et tumidos testes nereia lymphæ cohercet
Vel bulbi ex mulso uel cæra immista cupræffo
Aut faba cum tepidis baccho decocta fluentis
Famicis immensum cohibere dolorem
Far madidum lymphis: & fera fronde cupressi
Vnde etiam potu frons hæc memoratur amice
Sin autem existit durum tibi glandibus inguen
Proderit induci cocleas cū melle minutas
Obscœnos si pone locos noua uulnera carpent

Horrentes manfa curantur frode rubores
Et si iam ueteri succedit fistula morbo
Mustellæ cinere immisso purgabitur ulcus
Sanguine tum ricini quem bos gestauerit ante
Herba celidoniæ fertur cum melle mederi
Herbaq; cum sæuo foliis de mille uocata

XXXVIII. scie & articulari morbo

Aepius occultus uicta consendice morbus

f Perfurit & gressus diro languore moratur

Populus alba dabit medicos de cortice potus

Necnon & teneræ gracili de fronde genistæ

Arreptos caules acidoq; liquore madentes

Sumere conueniet. rubiam, quoq; ducere potu

Aut ex bithino chocleas haurire lyæo

Si uero articulos tabes inimica per omnes

Hæserit ex ficu betas: ac melle ligabis

Vel pelagi latices simul & bacchæia dona

Sumere curabis nimio sed parcito uino

Ennius ipse pater dum pocula siccat iniqua.

Hoc uitio tales fertur meruisse dolores

.XXXVIII. furunculo medendo.

Vm sanguis nimius puro cõmistus atroci

c Aestuat: & papulas alte sustollit acutas

Resinam misces & saxis ordea fracta

Consperfa hæc tepidis apponere conuenit undis

Vis & hiosesam iungi sæuumq; iugatum

Nectere: non minus hoc poterit medicina iuuare

Prætereaq; fimum ex gallo quod legeris albo

Imbribus ex acidis fidens appone dolenti.

Auribus aut pecudum moles expromito sordes

Vnguine quo fotis dabitur medicina papillis

.XL. Carboni medendo.

Orrendus magis est perimit qui corpora carbo

h Vrit hic inclusus uitalia rumpit acerbus

Hunc ueteres quondam uariis pepulere medelis

Tertia nanq; titi simul & centesima liui

Charta docet ferro talem candente dolorem

Exactum. aut poto raptorum semine pulsum

Inficeret dicens uix septem posse diebus
Vitam produci tanta est uiolentia morbi
Dulcacidum laticemq; cumini semine iungens
Atq; fimum pariter paphiæ compone columbe
Hinc line tu diruptas partes: & clausa uenena
Præterea triti referant & operta lupini
Non nullus calcem uiuam desoluit aceto
Fumantemq; niuem papulis apponit aceruis
Est qui galinæ perducatur stercore corpus
Allia uel piperi parce commixta linuntur
Pythagore cognata leui condita cumino
Proderit & madida fermentum polline turgens

.Xli. pani uomicæ & strumæ depellendis

Vnt alii quos dura mouet natura tumoris

s Non minus horrendi sed non ita perniciosi

Vomica qualis erit uel eidem proxima quedam

Simplice resina miscentur hordea tunsa

Et mulso amnes & purgamenta columbæ

His bene decoctis languentia membra fouentur

Mollis odorato iungatur faba coriaandro

Proderit appositum mollitq; aperitq; tumorem

Aut de falganio radix decocta palustri

Quæ salis admixto tondetur condimento

Proderit: & mansum quod traxerit arbore uiscum

Gramen hiosciamæ cæræ seuoq; uestuto

Conciliis mixtisq; locos perduce dolentes

Exerceret iam corpus medicina potens est

Ouum de fundis infictile deinde potamé

Marubii succo implebis post melle liquenti

Omnia consociata tepenti prospera potu

Sumuntur referatq; malum purgantq; leuantq;

.XLII. Igni sacromedendo

stetiam morbi species quæ dicitur ignis

e Languida quo multo torrentur membra calore

Vel tu uicino seuum bouis igne remittis

Mollitūq; lines: uel odoris facibus oua

Sed non cocta dabis sic torrida membra fouebis

Lumbricus terræ mixto inducetur aceto

Aut parili noua ruta modo: sed iungis oliuum
Quaerit cum betis profunt saepe illita tritis
Allia dant cinerem sociato oleoq; garoq;
Vnguine quo gliscens deponet flamma furorem
Saepe celedoniae pars candida iungitur oui
Quem moico potu: sed uili trita capeffes
Admiscere memor lymphas amneq; falerni

.XLIII. podagrae depellendae

Vaedam sunt rabidae medicamina digna podagrae
q Cuiq; tetrigenas species epidaurius ipse
Dixit inesse deus requiem tamen indere morbo
Fas erit & tristem saltem mulcere dolorem
Ergo age & arreptum filicis frondemq; librūq;
Cum uino tere sic contractos perline neruos
Aut cum prima mali sese ostendat origo
Feruida non timidus tolera cauteria platis
Seminecis ue hirci reserato pectore calces
Inferre sic dirae reprimis primordia pestis
Aut si corruptus perfederit altius humor
Trita cupressus ibi baccho iungatur acerbo
Panibus & teneris cohibebitq; addita questus
Parua sabucus item hircino collita seuo
Triticæq; acido manantes amne farinae
Aut nitido ranæ decoctus uiscus oliuo
Siue celedoniae succus sale mixtus aceto
Sunt quibus apposita siccatur hirundine sanguis
Non audita mihi sit fas sed lecta referre
Hoc quidam rabidus morbus per tempora messis
Vicino plantas frumenti pressit aceruo
Euasitq; grauem casu medicante dolorem

.XLIII. uulneribus ferro aut uerberibus factis.

Aturæ uitiis medicas obiecimur artes
n Hunc & fortunæ iaculis obsistere par est
Si cui forte lapis teneros uiolauerit art
Necte adipem uetulos & tritam chametisson
Nec pudeat lutæ stercus producere porcæ
Sin autem saeuo laceratum uerberare corpus
Tum lexiua cinis cæras dissoluit & oua

Admixtoq; oleo uibices comprimit atras
Si uero infrenus manat de uulnere sanguis
Purpura torretur conchili perdita fuco
Huius & atra cinis currentem detinet undam
Verruce quoq; defectæ frenare cruorem
Dicitur ambustus tirio de uulnere puluis
Præterea nimios reserati uulneris amnes
Peniculi cinis astringit uel fimbria porri
Siue fimus mâni cum testis uritur oui
Et reprimit fluuidos miro medicamine cursus

XLV. Vulneribus quibuscunq; casibus actis.

Um magna humanæ mala pondera conditionis
c Tam multæ innumeri species mihi uulneris assint
Hisdem igitur monitis casus animabimus omnes
Sic tamen ut nullus medicinam clausit error
Ergo Imodus quicunq; obtingit uulneris attri
Contritus cum melle dabit medicamina bulbus
Herbaq; quæ foliis nomen de mille recæpit
Apposito prodest adipi permixta uetusto
Succida cum tepido neçtetur lana lyæo
Ambustus ue cinis complebit uulneris ora
Concludit uero uel frons uel ramus ab ulmo
Ut succis hederæ pulchre sit foeda cicatrix

XLVI. Homini a simia morso.

Iue homo seu similis turpissima bestia nobis
f Vulnere dente dedit uirus simul intulit atrum
Vetonicam ex duro pdest exsumere baccho
Necnon & raphani cortex decocta medetur
Si trita admorsis fuerit circūlita membris

XLVII. Serpentium morsus & uiperæ uirus excludendi

Vspide non quisq; longæ neq; cæde larissæ
c Fulmine non gladii uolucris nec felle sagittæ
Quare aptam dicamus opem succosq; medentes
Quâ cita uipereo potis est affigier ictu
Quem nocuit serpens fertur caput illius apte
Vulneribus iungi sanat quæ sauciat ipsa
Vtq; larissæa curatus telephus hasta
Proderit & caulem cum uino haurire sabuci

Aut coctum raphani librum tritumq; ligare
Siue etiam ex celsa folium demole cupressi
Manauit lactans caprifici succus ofellam
Aut titimallus atrox uulnus cōtrita perungit
Carduus est nondum doctis fullonibus aptus
Ex illo radix tepido potatur in amni
Ceruino ex foetu cōmixta coagula uino
Sumuntur. quæ res membris agit atra uenena
Aut ferule radix potatur imbre lyæi
Veronice ue le ues galline: aut iura uetustæ
Si uero horrendum uulnus fera contigerit aspis
Vrinam credunt propriam conducere potu
Varronis fuit ista senis sententia: necnon
Plinius ut memorat sumpti iuuat imber aceti
Dicendum & quæ sit præcors medicina tumentis
Cautio nanq; potest diros peruertere morsus
Si iecur exsectum tardo de uulnere portes
Erucis aut si totos perduxeris artus
Quas prius attritas uæhementi spargit aceto
Aut tu ceruina per noctem in pelle quiescis
Aut genere ex ipso dentem portabis amicum
Toxica præterea qua sint pellenda medela
Expeditam. sanguis poterit prodesse caninus
Quod facili potu antidotas medicatur honestas
Vis & mirificos cautus prædiscere odores
Accensis quibus arcetur ueterima serpens
Austiracem torres: aut duri uulturis alam
Vel nepetam aut frondem rigidæ stirpemq; miricæ
XLViii. ictibus scorpii: & morsibus muris ceci: uel aranei:
Vnt minime species: sed dire uulnera pestis
f Quæ magis in tenui latitantes corpore fallant
Scorpius ut grauis & araneus hoc male semper
Captant securos multa iam nocte saporis
Et documenta dedit nobis prostratus orion
Magna quod exiguis perimantur sæpe uenenis
Et quod uulnus atrox incussit scorpion ardens
Continuo capitur. tunc digna cæde reclusus
Vulneribusq; aptus fertur reuocare uenenum

Aut calidis pelagi lymphis loca læsa fouentur
Siue meri potu dissoluitur improba pestis
Ad cunctos autem morsus ictusq; minorum
Caseus aptus erit ripidæ de lacte capellæ
Cunq; hoc absumi debebit origanus herba
Hæc duo mirificis curabunt icta medelis
Necnon peniculo calidum annectetur acetum
Aut unâ sulphur sicci cum fæce lyæi
Exiguo piperis cerebrum conspargito melle
Quo lita sanescunt depulso membra dolore
Sin autem muris nocuit uiolentia cæci
Quo sala signauit uoluendis orbita plaustris
In line. mira datur uili de puluere cura

XLViii. Subitaneo dolori feбри atq; ostocopo.

Onnunq; existit subiti noua causa doloris

n Cuius origo later: ueris reprimenda medelis

Nanq; celedoniam mixto sale neçtere prodest

Velleraq; infuso recalentia sulphure sanant

Ostocopon lento conducit melle perungi

Sin autem calide depascent corpora febres

Tunc apii succus leni sociatur oliuo

Membra lines. fotu ferus mulcebitur ignis

Nec spernendus adeps dederit quem bestia melos

Seminicis cerui lachrymam miscere liquori

Conuenit atq; artus illinc mulcere calentes

Febribus aut longis galli noua iura uerusti

L. Quartano typo remediando.

Ec tu crede leuem dilato tempore febrem

n Quæ spaciũ sibi dat magis: ut cessando caleſcat

Lætali quæ crassatur quartana colore

Ni medicas adhibere manus & herbas

Allia non pudeat terno cum cimice trita

Et diluta mero mediis haurire diebus

Aut facilem iecoris murini ducere fibram

Quatuor ut duri iungantur scropula bacchi

Mira est absinthii cum simplice potio lymphæ

Sume tribus digitis appræhensum semen aneti

Tantumdem maratri mulsam nec desit aceti

Vno sed cyatho prædicta salubriter hauris
Meoniæ iliados quartum suppone timenti
Aut leporis tepidi diluta coagula trade
Prodest & potus & mulsus doridis humor
Quidam etiam mirandam ferunt ueniente calore
Iurantes ludum ueneris munusq; petendum
Sed prius est oleo partus feruescere ranæ
In triuiis illoq; artus perducere succo

.Ll. Tertiano typo remediando

St etiam alterius febris rediuiua diebus
e Tempora discernens quasi iuste tempora libræ
Ut possis igitur talem prohibere furorem
Inuoluens cæra sine caldis grana cumini
Puniceæq; indes pelli colloq; ligabis
Pulei ramus lanæ uelatus amictu
Tempore suspecto medicos præbebit odores
Præterea tritus cum expotabitur ouo
Horridus ad tractum: sed gustu commodus apto

Lll. quottidiano typo remediando

At qui continuis non cessat adire diebus
a Sed tantum certas morbus discriminat horas
Triticeum metuit granum si credere dignum est
Quo d latitans fracto fuerit sub pane repertum
Nec non ossa iuuant septis inuenta domorum
Conuenit hæc tereti pendentia subdere collo
Multaq; præterea uerborum monstra filebo
Nam febrem uarios depelli carmine posse
Vana superstitio credit tremulæq; parentes

.Lll l. hemitritæo depellendo

Ortiferum magis est quod græcis hemitritæum
m Vulgatur uerbis. hoc nostra dicere lingua
Non potuere ulli puto nec uolue reparentes
Inscribis chartæquod dicitur abracadabra
Sæpius & subter repetis sed detrahe sumam
Et magis atq; magis desint elementa figuris
Singulaq; semper rapies et cætera figes
Donec in angustum redigatur littera conum
His lino nexeis colum redimire memento

Non nulli memorant adipem prodesse leonis
Corallum uero si cocto neçtere uelis
Nec dubites illo ueros miscere smaragdos
Tallia languentis conducere uincula collo
Lætaleſq; abigeſq; miranda potentia morbos

.LIII. Fracturis & luxis ſanandis

Nſandum dictum cunctis procul abſit amicus
i Sed fortuna potens omen conuertat in hoſtes
Vis indigna nouo ſi ſparſerit oſſa fragore
Conueniet cerebrum blandi canis addere fractis
Lintea dem deſuperq; inductu neçtere lanas
Sæpius & ſuccos conſpargere pinguis oliui
Bis ſeptem credunt reualeſcere cuncta diebus
Aut ueteri baccho capræ fimus inde petulcæ
Hoc aperit clauſum trahit hærens ſanat apertum
Sin uero caput infeſtus colliferit içtus
Ex oleo neçti ueſtis debebit arachnes
Neſciet hæc illinc niſi cum ſanarit abire
Quod ſi luxa ſuo decedent membra tenore
Vrere fœmineos crines: ac iungere ſeuum
Congruet ac tali medicamine mota ligare
Aut malum ex pingui tritum appoſuiſſe iuuabit
Aut ſi concluſum ſeruauit tibia uulnus
Stercus ouis placide iunges adipēſq; ueuſtos
Pandere: quæ poterunt ulcus patuloq; mederi

.LV. Neruis & dolentibus atq; contractis

Aud quiſquam credet diſiectos uulnere neruos
h Ad ſolitum ruruſus reuocari poſſe uigorem
Sed prodeſt terræ lumbricos indere tritos
Quos ſuetus & rances ſociari axungia debet
Si uero occultus neruos dolor urit inertes
Vulturis exciſos adipēſ rutamq; remitte
Aut cæram & tali recreabis languida fotu
Conuenit: & pelagi calidis perfudiet undis
Garicalis betis lento cum melle iugatur
Aut baccho madefacta ceres cum fronde cupreſſi
Quo poteris potu recreare rigenti membra
Sin autem ſubito replicantur corpora morbo

Contractos reuocat neruos caro sumpta columbæ

.LVI. ægris somno abscindendo

On solum miseros terribilissima fibris adurit

n Sed superoptato pergit uiduare sopore

Ne proffit placidi cœlestia munera somni

Charta igitur uariis quam pinxit littera uerbis

Vritur: inde cinis calido potatur in amni

Proderit & magnum capiti substernere poleium

Prodest: & mixtam lymphis potare cupressum

Pallidiis iterum succis quos flore rosarum

Lungis & immisces madidum tritūq; papauer

Quo lita frons facilem præbebit nocte quietem

Necnon mandragore gustu sopor additur altus

Dilue preterea glomeramina quæ gerit intus

Clausa aries inter geminæ coxendicis umbras

Inde soporati ducentur gutture potus

.LVII. Liturgiæ expellandæ

Iximus hanc sortem miseris mortalibus esse

d Vt sint sæpe mala inter se contraria morbi

Deniq; non nūq; somno sic membra grauantur

Vt coniungatur læto sopor altus acerbo

Ergo leui flama torrentur cornua capræ

Quo nidore grauem depellent lumina somnum

Aut ueneris labrum quæ dicitur herba bibetur

Quæ teritur prius: & uino confusa liquefcit

Coneniunt acidis euphorbia mixta fluentis

Gramina uel rutæ gemina sinare trahuntur

Quidam dira subent sepreno cimice trito

Vt uitentur aquæ. cyathusq; bibatur earum

Hæc potiora putant quam dulci morte perire

.LVIII. comitalis morbi

st subiti species morbi cui nomen ab illo est

e Quod fieri nobis suffragia iusta recusant

Sæpe etenim membris atro languore caducis

Consilium populi labes horrende diremit

Ipse deus memorat dubiæ per tempora lunæ

Prodest cum ueteri baccho fel uulturis ampli

Sed coclear plenum gustu tibi sufficit nno

Aut cruor ex prognæ mixtus cum polline turis
Aut apium elyxum aut conditum mella fel agni
Marubium ue pari confusum pondere mellis
Cui tu tertia dabis gustu cochlearia in uno
Aptus mustelæ cinis & hirundinis una
Præterea pluuias hominis quas calua supinas
Excepit proiecta sinu consumere prodest
Aut lapis ex nido uaga quem congeffit hirundo
Vellitur ex nexu fouet attollitq; iacentum
Pellitur ut fama gustu quoq; languor aneti

.LVIII. Regio morbo pellendo

Egius est uero signatus nomine morbus

r Mollitur hic quoniam celsa curatur in aula

Huic rubia ex multa fertur conducere lymphæ

Allia trita dabis uino madefacta calenti

Vellera cum uino suffiri sulfure prodest

.LX. Infantibus stridentibus uel striga inquietatis

Vdum hominem primum natura profudit

n Insuper excruciat niueis cum dentibus armat

Collo igitur molli dentes nectentur equini

Quod primi fuerint pullo crescente caduci

Aut teneris cerebrum gingiuis in line porci

Aut leporis niueum bibitur cum lacte caprino

Præterea si forte præmit styx atra puellos

Virosa immulgens exertis hubera labris

Allia præcepit titini sententia necti

Qui ueteri claras expræssit more rogatas

.LXI. Combusturis igni uel frigore

Vnt diuersa quidem mala frigoris atq; caloris

s Sed tamen amborum simili nocet ulcere uirus

Illa quoq; uista putas quæ sunt niue læsa rigente

Conuersa in cinerem platani pila cura utrūq;

Aut uero ambustum flammis qui candidus oui

Succus inest penna inductus sanare ualebit

Aut tu succossæ cinerem perducito lanæ

Aut uiuam ex oleo uini composito calcem

Ordea uel franges atq; oui candida iunges

Absit adeps porcæ mira est nam forma medelæ

lunge celedonias ac sic line uulnera succis
Quodq; recens ussit glacies axungia simplex
Mulcet: & ax facili grata est medicamine cura.

LXii. Venenis prohibendis

Tutus fias infestæ fraude nouercæ
u Vel quicumq; tuo carpetur liuidus actu
Non expectatis eat obuia cura uenenis
Ante cibos igitur iuglandis foetus edatur
Produnt electri uariantia pocula uires
Præterea coctæ querno cum cortice lymphæ
Conueniunt potu: diuersa ue ficus oliuo
Sæpe etiam raphanum prædixit numen edendum
Antidotum uero multis mithridatia fertur
Consociata modis, sed magnus scrinia regis
Cum raperet uictor: uilam depræhendit i illis
Synthesin: & uulgata satis medicamina risit
Bis denu rutæ folium, salis & breue granum
Iuglandesq; duas tereti cum corpore ficus
Hoc oriente die parco consperfo lyæo
Sumebat metuens dederat quod pocula matri.

LXiii. Venenis datis.

Inequit infandum præuerrere cautio uirus
f Proximus ille gradus data pocula pellere cura
Lac asine placidæq; bouis prodesse loquuntur
Veronicam ex paruo sumunt pleriq; lyæo
Quod si hedere succos quæ truncas mollicat altos
Instilles paruis poterunt haud ulla nocere
Pocula quæ quisq; seuis uitiauerit herbis
Si quis hiosciamum uitiauerit lacte capellæ
Exhausto rabidos poterunt mulcere furores.

LXiiii. Vulneribus & crudubie curandis.

Vlnera tabescunt spacio uitiata dierum
u Curaq; nil pdest nec ducitur ultra cicatrix
Sed tamen herbarum tam mira potentia pellet
Vlceris annosi sinus: & coalescere poscit
Marubium si tu recoquas illoq; liquore
Vulnus atrox foneas cineres uel hirundinis alte
Inducas: leporis uel si aspera coagula uino

Aut hederam baccho decoctam: & semen aneti
Aut cineres alni tardo cum melle ligentur.
Lumbrici terræ poterunt conducere uulnus
Aut facilis labati cumulatio uulnera purgat
Et comixtus adeps sed nonnullo sale tactus
Pinea præterea uiuo cum sulphure cortex
Et pice cum spissa iam perdita membra reponit.

LXV. Verucis tollendis.

Nterdum existit turpi uereca papilla
i Huic quondam fabio uerum cognomen adhæsit
i Qui solus patriæ cunctando restituit rem
Id poterit uitium sanguis curare lacertæ
Aut urina canis cum terra inducta madenti
Aut herbe succus quæ fertur nomine lecther
Et titimallus item talifatis apta medelæ
Si rupta immensos fundit ueruca cruores
Purpureo triti cineres de uellere profunt
Quod fuerit uero conchyli sanguine tinctum

LXVI. Hæmoroidis medendis.

Cruciant turpes anum si forte papillæ
e Agrestis prodest superposita porri
Ni uiolet sanat iuglandis fragmine clausa
Sal niueum sumes beticum quem nomine dicunt
Dulcia cunq; nigra iunges fuligine mella
Apponiscq; super pellit medicina dolorem.

Liber medicinalis quinti sereni finit.

Hoc opus impressum Venetiis arte & ingenio Antonii de
strata Cremonensis. Anno salutis. M. cccclxxxviii. octauo ca
lendas nouembres.

Registrum.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. Omnes sunt quaterni præter
a quinternum.

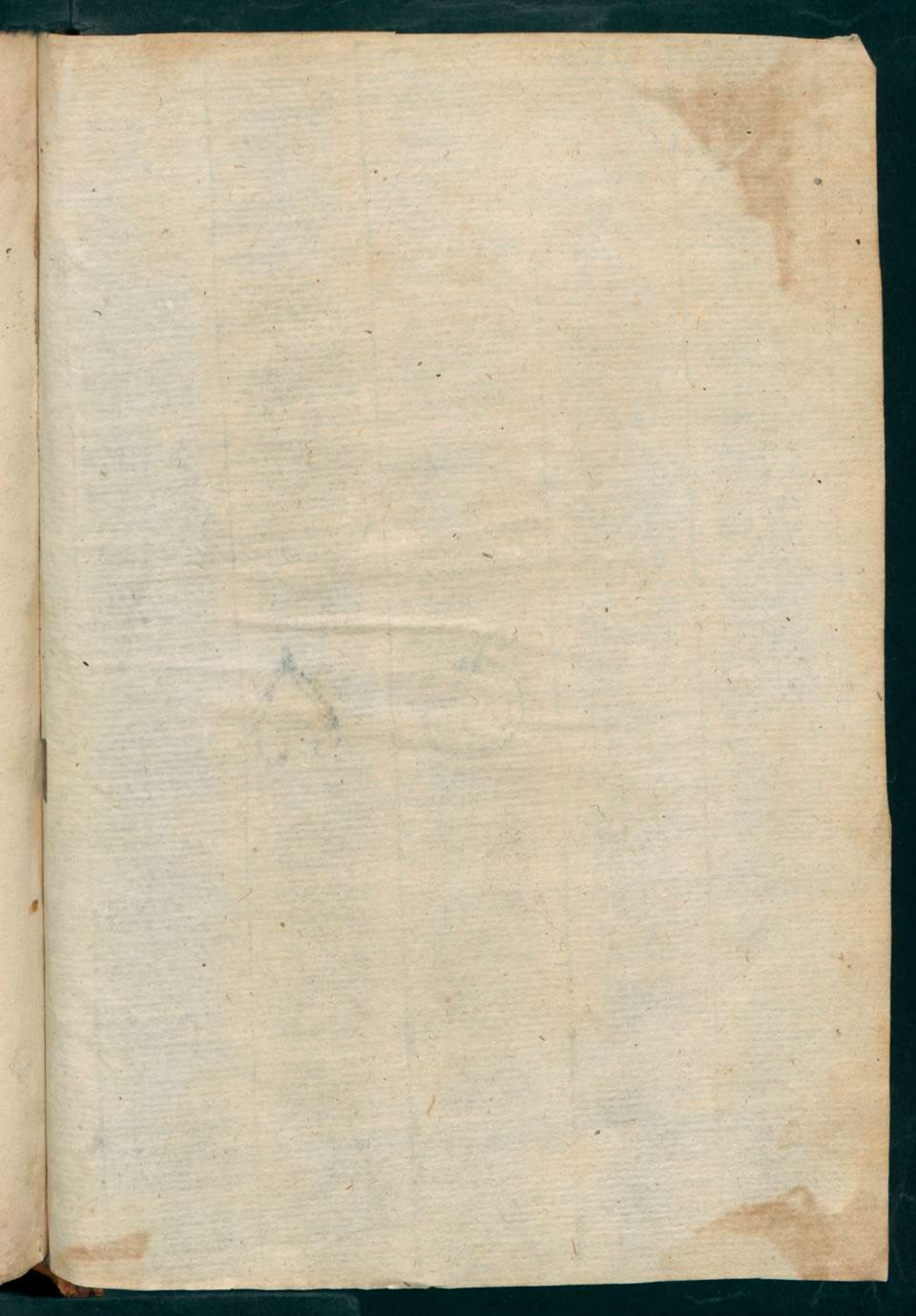

Victor pisanus ad paulum pisanum in postremo opere cō-
monitio .

Impressos habes paule mi pisane de astrologia simulq; medi-
cina poetas singulares: Vbi te nolim mirari si hortatu nostro
serenum arato: hoc est medicū astrologo impressores cōiun-
xerunt: quoniam non solum: quia ambo poetæ sunt: & in sua
uterq; arte præcellēs copulandos esse existimauius. sed pla-
ne propter maximam inter istas ipsas artes affinitatem. nam
quantum medicinæ opituletur astrologia: non imperit⁹ qui-
libet astrologus euidentissimis sine cōtrouersia ostenderit ra-
tionibus. quare merito: & id quidem suo medicorum omniū
facile princeps hippocrates in eo uolumine: cuius index est de
uentis calidis: pariter & frigidis: cum urbibus: quæ in eis sitæ
sunt. Itemq; de omni urbe: quæ est intra æstiuum ortum: &
hiemalem sita: inquit. Qui uero quæ de re altissima tractaui-
mus recte tenent commoniti credant: norintq; astronomiam
medicine partē esse non mediocrem. Proinde adductus sum
ut impressorem hortarer artificem: ne serenum medicū astro-
nomo arato connectere dubitaret. Vale.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is significantly faded and obscured by water damage and staining.

1/6

Biblioteca de Catalunya

80

Reg. 501.887

Sig. _____

Jnc. 118 - 80

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001959068

